

Odorheiu Secuiesc. Scaunul secuiesc al culturii.

**Strategia de dezvoltare culturală
a Municipiului
Odorheiu Secuiesc
2018– 2025**

Redactor-șef: Veres Nagy Tímea
Redactor: Knop Ildikó și Pál Emőke Melinda
Colaborând cu Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc

Threadelf SRL.
Persoana de contact: Pál Emőke Melinda
E-mail: palemokemelinda@gmail.com

Cuprins

Capitolul I.:Obiectivul general al strategiei	4
Capitolul II: Analiza Situației.....	11
1. Locul și rolul municipiului Odorheiu Secuiesc în spațiul cultural maghiar unitar din Bazinul Carpatic.....	13
2. Prezentarea instituțiilor culturale din Odorheiu Secuiesc	16
3. Protecția monumentelor istorice în Odorheiu Secuiesc.....	27
4. Prezentarea programelor educaționale și de formare din Odorheiu Secuiesc.....	31
5. Raport privind situația culturală a orașului Odorheiu Secuiesc - consultări profesionale	34
Capitolul III.: Analiza SWOT	39
Capitolul IV. - Viziunea și misiunea orașului Odorheiu Secuiesc	41
1. Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale	43
1.1. Domeniul de intervenție: Clarificarea situației și funcției Casei de Cultură	44
1.2. domeniul de intervenție: Transformarea cetății "Székelytámadt" într-un spațiu cultural, crearea de noi spații culturale	47
1.3. domeniul de intervenție: Protejarea Monumentelor Istorice în Odorheiu Secuiesc ..	53
1.4. domeniul de intervenție: Modernizarea infrastructurii existente	57
2. Axă prioritară: Implementarea politicilor armonizate de dezvoltare culturală	61
2.1. domeniul de intervenție: Dezvoltarea Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii	62
2.2. domeniul de intervenție: Actualizarea sistemului de finanțare a programelor culturale	66
2.3. Domeniul de intervenție: Aplicarea bugetării participative în dezvoltarea culturală	70
2.4. Domeniul de intervenție: Elaborarea programului tematic multianual	76
3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică	82
3.1. domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat	83
3.2. domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură	87
3.3. domeniul de intervenție: Cultura, ca și o componentă de bază a turismului	92
3.4. domeniul de intervenție: Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale.....	95
4. Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural	99
4.1. domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității	100
4.2. domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale	103
4.3. domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc	105
4.4. domeniul de intervenție: Diversificarea ofertei culturale	109
Capitolul V.:Corelarea strategiei culturale cu alte documente strategice.....	114

Capitolul I.:Obiectivul general al strategiei

În Marele Lexicon al lui Révai¹ găsim cuvântul strategie, sub denumirea de "sztratégia". Conform definiției din acest lexicon cuvântul strategia vine din cuvântul grecesc stratos care înseamnă armată, și este folosit pentru descrierea arta războiului. Tot de aici aflăm că nu există o definiție exactă a conceptului deoarece strategia și tactica se suprapun de multe ori și se influențează reciproc. Din momentul contactului cu inamicul, tactica devine mai importantă, desi în timpul planificării și desfășurării bătăliei, factorii strategice devin mai importante. Conform lui Moltke, strategia nu este nimic altceea, decât aplicării bunului simț în război. Astfel, din perspectiva aplicării, strategia nu este o știință, ci mai degrabă o artă, cu foarte puțini reprezentanți cunoscuți în istorie.

Conform dicționarului Merriam-Webster, strategia (1): este arta și știința utilizării tuturor resurselor militare psihologice, economice și politice a unei națiuni sau etnii în scopul ca în timpul războaielor sau a păcii să sprijine politicile adoptate. (2): artă și știință utilizată de către conducerea armatei, folosită să combata o luptă cu inamicul în condiții avantajoase; 2a: un plan sau o metodă aprofundată: o tactică isteată; 2b: arta sistemelor aprofundate, sau complexul tacticilor utilizate într-un scop anume.

Practic, extrasul din dicționarul online Wikipedia este o sinteză a definițiilor prezentate de mai sus. „Strategia este un plan de acțiune pe termen lung, elaborat cu scopul de a îndeplini anumite obiective, care deseori denumește așa-numita "victorie" sau rezolvarea de probleme. Se diferențiază de tactici și de acțiuni imediate, deoarece strategia planifică pe îndelete, și din timp, asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea activităților și implementarea obiectivelor urmărite. Cuvântul a fost folosit inițial în război, însemnând arta câștigării războiului, conducerea și aprovizionarea armatelor. Termenul provine din cuvântul grecesc *stratēgos*. În prezent, acest termen are o semnificație mult mai largă.” Menționează Wikipedia cu privire la cuvântul strategie (*traducere din limba maghiară, Wikipedia: stratégia*).

În prezent, nu ne gândim în primul rând la strategia militară (cu excepția celor din profesie), ci mai degrabă la jocurile strategice, care se jucau în anii universității, chiar până în zori, de preferință în rețea. Dar tot așa vorbim despre strategii de marketing, strategii de dezvoltare, strategii de joc, strategii de piață, strategii de dezvoltare a produselor și am putea enumera până la infinit, deoarece există o mulțime de strategii.

Menționarea termenului de strategie sau discutarea despre strategie a devenit aproape un clișeu în nebunia dezvoltării din ultimii ani. Toată lumea are o strategie, iar cei care nu au, elaborează una, comandă una, sau chiar copiază o strategie de la altcineva. Vorbim de strategie în cazul instituțiilor, organizațiile civile definindu-și propriile obiective strategice, guvernele locale produc materiale de 100 de pagini, și se știe foarte bine că nici o întreprindere nu poate lua naștere fără strategie. Persoanele fizice, omul își stabilește o strategie pentru sine. Încă de mici învățăm că nu avem nici o

¹Marele lexicon al lui Révai: enciclopedia cunoștințelor, Vol. XVII., Partea 3, p. 755, Budapesta, Societatea literară pe acțiuni a fraților Révai, 1911-1935

șansă în viață fără a avea cel puțin un plan pe 5 ani, că nu vom realiza nimic dacă nu ne stabilim obiectivele și nu alocăm resurse, instrumente și timp în vederea implementării acestora. Cu toate acestea, ne întâlnim zi de zi cu oameni de succes, care nu știau acum cinci ani unde vor fi acum, cu intelectuali tineri de-abia ieșiți din universitate, care nu știu unde vor să-și înceapă cariera, sau ce fel de activitate ar dori să întreprindă. Oare viața lor este mai dificilă, sau poate mai puțin reușită?

Nu suntem în măsură să răspundem la această întrebare, însă putem afirma în orice caz că un obiectiv sau o direcție definită, cel puțin în linii mari, poate contribui la progres și dezvoltare. Strategia nu este altceva decât însumarea tuturor obiectivelor, cu resurse, instrumente și timp alocate atingerii acestora. În cursul elaborării, strategia devine un instrument, realizarea exactă a acesteia necesitând o gândire bine direcționată, care, din păcate, nu se învață la școală. Necesită o muncă, care implică o analiză și o gândire în care trebuie să ne asociem, trebuie să ne evaluăm și să ne utilizăm experiențele, să ne organizăm cunoștințele și să ne definim nevoile. Acesta este un proces care necesită eforturi, fiind un proces în care trebuie să ne rupem de așa-numitul mod de gândire "va fi cumva" și, în schimb, trebuie să pornim într-o evoluție conștientă, care ne poate afecta întreaga dezvoltare ulterioară.

În cazul instituțiilor, evident, acest proces capătă o conotație diferită, deoarece nici o formă organizațională nu ia naștere fără obiective, astfel strategia devine un instrument indispensabil pentru atingerea acestor obiective. Acest lucru este valabil în special în lumina aderării la Uniunea Europeană, în cazul consiliilor locale, a căror gândire strategică a devenit aproape o condiție operațională. După cum se spune, vântul este cel mai mare dușman al unei nave fără țintă.

Strategiile de dezvoltare se axează pe sustenabilitatea socială și de mediu, a căror condiții fundamentale sunt integrarea globală și consolidarea competitivității regiunii, consolidarea parteneriatelor—a cooperării regionale și socializarea deciziilor locale / regionale—, respectiv aplicarea principiului egalității de șanse.

Urmând principiul socializării, nici o strategie nu poate fi elaborată fără a lua în considerare aceea micro-societate, pentru care se realizează. Nimeni nu știe mai bine decât oamenii de zi cu zi, ce se necesită, ce lacune trebuie rezolvate, la ce întrebări și probleme se necesită găsirea unui răspuns. Din acest motiv, o parte integrantă a muncii pregătitoare constă în întâlnirea și discutarea cu diferite grupuri sociale, ceea ce va rezulta o imagine clară privind resursele, posibilitățile și probleme regiunii. În plus, pe lângă întâlnirile cu cele trei sectoare (guvernamentală, sfera civilă, întreprinderi), separate în mod tradițional, este esențială întâlnirea cu instituțiile de învățământ, instituții culturale, grupuri de voluntari, inițiative ale tineri, servicii sociale, practic cu orice persoană, sau grup, care au în vedere dezvoltarea mediului lor. Principiul evoluției de jos în sus ar trebui să se aplice chiar din etapa pregătitoare.

În cazul strategiei de dezvoltare culturală, principiile sunt aceleași, dar procesul de culegere a informațiilor este mai concentrat, se acordă mai multă atenție acelor sectoare care sunt strâns legate de realizarea obiectivelor de dezvoltare.

Una dintre pietrele de temelie ale dezvoltării culturale este faptul că **drepturile culturale reprezintă drepturi fundamentale ale omului**. Aceasta este o abordare relativ nouă a culturii, deoarece timp de mai multe decenii nici nu s-a ridicat problema, posibilitatea, ca dezvoltarea culturală să fie egală cu politica educațională, cu politica socială sau chiar cu dezvoltarea economică.

Așa după cum cultura afectează, într-un sens mai larg, toate aspectele vieții sociale, drepturile culturale ilustrează indivizibilitatea, interdependența și inter-relaționarea drepturilor fundamentale ale omului. Un consens cu privire la o definiție universal acceptată a drepturilor culturale s-a dovedit imposibil de realizat, datorită, pe de o parte, a diferitelor percepții și definiții ale „culturii” și, pe de altă parte, a complexității inter-relațiilor dintre drepturile culturale și alte drepturi fundamentale. Acesta este motivul și pentru care Comisia Mondială pentru Cultură și Dezvoltare a propus, în raportul său din anul 1995, realizarea unui inventar al drepturilor culturale care nu au fost încă expres recunoscute.

Din coroborarea prevederilor cuprinse în documentele juridice internaționale în materie reiese că orice analiză a drepturilor culturale trebuie să pornească de la drepturile de bază, care sunt în același timp, atât drepturi individuale, cât și drepturi colective:

- Dreptul de acces la viața culturală;
- Dreptul de participare la viața culturală.

Diferitele instrumente politice și juridice adoptate în cadrul organizațiilor interguvernamentale, au permis extinderea, de-a lungul anilor, a sferei de cuprindere a drepturilor culturale, astfel încât – în afara celor două drepturi de bază sus-menționate – aceasta să cuprindă:

- Dreptul la respectul identității culturale;
- Dreptul fiecărei persoane de a se identifica cu o comunitate culturală;
- Dreptul de acces la patrimoniul cultural;
- Dreptul la protecția activităților creatoare;
- Dreptul la protecția proprietății intelectuale;
- Dreptul la educație, inclusiv la educația artistică și la educarea pentru artă;
- Dreptul de a desfășura în mod liber activități culturale, inclusiv dreptul la mobilitatea creatorilor și artiștilor, respectiv, a creațiilor lor.

Apare evident faptul că drepturile culturale protejează nu numai identitatea culturală, ci și diversitatea culturală și, în același timp, recunosc legătura indisolubilă a acestora cu dezvoltarea economică și socială.

Drepturile culturale sunt nu numai drepturi fundamentale de sine stătătoare, ci sunt și parte indivizibilă a drepturilor civile, politice, sociale și economice. Din această perspectivă, pe plan internațional s-au formulat o serie de principii, care trebuie să se regăsească în politicile culturale ale fiecărei țări:

- Fiecare persoană are dreptul la satisfacerea drepturilor sale culturale;
- Satisfacerea drepturilor culturale este indispensabilă dezvoltării și demnității persoanei;
- Fiecare persoană are dreptul de a participa în mod liber la viața culturală a colectivității;
- Recunoașterea și protejarea diversității culturale și lingvistice este o obligație a fiecărui stat.

Statul, prin politicile sale publice, are obligația de a recunoaște, proteja și promova drepturile culturale și de a asigura condițiile pentru ca fiecare persoană să-și poată exercita liber și nestânjenit aceste drepturi.

Principiile și obiectivele generale ale politicilor și strategiilor culturale

Concluziile Consiliului Uniunii Europene privind contribuția culturii la dezvoltare regională și locală au apărut la data de 10 mai 2010. Acest document este considerat chiar și la momentul de față un document de bază în discursul cu privire la importanța dezvoltării culturale, fiind unul dintre primele la nivel comunitar, care afirmă că cultura face parte din viața de zi cu zi, că investirea în cultură este o parte integrantă a culturii politicilor de dezvoltare urbană și, ca atare, trebuie să ținem cont de aceasta.

Luând în considerare principiul subsidiarității, Consiliul Uniunii Europene a determinat următoarele axe prioritare:

1. Implementarea culturii în politica de dezvoltare locală și regională Statele Membre și Consiliul sunt invitate:

- a) să consolideze rolul culturii, prin politicile integrate de dezvoltare locală și regională, incluzând infrastructura, reabilitarea urbană, diversificarea rurală, serviciile, antreprenoriile, turismul, cercetarea și inovarea, dezvoltarea capitalului uman, incluziunea socială și cooperarea interregională;
- b) să sporească sinergiile, pe verticală și pe orizontală, între sectorul cultural și alte sectoare, și să consolideze parteneriatele dintre factorii interesați din domeniul public și privat;
- c) să sprijine, pe plan local și regional, abordarea bazată pe fapte privind investițiile culturale, utilizând instrumente de valorificare și evaluare a impactului;
- d) să promoveze o mai bună cooperare și schimbul de bune practici între statele membre, regiunile, orașele și părțile interesate de la nivel european;
- e) să încurajeze informarea și conștientizarea pe scară largă a contribuției culturii la dezvoltarea locală și regională;
- f) să faciliteze o mai bună înțelegere a cadrului de reglementare a politicii de coeziune și a procedurilor de punere în aplicare a instrumentelor acesteia, care abordează în mod deosebit factorii interesați din domeniul cultural, atât din sectorul public, cât și din cel privat - inclusiv societatea civilă - și care contribuie la sensibilizarea persoanelor responsabile de politicile de dezvoltare locală și regională;

Statele Membre sunt invitate:

- a) Să includă factorii interesați din domeniul cultural într-o abordare ascendentă, integrată în cadrul unor programe de dezvoltare locală și regională, inclusiv în contextul politicii europene de coeziune, după caz.
- b) Să asocieze autoritățile locale și regionale la punerea în aplicare a Agendei europene pentru cultură, astfel încât politica culturală să răspundă așteptărilor și nevoilor regiunilor și ale orașelor europene.

- c) Să încurajeze strategii integrate de dezvoltare locală, destinate compensării diferențelor geografice de acces la cultură între cetățenii.

Comisia este invitată:

- a) Să colecteze și să difuzeze cele mai bune practici la nivel european și să dezvolte instrumente de schimb de informații la nivel european;

2. Stimularea unui mediu favorabil la nivel local și regional, pentru o mai bună dezvoltare a industriilor culturale și creative, în special a IMM-urilor

Statele membre și Comisia sunt invitate:

- a) Să valorifice mai bine instrumentele politicii de coeziune și alte programe de finanțare relevante în vederea optimizării sprijinului acordat industriilor culturale și creative, inclusiv prin facilitarea accesului la informațiile privind oportunitățile de finanțare și furnizarea de servicii de consultanță;
- b) Să favorizeze crearea de „incubatoare” pentru industriile culturale și creative la nivel local și regional, consolidând astfel antreprenoriatul;
- c) Să analizeze modalitățile de promovare a unor noi modele de întreprinderi și de consolidare a grupurilor creative și a centrelor de cercetare în domeniul afacerilor, prin valorificarea oportunităților oferite de aplicarea și utilizarea TIC;
- d) Să sprijine și să consolideze accesul IMM-urilor culturale și creative la canalele de distribuție digitale și fizice, printr-o politică de încurajare a unei distribuții și circulații cât mai largi a lucrărilor, asigurând o remunerare corectă a actorilor implicați în lanțul de creație;

Statele membre sunt invitate:

- a) Să încurajeze un cadru de reglementare favorabil pentru IMM-urile culturale și creative și să exploreze modalități inovatoare de facilitare a accesului la finanțare, deopotrivă publică și privată;
- b) Să promoveze o mai bună comunicare între industriile culturale și creative și serviciile financiare, prin încurajarea gestionării afacerilor, a cercetării și inovării, a cursurilor de informare și de formare în domeniul financiar pentru companii, pentru angajatori și pentru lucrătorii din sectorul cultural;

Comisia este invitată:

- a) Să acorde o mai mare importanță industriilor culturale și creativ, prin inițiative politice esențiale, strategii relevante și programe ale Uniunii Europene;

3. Consolidarea contribuției culturii la un turism sustenabil

Statele membre și Comisia sunt invitate:

- a) Să încurajeze dezvoltarea turismului cultural, ca element-cheie al turismului sustenabil, și să acorde atenția cuvenită protecției mediului, patrimoniului cultural, peisajelor și calității vieții;

Statele membre sunt invitate:

- b) Să încurajeze revitalizarea resurselor specifice fiecărei regiuni, acordând o atenție deosebită patrimoniului cultural (tangibil și intangibil), expresiilor culturale și activităților adiacente;
- c) Să promoveze activitățile culturale care iau în considerare și respectă particularitățile unei regiuni și care îmbogățesc imaginea regiunii, promovând în același timp implicarea și participarea populației locale;
- d) Să intensifice, în contextul educației de mediu, popularizarea necesității de a proteja patrimoniul cultural și natural, în vederea încurajării unor atitudini responsabile în rândul turiștilor și furnizorilor de servicii turistice.

4. Promovarea creativității în educație și formare, în vederea dezvoltării de competențe noi, de îmbunătățire a capitalului uman și de consolidare a coeziunii sociale

Statele membre și Comisia sunt invitate:

- a) Să promoveze creativitatea și inovarea în cadrul sectoarelor educației și afacerilor, prin intermediul unor rețele între instituții de educație, centre de cercetare, actori culturali și întreprinderi;
- b) Să intensifice legăturile dintre sectorul culturii, cel al educației și cel al afacerilor la nivel local și regional, pentru a facilita integrarea tinerilor și a persoanelor care dispun de oportunități mai reduse pe piața muncii și să îi doteze cu competențele de comunicare și antreprenoriale necesare într-un mediu socio-economic în schimbare;

Statele membre sunt invitate:

- a) Împreună cu autoritățile locale și regionale competente, să evalueze nevoile potențiale în materie de competențe ale unei regiuni și să identifice modalitățile prin care cultura poate contribui la politicile destinate îmbunătățirii capitalului uman local;
- b) Să încurajeze educația artistică și culturală, ca element important în cadrul învățării de-a lungul vieții;

Comisia este invitată:

- a) Să identifice competențele și abilitățile necesare în sectoarele culturii și creației, în contextul noilor provocări rezultate ca urmare a trecerii la era digitală, a schimbărilor demografice și a evoluției situației economice;
- b) Să mobilizeze instrumentele existente pentru a sprijini mobilitatea în scop educațional a profesioniștilor din sectoarele culturii și creației, inclusiv a tinerilor antreprenori, și să încurajeze noi forme de învățare, precum inițiativele transfrontaliere de învățare inter pares;

5. Consolidarea cooperării culturale transfrontaliere, transnaționale și interregionale

Statele membre și Comisia sunt invitate:

- a) Să faciliteze cooperarea culturală și mobilitatea operatorilor culturali în diferite regiuni ale Europei;
- b) Să sprijine dezvoltarea de proiecte și activități culturale transfrontaliere și interregionale, care să evidențieze particularitățile locale ale unui teritoriu și să vizeze implicarea cetățenilor;

Statele membre sunt invitate:

- a) Să încurajeze utilizarea instrumentelor politicii de coeziune pentru consolidarea cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale;

Comisia este invitată:

- a) Să sprijine în continuare inițiativele culturale în cadrul instrumentelor politicii de coeziune, care au un rol catalizator pentru bunele practici și pentru schimburi, precum și rolul de laboratoare de inovare;
- b) Să difuzeze pe scară largă, în rândul factorilor interesați, studii relevante și exemple de bune practici;

Pe baza documentului, Consiliul Uniunii Europene invită Statele Membre și Comisia să țină seama de aceste priorități la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor actuale și viitoare de dezvoltare locală și regională, precum și la punerea în aplicare a politicii europene de coeziune, în conformitate cu competențele lor respective.²

În contextul politicii publice, politica culturală trebuie să se axeze pe crearea condițiilor pentru exercițiul liber și nestânjenit al celor două drepturi fundamentale: dreptul de acces la cultură și dreptul de participare la viața culturală. Faptul că cetățenii pot participa la activități culturale și își pot însuși experiențe culturale, indiferent de naționalitate, religie, rasă, sex, etc., sporește în mod considerabil identitatea culturală și conferă sentimentul de apartenență la un anumit grup, la o comunitate, contribuind astfel la integrarea și incluziunea socială.

Participarea la viața culturală înseamnă garantarea, atât la nivel individual cât și comunitar, a unor condiții concrete pentru exprimarea liberă și desfășurarea de activități creatoare, realizate într-o multitudine de forme. Dreptul de participare poate fi interpretat, de asemenea, ca fiind dreptul de a participa la elaborarea și implementarea politicilor culturale, care reprezintă o parte esențială a exercitării drepturilor fundamentale.

Diversitatea culturală este un element central al politicilor și strategiilor culturale. Totodată, conceptul de diversitate culturală are mai multe sensuri, pe care ar trebuie să le luăm în considerare: diversitate etno-rasială (diversitatea comunităților și minorităților naționale), diversitate lingvistică, diversitate generațională, diversitatea unor „comunități de interes” etc. Pe lângă elementele comune, fiecare din aceste grupuri și comunități are propria sa identitate culturală.

În cele din urmă, viabilitatea politicilor culturale depinde de o abordare cuprinzătoare, intersectorială, sens în care, politicile orientate spre cultură sunt interconectate cu politicile economice, financiare, fiscale, educaționale și sociale, asigurând astfel o politică de dezvoltare integrată și coerentă.

²http://www.kulturpont.hu/media/24848-6216-c_13520100526hu00150018.pdf

Capitolul II: Analiza Situației

Odorheiu Secuiesc este situat în sud-estul bazinului Transilvaniei, fiind "scaunul-mamă"³ al Scaunului Secuiesc Odorhei de odinioară și apoi capitala fostului comitat Odorhei, astăzi fiind al doilea în rândul celor mai populate municipii din județul Harghita. Conform recensământului din anul 2011, Odorheiu Secuiesc deține o populație de 34300 de persoane, estimările preconizează o scădere a populației în 2017, și anume, la 32573 de persoane.⁴ Majoritatea populației, 92,5%, este de naționalitate maghiară, restul populației fiind compusă astfel: 3,5% necunoscuți, 2,5% români și 1,5% romi.

Pe baza descrierilor lui Orbán Balázs, prezentate în cartea sa *Descrierea Ținutului Secuiesc* (în maghiară "A Székelyföld leírása"), prima parohie s-a construit în anul 1332, astfel anul acesta orașul și-a serbat aniversarea de 685 de ani. Această parohie a fost demolată mai târziu, construindu-se în locul acesteia o parohie romano-catolică, care azi reprezintă prima clădire a Gimnaziului "Tamási Áron". Tot în *Descrierea Ținutului Secuiesc* (în maghiară A Székelyföld leírása) se poate citi acea presupunere, conform căreia Cetatea "Székely Támadt" s-ar fi construit în anul 1073, dar în lipsa unor dovezi concrete, această dată nu se consideră veridică. Principele Báthori István a fost cel care a încercat reconstruirea mănăstirii de odinioară sub formă de cetate.⁵

Cel mai probabil, primele lucrări de construcție au avut loc între anii 1490-1492, cetatea de azi fiind construită de principele János Zsigmond, astfel construcția reală a castelului fiind plasată la sfârșitul secolului al XVI.-lea, în anul 1565. În conștiința publică a intrat în calitate de oraș abia în secolul al XVII.-lea, de atunci bucurându-se de prestigiu. În secolul al XVIII.-lea s-a distins prin Colegiul său, prin piața din centrul orașului ("care este una dintre cele mai frumoase spații de târg din țara noastră"), prin biserica reformată, o tipografie, apoi, în secolul al XIX.-lea cu biblioteca, care s-a format în cadrul Colegiului, fiind amintite chiar și Casino-ul din oraș, cât și corul orașului.

Sfera antreprenorială își face apariția deja din anii 1700: Școala Reformată din Odorheiu Secuiesc se înființează din forțe proprii, din donații, construindu-se din "donații private" și "dezvoltându-se din donații generoase".

" Săpăturile arheologice atestă că orașul și ținutul sunt locuite din timpuri străvechi. În urma efectuării unor săpături în porțiunea colinei Budvár și în centrul orașului au ieșit la suprafață relicve din epoca pietrei șlefuite, a bronzului, a fierului, din epoca romană și din perioada romanică. Numele orașului este atestat în registrul dijmelor papale din 1333.

În secolul următor localitatea pășește pe drumul dezvoltării specifice orașelor de târg și din 1448 figurează sub denumirea de Odorhei. Regii maghiari și principii transilvăneni au acordat orașului

³ A székelyföld leírása TÖRTÉNELMI, RÉGÉSZETI, TERMÉSZETRAJZI S NÉPISMEI SZEMPONTBÓL, Orbán Balázs, PEST 1868, Digitális kiadás (Descrierea Ținutului Secuiesc din punct de vedere istoric, arheologic, natural și al cunoștințelor populare, Orbán Balázs, BUDAPESTA 1868, Ediție Digitală)

⁴<http://nepesseg.population.city/romania/odorheiu-secuiesc/>

⁵<http://udvarhelyszek.eloerdely.ro/epitett-orokseg/var/szekely-tamadt-var>

⁶ A székelyföld leírása TÖRTÉNELMI, RÉGÉSZETI, TERMÉSZETRAJZI S NÉPISMEI SZEMPONTBÓL, Orbán Balázs, PEST 1868, Digitális kiadás (Descrierea Ținutului Secuiesc din punct de vedere istoric, arheologic, natural și al cunoștințelor populare, Orbán Balázs, BUDAPESTA 1868, Ediție Digitală)

privilegii, acestea au fost incluse în documentul reginei Izabella din 1558. Acest document îi conferă orașului dreptul la uz de sigiliu și blazon propriu.

Blazonul orașului este un antebraț cu pumnal înfipt într-o inimă un cap de urs și o coroană, în partea superioară este înscris anul 1558, dată plasată între patru stele. În sigiliu este înscris textul: "Sigillum Oppidi Siculicalis Udvarhely."

"În oraș s-a ținut de mai multe ori *Adunarea Națională a secuilor și de inspecție a trupelor*, iar pentru o scurtă vreme a funcționat aici *Curtea Supremă Secuiască*, care se ocupa de cazurile juridice din întregul Ținut Secuiesc. De aici se trage denumirea de *scaun-mamă* sau *oraș-mamă al Secuimii*.

Datorită poziției centrale în regiune a orașului Odorheiu Secuiesc, economia acestuia a fost determinată timp de mai mult de 300 de ani de viața negustorească și de cea a breslelor. În dezvoltarea spirituală a orașului, un rol deosebit le-a revenit călugărilor stabiliți aici în Evul Mediu, dar și așezării orașului la granița dintre regiunile catolice și cele protestante. Viața culturală a orașului a fost influențată și de reforma religioasă. Orașul devastat de lupte, de epidemii și de calamități naturale, începe să-și revină în secolul al XVIII-lea, când dezvoltarea breslelor a luat un nou avânt și au fost construite clădirile în stil baroc care definesc și astăzi aspectul zonei centrale: Biserica franciscanilor, vechiul Colegiu reformat, Biserica reformată, Biserica parohială de pe muntele Sfântul Nicolae.

Ideile iluminismului pătrund în regiune pe la sfârșitul secolului XVIII-lea. Sub influența acestora, Baczkamadarasi Kis Gergely sprijină educația muzicală și organizează un cor în incinta Colegiului reformat, iar Szigethi Gyula Mihály inițiază mișcarea de activitate teatrală pentru a susține educația culturală în limba maternă. Profesorul de gimnaziu, Zsombori József, a scris un studiu referitor la problemele reînnoirii limbii. În epoca denumită cea a reformelor, strădaniile vieții culturale nu difereau de cele din perioada iluminismului. În această perioadă, obiectivul primordial a fost soluționarea problemelor națiunii și a solicitărilor de reforme din partea lumii burgheze. Acum, viața științifică ia un nou avânt, și sosesc la Odorhei și primii actori ai trupelor de teatru ambulant.

În timpul revoluției din 1848-1849, trupele imperiale au ocupat și au prădat orașul, care a fost eliberat în timpul expediției militare de iarnă-primăvară a generalului Bem. Căderea revoluției a fost urmată de neoabsolutism, perioadă în care dezvoltarea orașului a cunoscut un impas, urmând a lua un nou avânt abia prin anii 1860. Perioada de dezvoltare cea mai dinamică în evoluția orașului Odorheiu Secuiesc se suprapune cu perioada începută în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, perioada compromisului austro-ungar. Procesul de formare a clasei de mijloc și urbanizarea au fost definitorii în formarea aspectului caracteristic al centrului orașului, din perioada monarhiei. Strada Kossuth, Piața Centrală, Strada Bethlen și micile străzi dimprejur cu magazinele și casele construite în diferite stiluri, clădirile clericale și publice care evocă atmosfera vremurilor vechi, pașnice și care fac parte din monumentele arhitecturale ale orașului.

În noua situație istorică ce a urmat Primului Război Mondial, aspectul orașului nu s-a modificat semnificativ, a rămas oraș de meșteșugari și de comercianți. Dificultățile economice ale perioadei nu se resimțeau în viața culturală. Proporția intelectualilor era în creștere, mica burghezie și bisericile și-au păstrat asociațiile înființate la începutul secolului, astfel încât exista un cadru prielnic amatorilor de cultură, păstrării tradițiilor și autoperfecționării. Școlile au asigurat în continuare elevilor educația de calitate, existau cercuri pentru elevi, coruri și trupa de teatru pentru amatori. Pe lângă organizațiile tradiționale, în această perioadă apar și asociațiile sportive.

Regimul comunist ajuns la putere după cel de al II-lea Război Mondial a însemnat și pentru Odorheiu Secuiesc începutul unei perioade contradictorii. În anul 1948, a început naționalizarea, iar în anul 1949, procesul colectivizării. În anii 1960, apariția posibilităților de muncă datorită industrializării socialiste a atras forța de muncă din localitățile apropiate, astfel încât, până prin anii 1990, numărul locuitorilor din oraș a devenit de patru ori mai mare, iar structura socială s-a modificat semnificativ. Odată cu reorganizarea administrativă din anul 1968, prin apariția județelor, orașul a pierdut rolul său de centru administrativ, dar a primit rang de municipiu.

La sfârșitul anilor 1960 și începutul anilor 1970, presiunea economico-politică a slăbit relativ, astfel încât se înregistrează o anumită evoluție și în viața culturală. Atunci a fost organizat pentru prima dată Festivalul de Muzică Populară și Dans Popular Szejke, însoțit de o defilare spectaculoasă stradală, festival existent și astăzi, Festivalul de Muzică Estivală Siculus, care a revigorat viața muzicii ușoare maghiare din România și care a fost interzis până la urmă. De asemenea, în această perioadă începe mișcarea de dans popular, numită *táncház*, iar trupa de teatru amator din oraș ajunge la statutul de teatru popular în anul 1977.

Odorheiu Secuiesc, a devenit între timp un centru regional cu o însemnată putere de atracție asupra localităților din zonă, și asta nu numai datorită faptului că, după schimbarea din decembrie 1989, s-a dovedit a fi receptiv la oportunitățile ivite, dar și pentru că îndeplinea un rol economic, social și cultural definitoriu în regiune.

În ultimele decenii, Odorheiu Secuiesc și-a păstrat și și-a consolidat aspectul de oraș al școlilor, sprijinindu-se pe valorile tradiționale și înființând instituțiile culturale și educaționale, consolidându-și permanent sfera civilă, astăzi constituind unul dintre centrele spirituale ale maghiarilor din România.”⁸

1. Locul și rolul municipiului Odorheiu Secuiesc în spațiul cultural maghiar unitar din Bazinul Carpatic

Înainte de a intra în dezbaterile acestui subcapitol, ținem să menționăm că din punct de vedere profesional, expresia de spațiu cultural maghiar unitar nu există ca o expresie acceptată de literatură de specialitate. Motivul principal pentru acest lucru este că complexitatea culturii și lipsa de definiție clasă a acesteia face imposibilă să ne referim la ea ca fiind unitar. În Bazinul Carpatic diversitatea culturală este deosebit de bogată, astfel suntem convinși că această bogăție trebuie

⁸<http://www.odorhei-turism.ro> (Ultima descărcare: 03.04.2018)

explorată și investită în dezvoltarea socio-economică a multiplelor comunități din această regiune geografică.

Totuși, expresia de spațiul cultural maghiar unitar poate fi interpretată într-un context politic, mai concret într-un context de politici naționale mai larg.

Am văzut deja în capitolul anterior că municipiul Odorheiu Secuiesc a avut o relație strânsă și specială de-a lungul istoriei, cu statul maghiar, această situație nu s-a schimbat nici după revoluția din 1989. Acest oraș cu o majoritate maghiară de 92% a făcut parte integrate din totdeauna din comunitatea lingvistică maghiară din Bazinul Carpatic, colaborând la nivelul organizării societății și al politicilor comunitare cu guvernul maghiar. Constituția Ungariei anunță în art. D) că Ungaria este responsabilă pentru comunitățile maghiare din afara țării, le sprijină dezvoltarea și conservarea identității, respectiv ajută colaborarea lor cu Ungaria.

În noiembrie 2011 s-a adoptat documentul strategic intitulat "Politica națională maghiară – Cadrul strategic al politicii naționale". Prin adoptarea acestui document, membrii Conferinței Permanente Maghiare au ajuns la acord comun că vor duce la bun sfârșit prioritățile prezentate în acest document. Prin urmare, s-a născut documentul intitulat "Implementarea documentului strategic intitulat Politica națională maghiară – Cadrul strategic al politicii naționale".

Acest document este un punct de plecare important în exploatarea relațiilor ce există sau pot fi construite între Odorheiu Secuiesc și celelalte comunități maghiare din Bazinul Carpatic și care pot fi investite în beneficiul implementării prezentei strategii.

Programul "Fără granițe" este deschis școlilor din Ungaria care doresc să viziteze comunitățile maghiare din afara țării. Conform unui interviu din 2014 cu dna Sebestyen Zita, ghid turistic în Transilvania, școlile participante la program rareori ajung în Secuime, destinația lor din România fiind mai degrabă localitățile aflate în apropierea granițelor. Astfel, propunem să se organizeze programe integrate pentru școlile din Odorheiu Secuiesc care pot fi propuse pentru școlile din Ungaria în scopul ca aceștia să aleagă Odorheiu Secuiesc ca destinație pentru vizita lor sprijinită de stat.

Programul denumit "Casa Maghiarimei" se ocupă cu programe culturale și de interes comun de-a lungul anului, scopul ei fiind să întărească relațiile dintre comunitățile maghiare din și în afara Ungariei. Propunem elaborarea pachetelor culturale și de introducere a orașului care pot fi "vândute" Casei Maghiarimii.

În domeniul educației, un program important este inițiativa care vizează dezvoltarea cercetătorilor maghiari din afara Ungariei. Prin această inițiativă, tinerii cercetătorii maghiari au posibilitatea să participe în Colegiul de Talente. Există programe și pentru pedagogi, care sprijină formarea profesorilor. Astfel, propunem să se evalueze necesitățile profesorilor din Odorheiu Secuiesc, cu privire specială la metode alternative de educație, la educația culturală și artistică, iar pe baza evaluării să se organizeze cursuri de formare și conferințe împreună cu colegii lor din Ungaria. În cadrul programului referitor la editarea manualelor școlare propunem preluarea și adaptarea acelor manuale care se referă la educația culturală în școli.

Prin programul Julianus de Școli Înfrățite și prin programul de burse de studii în străinătate propunem sprijinirea tinerilor din Odorheiu Secuiesc care frecventează un program școlar artistic, prin lansarea programelor de talente cu cooperarea instituțiilor de cultură și de învățământ.

În cadrul programului de Protecția patrimoniului propunem elaborarea planurilor de protecție a patrimoniului de interes local sau regional și național, respectiv a materialelor de prezentare a restaurărilor deja efectuate și integrarea acestora în ofertele tursitice respectiv în pachetele elaborate pentru rețele școlare și agențiile de turism din Ungaria.

Ceea ce privește accesul la fonduri guvernamentale din Ungaria, Fondul Bethlen Gabor este cea mai accesibilă sursă de finanțare pentru programe culturale din afara Ungariei. Odorheiu Secuiesc se află într-o situație mai avantajoasă deoarece unul dintre birourile responsabile pentru proiectele din Transilvania se află la Odorheiu Secuiesc. Astfel, în concordanță cu programele operaționale prezentate în capitolele ce urmează a strategiei, propunem organizarea cursurilor de scrierea a proiectelor pentru Fondul Bethlen Gabor, prin care se atinge trei obiective: evaluarea ideilor de dezvoltare din oraș, evitând astfel dezvoltările paralele, sprijinirea relațiilor de parteneriate, respectiv susținerea proiectelor aprofundate, profesionale care servesc la dezvoltarea pe termen lung a vieții culturale din oraș.

Referitor la organizațiile civile din Odorheiu Secuiesc, propunem integrarea lor în rețeaua organizațiilor civile din Bazinul Carpatic, respectiv sprijinirea acestor ONG-uri să participe și să reprezintă orașul lor la conferința anuală a Organizațiilor Culturale Maghiare din Bazinul Carpatic. La ultima conferință, care a avut loc în perioada 21-22 martie la Kecskemet, sfera civilă culturală maghiară din România a fost reprezentată de către Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania.

Parteneriatele în Odorheiu Secuiesc

Odorheiu Secuiesc deține o rețea de orașe înfrățite destul de vastă (Barcs, Békéscsaba, Budapesta, Budavár, Cegléd, Dunaszerdahely, Hajdúdorog, Keszthely, Soroksár, Subotica (SB), Tatabánya, Tihany, Törökbálint, Vác), și deși cu excepția orașului Subotica, fiecare oraș înfrățit se află în Ungaria, considerăm că această rețea poate fi completată cu un conținut care depășește vizitele anuale obligatorii. În luna noiembrie a anului 2016, seria orașelor înfrățite s-a îmbogățit cu Budapesta, un eveniment pe care primarii ambelor orașe l-au considerat și o consideră și azi o oportunitate specială.

Folosul suprem al rețelei de orașe înfrățite constă în preluarea bunelor exemple, învățarea reciprocă și în programele implementate în parteneriat. Dintre toate domeniile de dezvoltare, cel mai probabil cultura este cea care pune la dispoziție o gamă largă de posibilități, deoarece, începând de la schimbul de experiență, de la închirierea sau achiziția de producții/produse, până la crearea de co-producții sau proiecte comune, orice este posibil. Crearea rețelelor culturale ajută la cunoașterea și consolidarea valorilor culturale comune, și totodată, atrage atenția asupra potențialului oferit de diversitate, un aspect demn de ținut în vedere fiind faptul că mulțumită relațiilor de înfrățire se pot obține resurse, care altfel ar fi mult mai greu de obținut în mod individual.

Pe lângă relațiile dintre orașele înfrățite, o altă resursă foarte importantă este rețeaua de parteneri a instituțiilor culturale. Partenerii Muzeului Haáz Rezső sunt Muzeul Național Secuiesc, A Magyarság Háza- Casa Maghiarilor , Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Asociația Etnografică Kriza János, Archaeological Techniques and Research Centre, Muzeul “Mátyás Király” al Muzeului Național Maghiar, Centrul Artistic Transilvănean, Muzeul Județean Mureș , Muzeul

Național Maghiar, Muzeul Regional din Tarnow, Muzeul Maghiar al Științelor Naționale, Muzeul Maghiar în Aer Liber, Institutul și Muzeul de Istorie Militară HM și Muzeul Hermann Ottó. De-a lungul anilor, multe dintre expozițiile și programele muzeale au fost implementate ca rezultat al acestor parteneriate.

Teatrul Tomcsa Sándor menține o relație strânsă cu Fundația Pro Theatrum, rezultatul acestui parteneriat făcându-se simțită în principal în cadrul organizării festivalului de teatru contemporan dráMA.

În cazul Filarmonicii din Ținutul Secuiesc putem spune că organizarea concertelor acesteia se datorează parteneriatelor, deoarece grupul de muzicieni și dirijori invitați, joacă cu toții în alte filarmonici: Liceul de Arte Palló Imre, Filarmonica Debreceni Kodály, Filarmonica din Târgu Mureș, Filarmonica din Oradea, Filarmonica din Cluj Napoca, Opera Maghiară din Cluj, Universitatea Transilvania din Brașov, Academia de Muzică Gh.Dİma din Cluj-Napoca, Orchestra Operei Naționale București, Filarmonicii din Dohnányi, Academia de Muzică Liszt Ferenc, Institutul Balassi, Filarmonicii din Viena, Filarmonica din Berlin.

Casa de Cultură menține o relație strânsă în principal cu organizațiile non-guvernamentale, ansamblurile de dans popular, școli și grădinițe din Odorheiu Secuiesc, cât și cu asociațiile care își desfășoară activitatea în Casa de Cultură, sau care găzduiesc inițiativele Casei de Cultură.

Biblioteca Municipală face parte de ani de zile din Adunarea Generală organizată de Asociația Bibliotecarilor Maghiari din România, printre a căror obiective principale se enumeră cunoașterea activităților reciproce, schimbul de experiențe bune, învățarea reciprocă. În plus, deține un parteneriat cu Biblioteca Județeană Harghita Kájoni János, Biblioteca Municipală din Csongrád și Biblioteca județeană și orașenească II. Rákoczi Ferenc din Miskolc.

Atelierul de dans popular din Odorheiu Secuiesc întreține relații profesionale cu ansambluri de dansuri profesionale, grupuri profesionale, din țară, și cu toate acestea, poate fi valorificat și ca un parteneriat interdisciplinar, parteneriat pe care îl întreține de ani de zile cu Teatrul Tomcsa Sándor și Teatrul Figura.

2. Prezentarea instituțiilor culturale din Odorheiu Secuiesc

Luând în considerare numărul de locuitori și dimensiunea orașului Odorheiu Secuiesc, instituțiile culturale par a fi prezente într-un număr aparent mic, dar în ceea ce privește domeniile lor de activitate, acestea acoperă aproape toate domeniile necesare, începând de la teatru, expoziții, programe de birou, festivaluri, până la prezentări de dans și activități de club. În prezent există 5 instituții culturale, ale căror fonduri financiare sunt asigurate în primul rând de către Primărie.

Muzee, biblioteci și spații de expoziție

Nr. crt.	Denumire	Formă organizațională	Subordonare	Adresă	Anul înființării
1	Muzeul Hááz Rezső	Instituție publică	Primăria Odorheiu	Str. Bethlenfalvi nr. 2-6.	Sec. XVIII.

			Secuiesc		
2	Galerie	Departament	Muzeul Hááz Rezső	Str. Kossuth Lajos nr. 42.	1979
3	Muzeul Apelor Minerale	Departament	Muzeul Hááz Rezső	Băile Seiche	2008
4	Capela Inima lui Isus	Departament	Muzeul Hááz Rezső	Str. Bazinului, nr.2.	Sec. XVII.
5	Biblioteca Științifică	Departament	Muzeul Hááz Rezső	Piața Márton Áron, nr. 2.	Sec. XVII.
6	Camera Memorială Tompa László	Expoziție permanentă	Muzeul Hááz Rezső	Str. Tompa László nr. 10	

Muzeul Haáz Rezső

Conform diviziunii administrative actuale, zonele de colecție acoperă părțile de vest ale județului Harghita, adică ariile de-alungul celor două Homoroduri, ale râului Târnava Mică și Târnava Mare. Populația din această zonă este formată din secui, grupul estic al națiunii maghiare (împreună cu Ceangăii). Din punct de vedere al națiunii, s-a păstrat ca un teritoriu pur maghiar în compoziția de mozaic al Transilvaniei.

Una dintre cele mai vechi instituții științifice-culturale ale orașului este Muzeul Haáz Rezső, fiind totodată una dintre cele mai vechi din Transilvania.

Primul inventar din 1797 (Protocollum) al bibliotecii Colegiului Reformat, fondat de căpitanul suprem al Scaunului Odorhei, contele Bethlen János, dovedește faptul că, pe lângă bibliotecă, se creaseră deja bazele colecțiilor de antichități, de monedă și de minereuri. În același timp, au existat deja și sertarele de fizică, de științe ale naturii, colecția uimitoare de rarități naturale, de relicve, de steme ale susținătorilor și de drapeluri. Ocupația militară de după Revoluția din 1848–1849, războaiele mondiale, toate au condus la pagube semnificative în rândul colecțiilor, însă nu au împiedicat îmbogățirea lor continuă și lentă.

Atunci când multe alte inițiative au eșuat, cele aproape patru mii de obiecte din colecția de folclor a profesorului de desen Haáz Rezső (1883- –1958), au pus bazele unui muzeu independent. Colecția a devenit publică începând cu anul 1913, iar din 1950 s-a transformat într-un muzeu de stat (raional).

Muzeul și-a primit sediul permanent abia în 1968, care în 1978 s-a extins cu clădirea Galeriei de Artă Permanentă. La acest moment s-a înființat deja Camera Memorială Tompa László și Tomcsa Sándor.

O nouă creștere considerabilă s-a înregistrat în ultimul deceniu al secolului trecut. În anul 1990, muzeul s-a reunit cu Biblioteca Științifică cu caracter de muzeu, care deținea 76.000 de volume, din care s-a format cândva Muzeul însuși. Instituția, eliberată de constrângerile ideologice și

politice, a primit o nouă oportunitate de dezvoltare în 1994, când reintrând în administrația orașului, a devenit persoană juridică, o instituție de sine stătătoare.

Factorii de decizie ai orașului, în contextul existenței minorităților, recunoscând importanța instituțiilor culturale, au susținut menținerea acestora într-o măsură inimaginabilă până la acea dată. Pe lângă un buget considerabil, aceștia au asigurat chiar și condițiile dezvoltării acestor instituții. Băile Seiche s-a îmbogățit cu zona din fața mormântului lui Orbán Balázs, cu o suprafață de un hectar, unde șirul de porți secuiești, ridicate începând cu anul 1972, au pus bazele unui muzeu în aer liber.⁹Din luna mai a anului 2016 muzeul este găzduit de vila Haberstumpf.

Galerie

Ca parte a muzeului orășenesc, din octombrie 1978, colecția de arte plastice este găzduită de galerie. Din toamna anului 1979, a fost extinsă cu colecției Galeriei "Korunk". Astăzi, vizitatorii pot admira aproape 1000 de creații artistice, două treimi dintre acestea reprezentând colecția de bază. Majoritatea acestor creații se leagă de localitate, atât din punct de vedere al tematicii, cât și al creatorilor. Creatorul multor picturi de acuarelă este Rezső Haáz (1883-1958), lucrările sale servind cu siguranță scopuri didactice. Importante sunt și donația-acvarelă a lui Charles Rösler, donația Spanyol și moștenirea lăsată galeriei de către Pócs Péter. Desigur, printre comorile valoroase ale galeriei din Odorheiu Secuiesc se regăsesc cele șapte portrete de mărime naturală ale lui Barabás Miklós. Persoanele afișate în portrete au jucat un rol important în istoria Colegiului Reformat.¹⁰

Muzeul Apelor Minerale

În partea de nord a Băii (lângă drumul județean 13A), în perioada 2004-2008, s-a construit o clădire de expoziție, de 268 m², cu două etaje, din lemn. Scopul clădirii este de a găzdui expoziții de prezentare a surselor de ape minerale și a băilor din Ținutul Secuiesc.

Vizitatorii pot admira ulcioarele în care se păstra apa minerală la Szejke (Seiche) și căruțele trase de bivoli, care transportau apa minerală, obiecte care au devenit un simbol al orașului Odorheiu Secuiesc. Totodată, se pot observa o varietate de obiecte din sticlă și recipiente de depozitare a apei minerale. Tot aici s-au expus și hărțile geologului Bányai János, cel care a cartat cca. 2500 de izvoare minerale în Ținutul Secuiesc, cât și o parte din impresionanta sa colecție de roci și minerale, alături de portretele oamenilor de știință care au împodobit cândva pereții camerei sale de lucru. De meritele incontestabile ale lui Orbán Balázs fac referire sculptura realizată de Hunyadi László, respectiv gravurile și fotografiile înfățișând vechile stațiuni, menționate în opera sa „Descrierea Ținutului Secuiesc”, apărută în perioada 1868-1873.

Numeroasele cărți poștale din aceea epocă relevă viața apogeului băilor din Ținutul Secuiesc. În timpul orelor de program, vizitatorii au ocazia să consume apa Izvorului Sarolta din curtea muzeului.¹¹

Capela Inima lui Isus

⁹<http://www.hrmuzeum.ro/a-muzeumrol>

¹⁰<http://www.udvarhely.ro/onkormanyzat/intezmenyek/haaz-rezso-muzeum-es-keptar/>

¹¹<http://www.hrmuzeum.ro/borvizmuzeum>

Una dintre cele mai spectaculoase monumente din Odorheiu Secuiesc este Capela Inimii lui Isus, a cărei origine este încă un subiect în discuție. Mica capelă, aflată pe drumul spre Cristuru Secuiesc, pe teritoriul fostului sat Gyárosfalva – “satul fabricanților”, este o clădire împrejmuțată de un zid de piatră de plan ovoidal, neregulat.

Capela Isus este cunoscută și sub numele de Capela Inima lui Isus sau Capela Inima Sfântă. În 1702, călugărul Lakatos István o denumește “*Capela Numele lui Isus denumită Casa lui Isus*”.

Documentele existente nu relevă anul construcției. Arheoloaga Mariana Beldie a avut îndoieli cu privire la datarea capelei cu patru loburi (biserica centrală-lobată) în perioada Romană-Târzie, în secolul al XIII.-lea, ea, ca urmare a descoperirii săpăturilor arheologice executate (1973), pe baza monedei găsite din 1956, plasează originea capelei în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Întrebările care încă reprezintă un subiect de discuție ar putea fi soluționate prin săpături sistematice și examinări critice de stil. Lucrările de reparații nu au rezultat modificări în planimetria și masa edificiului. Caracteristică clădirii este lipsa sculpturilor din piatră și simplitatea executării. Planul cu cele patru loburi, care se alătură unui pătrat (340x340 cm), are un rol determinant în istoria arhitecturală: își are originea din zona de sud-vest a Germaniei (Vătășianu, V. 1959), capela lipită de Palatul Regal din Cracovia și capelele cu două niveluri, Ják și Pápóc, reprezintă același stil ca și capela simplă Capela Isus. Capele similare sunt Capela Sf. Ana din Gheorgheni, Capela Sf. Ștefan de pe dealul Perkó, lângă Sânzieni și ruinele capelei de la Doboșeni.

Intrarea clădirii se deschide dinspre sud, din direcția porții zidului de incintă. Interiorul cu pardoseală de cărămidă este acoperit de tavanul casetat, care este o copie mai puțin reușită a tavanului original datat din 1677. Tavanul original a fost înlăturat în 1903. Copiile casetelor originale pot fi studiate în Volumul II al operei lui Dezső Malonyai. Eșantionul de casete este foarte asemănător cu tavanul bisericii din Feliceni, datând din 1670, care este opera lui János și Asztalos András din Sâmbătești.

S-a renovat în 1662, iar în 1677 își capătă tavanul casetat (azi, tavanul este doar o copie a tavanului original din capelă, originalul fiind păstrat la Budapesta). În 1773, parohul iezuit, Léstyán Mózes, realizează lucrări de reparație, iar în 1830 episcopul Rudnay construiește zidul de piatră. Până la începutul secolului al XIX-lea, în interiorul zidurilor de protecție a capelei se jucau jocurile Pastorale și de aici pleca mulțimea creștină, care participa la Înviere, spre biserica Sf. Nicolae. Astfel, capela a fost una dintre stațiile majore cu ocazia ceremoniei de Înviere din Sărbătoarea Paștelui. Pentru o multă perioadă de timp, a fost una dintre locurile de pelerinaj a catolicilor.

Cândva, întreaga populație de catolici din țară venea aici pentru serbarea Zilei Domnului de Rusalii, care azi se susține la biserica parohială. Astăzi, locul ceremoniei de Paști a fost restaurată. Capela cu un singur nivel, construit drept o biserică parohială extrem de simplă, care amintește de un trifoi cu patru frunze, rotunda din vremea romană, mica fortăreață, este cea mai veche clădire bisericască din Odorheiu Secuiesc și din regiune, rămânând un monument al istoriei arhitecturale.¹² În prezent, Capela este administrată de Muzeul Haáz Rezső.

Biblioteca Științifică

¹²<http://udvarhelyszek.eloerdely.ro/epitett-orokseg/templom/jezus-szive-kapolna>

Biblioteca Științifică din Odorheiu Secuiesc este un succesor al bibliotecii fostului Colegiu Reformat. Bazele bibliotecii Colegiului datează din 1670, data fondării Colegiului. Regulamentul Școlar din 1682 abordează deja în mod separat obligațiile persoanei care a depus jurământul de "bibliothecarius". Între 1682 și 1695, fondatorul bibliotecii, Rozgonyi P(ap) János, a jucat rolul de mediator între biblioteca școlară și donatorii primelor colecții private. În 1720, volumele bibliotecii și-au primit primul număr de ordine, acestea constituind cele mai vechi cote topografice. Borosnyai L. János a fost cel care a creat o sală de bibliotecă și a înregistrat volumele într-un catalog, denumit "Protocollum".

Biblioteca de azi cuprinde, pe lângă biblioteca Colegiului Reformat, părțile bibliotecii gimnaziului catolic, a școlii superioare de stat, respectiv a școlii profesionale de industria pietrei și argilei. Acestea li se adaugă cele aproximativ 4000 de volume de natură unitariană, legate de iudaism, moderne, bogate în publicații Transilvaniene între cele două războaie mondiale, ale lui Tóth Kálmán (1910-1962) (fost director al Bibliotecii Universitare din Cluj Napoca). Bibliotecile parțiale enumerate mai sus și încă câteva donații/moșteniri (Pál István, Vofkori József, Mátéffy Béla) reprezintă, prin urmare, împreună - din 1990, Biblioteca Științifică care funcționează ca o divizie a Muzeului Haáz Rezső - colecția încheiată în 1944. Catalogul electronic al bibliotecii a luat naștere cu ajutorul Sistemului Integrat de Bibliotecă SZIRÉN^{9.122}. Catalogul, în continuă extindere, precum și colecția digitalizată furnizată Bibliotecii Electronice Ungară, pot fi accesate de pe site-ul Muzeului Haáz Rezső.¹³

Camera memorială Tompa László

Fostul domiciliu al lui Tompa László se află pe strada Tompa László sub nr.10, pe care nepoata poetului a transformat-o într-o cameră memorială, în cinstea bunicii sale. Din 2011 a ajuns sub administrația Muzeului Haáz Rezső, fiind deschis vizitatorilor încă de atunci.

Rolul Muzeului Haáz Rezső în viața orașului Odorheiu Secuiesc și din regiunea înconjurătoare

În decursul consultațiilor, Miklós Zoltán, directorul muzeului, ne-a povestit despre cele mai importante expoziții ale muzeului Haáz Rezső, despre numărul publicului, cât și despre acele eforturi, aspirații, prin care se dorește ca muzeul să devină parte integrantă a vieții culturale a orașului și a regiunii înconjurătoare.

În urma evaluării datelor vizitatorilor Muzeului Haáz Rezső din Odorheiu Secuiesc se evidențiază faptul că evoluția numărului de vizitatori depinde în mod clar de oferta expozițiilor temporare, considerate mai semnificative, iar pe de altă parte de caracterul expozițiilor, care joacă de asemenea un rol deosebit de important. Expozițiile create special pentru copii, pentru generațiile mai tinere, înclină cu mult raportul de vizitatori la acest grup de vârstă.

Ca punct de plecare, privind statistica din anul 2010, se poate concluziona faptul că din cei 8971 de vizitatori, 57% sunt turiști care vizitează muzeul și orașul. Biletele de intrare în muzeu s-au vândut aproape în mod egal între adulții, care au beneficiat de bilete la preț întreg și studenții, care au achiziționat bilete la jumătate de preț, acestea reprezentând 53% din veniturile obținute din vânzarea de bilete.

¹³ Róth András Lajos, Forrás: <http://www.hrmuseum.ro/tudomanyos-konyvtar>

În comparație cu anul precedent, în 2011 s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de vizitatori. Prin intermediul parteneriatelor externe, în cadrul muzeului a luat naștere prima *Casă de Fluturi* din Transilvania, care datorită naturii exotice, a sporit numărul de vizitatori anuali la 15.261. De data aceasta vârsta predominantă a fost cea a elevilor, deoarece cu această ocazie grupurile școlare au fost prezente în număr mult mai mare, vizitând muzeul într-un mod organizat. De asemenea, este important de menționat că s-a înregistrat o creștere chiar și în numărul vizitatorilor care veneau în grupuri familiale. Casa de Fluturi a fost de natură să motiveze, desigur prin intermediul copiilor, chiar și părinții care nu au fost niciodată la muzeu. La această dată nu existau încă activitățile organizate, destinate copiilor. Din punct de vedere a originii vizitatorilor, raportul a suferit o schimbare majoră, rata vizitatorilor locali/regionali înregistrând 62%.

În 2012 s-a avut în vedere realizarea unei expoziții speciale, care să „agite”, să trezească publicul potențial local și să producă vizitatori recurenți muzeului. Într-o jumătate de an, expoziția intitulată *Invențiile Geniale ale lui Leonardo da Vinci* a înregistrat un număr semnificativ de vizitatori. Numărul vizitatorilor anuali a crescut la 16.371. Deasemenea, și la această dată au dominat vizitatorii din cercul regional. Pe mai departe s-a pus accent pe implicarea, pe o scară mai largă, a studenților. În cadrul programului sponsorizat de Fundația dr. Verestoy Attila - intitulat *Pe aripile cunoașterii* - s-a putut oferi acces gratuit la muzeu pentru peste 3.000 de copii din mediul rural. Tot în acest an s-a început organizarea propriu-zisă a activităților pedagogice, dorite să se pună la dispoziție de către muzeu.

În 2013, s-a continuat aceeași strategie, conform căreia în fiecare an se organizează câte o producție proprie mai semnificativă. De data aceasta, subiectul a fost tratat într-un cadru mai profesionist. Expoziția de istorie a cărții, intitulată *Galaxia Gutenberg*, a fost o expoziție modernă, însă nu a mai fost atât de atrăgătoare pentru studenți. Numărul de vizitatori anuali a fost de 13.492. Acest număr s-a atins prin programele pedagogice oferite de muzeu și prin spectacolul de păpuși *Bogyó și Babóca*, care a fost pus la dispoziția vizitatorilor timp de o lună.

În 2014, proiectul organizat de noi, expoziția semnificativă a anului, s-a construit în jurul descoperirilor arheologice. În acest context a luat naștere expoziția intitulată *Biserici sub pământ*. În jurul acestei expoziții, s-au fost organizat două tabere pentru copii, precum și zile tematice pentru studenți. În acest an, cea mai mare atracție pentru studenți a fost expoziția de insecte, intitulată *Variații pe șase picioare*, împrumutate de la Muzeul Maghiar de Istorie Naturală. Numărul anual al vizitatorilor a fost de 13.371.

În 2015, expoziția etnografică ANNA. *Destin de femeie în secolul XX.-lea* a jucat un rol dominant în viața muzeului. Expoziția, care a obținut numeroase recunoașteri profesionale, s-a dovedit a fi populară chiar și în rândul vizitatorilor. A dominat din nou audiența de la nivel regional: 61%. Datorită naturii expoziției, cu această ocazie, povestea Annei a fost prezentată elevilor printr-un tur interactiv ghidat. A fost prima dată când s-au anunțat proiecte literare la adresa elevilor. În urma deciziei juriului, povestirile personale cu privire la Anna, realizate după impresiile obținute în timpul expoziției, au fost publicate chiar și într-un volum.

Pe lângă expoziția prezentată, de o atenție deosebită - în special în rândul celor mici - s-a bucurat expoziția naturală intitulată "Viața sălbatică", care a putut fi vizitată timp de o lună. Numărul vizitatorilor din 2015 a fost de 13.583.

În 2016, liderii instituției și-au stabilit ca scop consolidarea rolului social al muzeului, maximizarea prezentării către comunitate și a serviciilor puse la dispoziție, creșterea impactului cultural și educațional. O contribuție semnificativă a acestor inițiative s-a datorat schimbării sediului. Utilizarea vilei nou-renovate, Haberstumpf, a rezultat creșterea prestigiului instituției culturale. Noul sediu oferă un cadru mai civilizată și mai potrivit, atât pentru activitățile profesionale, cât și pentru serviciile oferite publicului larg. La sfârșitul lunii mai, fostul sediu al muzeului a fost închis publicului, noile expoziții fiind puse la dispoziția celor interesați doar în noua clădire a vilei. Cea mai renumită expoziție a anului 2016 a fost, fără îndoială, expoziția "*Elegantă Hungarikum: HEREND*", o expoziție de porțelan. Tendința conform căreia muzeul ar fi menit să servească publicului local și regional pare să se intensifice. Totuși, expoziția de porțelan Herend, a perturbat distribuția anterioară pe vârste, deoarece această expoziție nu s-a mai bucurat de prezența majoritară a studenților.

În 2017, activitățile se planificau în totalitate în noua clădire, programul expozițiilor fiind elaborat în consecință. Este important de subliniat că, după mutare, muzeul încă nu dispune de propriile sale expoziții, astfel încât se necesită mult efort pentru a umple suprafețele cu noi expoziții periodice. În acest an, succesul de până acum - care se reflectă și în numărul vizitatorilor: 13.735 de spectatori - poate fi măsurat prin două expoziții. Atracția principală a fost pe de o parte, Panorama Transilvană (Tabloul circular ardelean) a Muzeului Regional Tarnow din Polonia, iar pe de altă parte, expoziția intitulată Epoca de Gheață, care a fost împrumutată de la Muzeul Maghiar de Istorie Naturală. Prin Fundația dr. Verestoy Attila am avut ocazia să anunțăm o nouă vizită la muzeu pentru copiii din sat, în cadrul programului înregistrându-se 3,169 de elevi și 322 de pedagogi, care au vizitat muzeul într-o formă organizată. Structura vizitatorilor pe anul 2017: locuitori ai orașului 67%, studenți, tineri: 65%.

Parte integrantă a eforturilor Muzeului Haáz Rezső reprezintă faptul că această instituție a promovat grupul de artă contemporană grUnd, care reflectă în mod evident lipsa limbajului și direcției artistice complementare în viața culturală din Odorheiu Secuiesc.

Muzeul Haáz Rezső deține 12 angajați permanenți, 5 angajați cu contract de muncă temporară și voluntari, împreună cu care implementează următoarele programe: expoziții permanente și temporare, inspecții arheologice și lucrări de excavare, studii profesionale, editare publicații, organizare pagină de artă, program de formare restaurator, activități de educație muzeală, conferințe profesionale, zile tematice, tabere de vacanță, noaptea muzeelor, cercetări arheologice antropologice, prezentări de carte, prelegeri profesionale, consiliere profesională de evaluare a operelor de artă, forumul tinerilor artiști, concursuri studentești, vânzări de publicații.

Cele mai importante evenimente: activități de educație muzeală lângă aproape fiecare exponat, Creative Workshop, Mátyás, az igazságos (Matia cel drept), Húsvétra hangoló (Pregătire de Paște), Dimineață renescentistă la muzeu, Școala altfel, Ziua Porților Deschise la Muzeul Apelor Minerale, Noaptea Muzeelor, Tabără de vară, Family Treasure Hunt, Tururi profesionale ghidate pentru pedagogi, Atelier de creație Toamna, În așteptarea Crăciunului, Ocupație de primăvară.

Biblioteca Municipală Odorheiu Secuiesc

Istoria bibliotecii datează din secolul al XVI-lea, existând în Odorheiu Secuiesc în diferite forme și locații: biblioteca municipală a fost fondată în 1951, nu cu mult timp mai târziu funcționând în clădirea Casei de Cultură, apoi în 1998 mutându-se în fosta clădire a băncii aflate pe strada Kossuth

nr.23. În 1996 Consiliul Local a decis transformarea clădirii restaurantului “Szabó Károly” în noul sediu al bibliotecii, astfel în anul 2001 s-a reușit deschiderea celei mai moderne biblioteci din Odorheiu Secuiesc. În prezent, această instituție nu este doar o bibliotecă, ci oferă mai multe facilități, programe permanente pentru a atrage vizitatori: operează un club de lectură, cerc quilting, club de film pentru adulți și tineret, club de jocuri de societate și organizează turnee de șah, printre serviciile oferite putându-se enumera chiar și compilarea bibliografică, legarea de carte, digitizarea și chiar și primirea copiilor în așteptarea lui Moș Crăciun. Se organizează chiar și activități pentru grupuri: privirea prin telescop noaptea, observări solare ziua, șah gigant, rulare filme, video, dar și petreceri aniversare. În plus, se organizează numeroase seri literare, întâlniri ale cititorilor cu scriitorii și diverse evenimente. Cu această ofertă variată de programe și activități diverse, este un adevărat loc comunitar în Odorheiu Secuiesc.

Programele permanente ale Bibliotecii Municipale Odorheiu Secuiesc includ Ziua Culturii Maghiare, Festivalul Balassi de Ziua Sf.Valentin, Ziua Internațională a Limbii Materne, Concursul și expoziția de desene de copii, Ziua Mondială a Bibliotecarului, Très Court – Festivalul Internațional al Filmelor de Foarte Scurt Metraj, Noaptea Cărților Deschise, Ziua Poveștii Populare Maghiare, Filmtettfeszt – Festivalul de film maghiar din Transilvania, Ziua Științei Maghiare, Evenimente de Crăciun.

Instituții de spectacole

Nr. Crt.	Denumire	Formă organizațională	Subordonare	Adresă	Anul înființării
1	Casa de Cultură	Instituție publică	Primăria Odorheiu Secuiesc	Str.Tamási Áron nr. 15	1959
2	Teatrul Tomcsa Sándor	Instituție publică	Primăria Odorheiu Secuiesc	Str.Tamási Áron nr. 15	1947
3	Filarmonica din Ținutul Secuiesc	Raion	Casa de Cultură	Str.Tamási Áron nr. 15 / Str.II. Rákoczi Ferenc nr. 5	2000
4	Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc	Instituție publică	Primăria Odorheiu Secuiesc	Str.Tamási Áron nr. 15	1988

Instituții de spectacole

Casa de Cultură Odorheiu Secuiesc

Casa de Cultură și-a deschis porțile în 1959, drept o instituție pentru educația publică. Timp de mai multe secole, clădirea de 50 de metri lungime, 30 metri lățime și 15 metri înălțime a găzduit un muzeu, o galerie, o bibliotecă, teatre pentru amatori și pentru profesioniști, diverse cercuri profesionale, coruri și dansatori, pentru spectacole și evenimente permanente și ocazionale. În prezent, în clădire funcționează 3 instituții individuale: Teatrul Tomcsa Sándor, Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc și Casa de Cultură, dar Casei de Cultură îi aparține Filarmonica din Ținutul Secuiesc, care nu deține un statut juridic separat, dar își susține spectacolele în afara clădirii Casei de Cultură. În prezent, instituția organizează expoziții și numeroase activități, printre care cele mai renumite sunt cercul pentru smalt, aici fiind găzduite și numeroase coruri de muzică populară, Ansamblul de Dans Boróka, și Kékiringó, Corul Ținutului Secuiesc, Corul Mixt Balázs Ferenc, precum și Corul Alla Breve.

Festivalul de Muzică și Dansuri Populare Szejke (Seiche) este poate una dintre cele mai celebre evenimente ale Casei de Cultură, însă în clădire funcționează numeroase organizații mici, a căror programe regulate joacă un rol important în viața culturală a orașului. Astfel de organizații sunt Asociația Pro Culturae Odorhei, Asociația Kuckó. Administrația clădirii este, de asemenea, în competența Casei de Cultură, ca instituție, prin urmare diferitele întâlniri culturale, sau mai puțin culturale, ale celor din oraș sau din afara orașului, se susțin tot în Casa de Cultură.

Pe lângă natura sa de gazdă, Casa de Cultură se prezintă pe piața culturală din Odorheiu Secuiesc și cu un conținut cultural personal, cu toate acestea, majoritatea bugetului său se cheltuie pe costurile de întreținere a Filarmonicii, aflate în subordinea sa, astfel producția propriului conținut este încă cu mult sub nivelul pe care liderul și echipa Casei de Cultură și-ar dori-o. O parte a programelor anuale este de a lua parte la marile evenimente ale orașului, astfel în cadrul ceremoniilor de aniversare a zilelor de 15 martie, 20 august, 23 octombrie, sau al festivităților de Advent, Casa de Cultură participă cu propriul conținut, precum și de Zilele orașului. Evenimentul intitulat "Régiók találkozásá" (Întâlnirea Regiunilor) este considerat un eveniment remarcabil în întreaga regiune a Ținutului Secuiesc, oferind o posibilitate de prezentare a tuturor localităților rurale - în special a ofertelor culturale - din regiunea înconjurătoare a municipiului Odorheiu Secuiesc. În cadrul programului s-au prezentat până acum comunele Dârjiu, Satu Mare, Lueta, Lupeni, Dealu, seria de evenimente continuându-se și în viitor.

De asemenea, conținutul său implică organizarea de expoziții etnografice, fotografice și de artă plastică, organizarea de cursuri informative și organizarea de programe gastronomice. În plus, pe lângă Festivalul folcloric Szejke(Seiche), sub îngrijirea Casei de Cultură se organizează Festivalul de animație, Tabăra creativă din august și Festivalul internațional coral.

Prin îndeplinirea naturii sale folclorice, Casa de Cultură este cea mai de succes instituție de educație culturală, având lansat programul Școala Populară, existând cursuri de formare non-formală în arte vizuale, cercuri de artă populară, cercuri de pictură pe mobilier, de creare articole din pâslă, de creare perle, de pictură pe sticlă, precum și cercul de creare produse din smalt, acestea fiind poate cele mai renumite printre ofertele Casei de Cultură, care a permis, de asemenea, și prezentarea maștrilor internaționali în Odorheiu Secuiesc.

Teatrul Tomcsa Sándor

Teatrul din Odorheiu Secuiesc funcționează din anul 1947, în perioada 1947 -1992 fiind cunoscut drept Teatrul Popular din Odorheiu Secuiesc. În 1959, grupul de actori condus de Balogh József a avut posibilitatea să se mute în Casa de Cultură a orașului, construită la acea dată, putând să joace pe o scenă adevărată și un spațiu teatral corespunzător. În mod oficial, a devenit Teatru Popular de-abia în 1977, fiind una dintre primele teatre de limbă maghiară din țară. La sfârșitul anilor 1900 este considerat un teatru de succes. A căpătat numele de "Tomcsa Sándor" în 1992, apoi, după o scurtă perioadă de absență, în 1998 a luat naștere Teatrul Tomcsa Sándor, care și în prezent este găzduit, pe lângă alte 3 instituții, de Casa de Cultură.

La începutul anilor 2000, au participat la numeroase festivaluri de teatru, fiind distinși cu nenumărate premii. Din 2008, se organizează anual *Festivalul de Teatru Contemporan drÁMA*, care în 2011 s-a extins cu concursul de dramă intitulat "drÁMÁzat". Susținătorul și unicul întreținător al teatrului este Primăria Odorheiu Secuiesc.

Teatrul Tomcsa Sándor are 24 de angajați permanenți și mai mulți colaboratori externi. Pe lângă programele obligatorii din sezon, participă la elaborarea și / sau organizarea unor programe, precum Ziua Poeziei Maghiare, Ziua Teatrului Maghiar, Ziua Mondială a Teatrului, Ziua Culturii Maghiare, cât și programul de Anul Nou. Dintre programele sale de educație culturală am dori să evidențiem programul de educație teatrală, precum și întâlnirile cu publicul, însă intenționăm să lansăm și activitățile de pedagogie dramatică. Anual, se vând aproape 1.200 de abonamente pentru studenți și peste 3.000 pentru copii, respectiv 554 de abonamente pentru adulți. În cadrul sezonului trecut, în afara abonamentelor, s-au atras 2904 de spectatori, în timp ce festivalul de teatru contemporan a înregistrat 1650 de telespectatori, spectacolele lor oferite de oaspeți-invitați fiind vizionate de 2221 de spectatori.

Filarmonica din Ținutul Secuiesc

Filarmonica a fost înființată în anul 2000 și s-a menținut din subvenții, susținând concerte în mod constant pe plan intern, în Miercurea Ciuc, în Sfântu Gheorghe, în Gheorgheni și Târgu Mureș, în 2007 fiind invitat chiar și la Sibiu, iar apoi concertând în diferite orașe din străinătate: Budapesta, Dadas, Debrecen, Nyíregyháza, Nyírbátor. Din 2008, Primăria Odorheiu Secuiesc a decis ca Orchestra Simfonică a Ținutului Secuiesc de până atunci să funcționeze în cadrul Casei de Cultură, drept Filarmonica din Ținutul Secuiesc. În primul rând se dorește să servească publicului local, în cadrul Stagiunii de concerte susținând anual 40-50 de concerte, având sălile pline aproape de fiecare dată.

Printre evenimentele lor de mare amploare se pot enumera Muzica de toamnă Kavalkád, Festivalul ClassJazzFeszt, seria concertelor simfonice rock Minimal Symphonic, precum și seria de programe Tinere Talente. Seria de evenimente intitulate "Komolyzenét a vidéknek" (Muzica clasică pentru regiune) include o serie de concerte susținute în marile comune ale regiunii, Filarmonica pregătindu-se chiar și pentru un concert special cu prilejul unor importante festivaluri, cum ar fi cel de Advent, Crăciun, Rusalii și concerte de Paști.

Filarmonica lucrează în principal cu colaboratori, personalul administrativ fiind asigurat de instituția Casei de Cultură, iar muzicienii săi fiind artiști colaboratori, care se adună cu ocazia concertelor. Deține un personal permanent de 15 persoane, toți fiind angajați cu jumătate de

normă. Are o puternică relație culturală-educativă cu Liceul de Artă Palló Imre, dar în programul lor de sesiuni apar în mod regulat și spectacole susținute în zonele rurale.

În 2015, Filarmonica s-a mutat în clădirea vechii cinematografii, care de atunci este în mod oficial sala mare de concerte a Filarmonicii, însă circumstanțele nefiind încă potrivite pentru susținerea și organizarea de concerte performante, concertele lor sunt susținute alternativ, fie în sala Sf. Ștefan din cadrul Primăriei, fie în clădirea vechii cinematografii. Printre diferențele celor două camere, cele mai importante sunt condițiile acustice și capacitatea sălilor, aceste două aspecte determinând locația concertelor. Acest lucru înseamnă că concertele individuale de muzică de cameră (1-10 interpreți pe scenă) sunt susținute pe scena sălii Sf. Ștefan, fiindcă aceasta are o valoare acustică și estetică excelentă pentru acest scop. Totodată, concertele simfonice și vocal-simfonice ale Filarmonicii (40-70 de interpreți pe scenă), destinate unui public larg (o audiență de 350-400 de persoane) se susțin întotdeauna și în mod exclusiv în sala fostului cinematograf.

Începând cu sezonul 2017-2018, Filarmonica din Ținutul Secuiesc și-a extins oferta culturală și educațională, astfel a lansat seria de concerte-lecții pentru elevi, precum și seria de concerte destinate promovării operelor autorilor maghiari.

Atelierul de Dans Popular

Atelierul de Dans Popular a fost înființat în anul 1998 și de atunci funcționează în cadrul Casei de Cultură. Și-a dobândit calitatea de personalitate juridică independentă în anul 2005. La acea dată, obiectivul principal a fost să readune dansatorii populari din Odorheiu Secuiesc, să organizeze case de dans în mod regulat, și să organizeze producții noi. În 2013 a luat o nouă direcție, devenind o trupă cu stil contemporan, care îmbina cultura populară cu teatrul de dans contemporan, dar această direcție nu părea de durată, motiv pentru care a revenit la tradiționala direcție populară, stimulând în Odorheiu Secuiesc mișcarea casei de dans: organizează întâlniri de dans ale trupelor din Transilvania, sau de mai multe ori pe lună organizează prezentări sau spectacole de dansuri populare în cadrul unor spectacole susținute de dansatori proprii sau invitați, iar vizitatorii nu ar trebui să lipsească de la Festivalul Össztánc összel (*Dans de toamnă Toamna*), organizat a 9-a oară anul acesta. În prezent deține 12 dansatori și 4 membrii de personal de birou, în timp ce numărul de vizitatori continuă să crească. Pe lângă casele de dans pentru adulți și copii, organizate săptămânal, se oferă posibilitatea ca adulții și copii, în mod individual, în familie sau în grup, să învețe să redea muzica populară: să cânte la vioară, violă și contrabas.

Având în vedere toate acestea, este evident că echipa care operează în prezent instituția nu este suficientă pentru a satisface interesul și cererea crescândă față de ofertele Atelierului de dans popular. Atelierul de dans popular realizează programe educaționale culturale deosebite, la programele sale de educație a dansului popular participă aproape 1500 de copii, muzica populară este studiată de aproximativ 60 de copii, iar casa de dans pentru copii este frecventată de aproximativ 80-100 de copii.

În organizarea Atelierului de Dans Popular, publicul din Odorheiu Secuiesc are posibilitatea să viziteze în mod regulat spectacolele trupelor de dans popular din județul Harghita, Covasna, Mureș sau din Miercurea Nirajului, cât și producțiile unor trupe de dans și trupe muzicale din Ungaria.

Printre programele permanente ale Atelierului de dans popular se includ marele spectacol anual și un spectacol pentru copii, lunar - activitățile Zilelor Speciale "Jeles Napok", organizarea a două

turnee în fiecare an și participarea la evenimentele orașului: 8 martie, 15 martie, 20 august, Ziua Vârșnicilor, Ședința Consiliului de Onoare. În primăvara anului 2017, prin colaborarea Atelierului de dans popular, care constituie baza unor planuri de cooperare pe viitor, s-au organizat Zilele Casei Tradițiilor la Odorheiu Secuiesc. Tot în anul 2017, a avut loc pentru prima oară Întâlnirea Caselor de Dansuri Populare din Transilvania, care se dorește a fi un program anual recurent, însă tabăra anuală de antrenament pentru dansatori populari se organizează de mai mulți ani. Un exemplu de cooperare între instituții este spectacolul comun al Atelierului de dans popular Odorheiu Secuiesc și Teatrul Tomcsa Sándor, care până acum a avut loc de două ori.

3. Protecția monumentelor istorice în Odorheiu Secuiesc

Lista suplimentară a monumentelor istorice românești a apărut drept o anexă a Ordinului ministrului culturii nr. 2010/1361, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 670 bis (178. [XXII.]) din 1 octombrie 2010, având un caracter oficial și forță juridică. Lista este disponibilă pe site-ul Ministerului Patrimoniului Național [1], ultima actualizare fiind realizată în 2010.

Din punct de vedere structural, monumentele sunt grupate pe patru categorii, în funcție de natura lor: monumente de arheologie, monumente de arhitectură, monumente de for public, monumente memoriale și funerare.

Din punct de vedere al valorii lor, lista monumentelor istorice cuprinde următoarele categorii: Categoria A - monumente de interes național și Categoria B - monumente de interes local.

- Monumente de arheologie – Categoria I.
- Monumente de arhitectură – Categoria II.
- Monumente de for public – Categoria III.
- Monumente memoriale și funerare – Categoria IV.

Odorheiu Secuiesc deține 3 monumente principale de arheologie: Budvár, aflat la 2 km vest de ieșirea din sud a orașului, situl din locul fostei piețe de animale și zidurile cetății, situate în fosta piață Barompiac (trad. Târg de vite), între străzile Târgului și Uzinei. În lista patrimoniului național sunt incluse 11 bucăți, diferența datorându-se faptului că descoperirea anumitor site-uri a dus la apariția unor memorii din diferite epoci, astfel lista națională menționează terenul de atâtea ori de câte ori se menționează diferitele epoci pentru care s-au găsit memorii.

În oraș, așa cum relevă și tabelul următor, se regăsesc în principal monumente de arhitectură, 38 de monumente, urmate de două locuri memoriale și funerare, totodată observându-se și faptul că Lista Patrimoniului Național nu enumeră niciun monument de for public.

Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă
1	HR-II-m-B-12887	Budvár	Odorheiu Secuiesc	La ieșirea din sud a orașului, dealul Budvár, la 2 km vest

2	HR-II-a-B-12888	Ansamblul urban "Str. Bethlen Gábor"	Odorheiu Secuiesc	Str.Bethlen Gábor nr. 1-16
3	HR-II-a-B-12889	Ansamblul urban "Str. Cetății" - case de breslaș cu atelier și prăvălie la parter	Odorheiu Secuiesc	Str.Cetății , nr.1-6
4	HR-II-a-B-12890	Ansamblul urban str. Kossuth Lajos	Odorheiu Secuiesc	Str.Kossuth Lajos
5	HR-II-a-B-12891	Ansamblul urban Piața	Odorheiu Secuiesc	Piața Primăriei, Piața Márton Áron, Piața Libertății
6	HR-II-a-B-12892	Ansamblul urban "Str. Tompa László"	Odorheiu Secuiesc	Str.Tompa László
7	HR-II-a-A-12893	Capela Inima lui Iisus	Odorheiu Secuiesc	Str.Bazinului nr. 2
8	HR-II-m-A-12893.01			
9	HR-II-m-A-12893.02			
10	HR-II-m-B-12894	Str.Bethlem Gábor nr. 16., casa	Odorheiu Secuiesc	Str.Bethlen Gábor nr.16
11	HR-II-m-B-12895	Biserica unitariană	Odorheiu Secuiesc	Str.Bethlen Gábor nr. 50

12	HR-II-m-B-12896	Spitalul oraşenesc	Odorheiu Secuiesc	Str.Bethlen Gábor nr.72
13	HR-II-m-B-12897	Clădire Gimnaziului Tamási Áron	Odorheiu Secuiesc	Str.Baróti Szabó Dávid nr. 32
14	HR-II-a-A-12898	Clădirea Bisericii Romano-Catolice Sf.Nicolae	Odorheiu Secuiesc	Str.Baróti Szabó Dávid nr. 34-36
15	HR-II-m-A-12898.01			
16	HR-II-m-A-12898.02			
17	HR-II-m-B-12899	Clădirea primei tipografii	Odorheiu Secuiesc	Str. Kossuth Lajos nr. 11
18	HR-II-m-B-12900	Fostul restaurant Bucureşti	Odorheiu Secuiesc	Str. Kossuth Lajos nr. 20
19	HR-II-m-B-12901	Atelierul fotografic Kovács	Odorheiu Secuiesc	Str.Kossuth Lajos nr. 24
20	HR-II-m-B-12902	<i>Liceul reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely”</i>	Odorheiu Secuiesc	Piaţa Márton Áron nr. 1
21	HR-II-m-B-12903	Bierica Reformată	Odorheiu Secuiesc	Piaţa Márton Áron nr. 11

22	HR-II-m-B-12904	<i>Liceul reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely”</i>	Odorheiu Secuiesc	Piața Márton Áron nr. 2
23	HR-II-m-B-12905	Școala Generală Benedek Elek, fosta grădiniță Mária Valéria	Odorheiu Secuiesc	Piața Márton Áron nr. 1
24	HR-II-m-B-12906	Internatul Gimnaziului Tamási Áron	Odorheiu Secuiesc	Piața Márton Áron nr. 4.
25	HR-II-m-B-12907	Vila Nyirő	Odorheiu Secuiesc	Str.Nyirő József nr. 5
26	HR-II-m-B-12908	Casa stradă Orbán Balázs	Odorheiu Secuiesc	Str. Orbán Balázs nr. 132
27	HR-II-m-B-12909	Conacul Ugron	Odorheiu Secuiesc	Str.Orbán Balázs nr.152
28	HR-II-m-B-12910	Fostul sediu al comitatului Odorhei, Primăria de azi	Odorheiu Secuiesc	Piața Primăriei nr 5
29	HR-II-m-B-12911	Casă zona Primăriei	Odorheiu Secuiesc	Piața Primăriei nr. 12
30	HR-II-m-B-12913	Casă de meșteșugar, cu prăvălie la parter (Urgodi Anna)	Odorheiu Secuiesc	Str. Szent Imre nr. 33
31	HR-II-m-B-12914	Casă de meșteșugar, cu prăvălie la parter	Odorheiu Secuiesc	Str. Szent Imre nr. 39
32	HR-II-m-	Casă de meșteșugar,	Odorheiu	Str. Szent Imre nr. 41

	B- 12915	cu prăvălie la parter	Secuiesc	
33	HR-II-a-B- 12916	Biserica și Mănăstirea Franciscană	Odorheiu Secuiesc	Str.Tamási Áron nr. 2
34	HR-II-m- B- 12916.01			
35	HR-II-m- B- 12916.02			
36	HR-II-m- A- 12917	Școala Agricolă Eötvös József	Odorheiu Secuiesc	Str.Tompa László nr. 12
37	HR-II-m- A- 12918	Cetatea Székely Támadt	Odorheiu Secuiesc	Str.Tompa László nr. 12
38	HR-II-m- B- 12919	Clădirea fostei stații electrice	Odorheiu Secuiesc	Str.Uzinei nr. 9
39	HR-IV-m- B- 13024	Monumentul lui Orbán Balázs	Odorheiu Secuiesc	Str. Orban Balazs
40	HR-IV-m- B- 13025	Casa memorială Tompa László	Odorheiu Secuiesc	Str.Tompa László nr. 14

Sursă: P.U.G Odorheiu Secuiesc

4 Prezentarea programelor educaționale și de formare din Odorheiu Secuiesc

Educația are o vastă istorie în Odorheiu Secuiesc, prima instituție educațională iezuită datând din 1593, apoi în 1670 înființându-se Colegiul reformat. După două secole, la sfârșitul anilor 1800, în oraș au luat naștere mai multe instituții de învățământ: în 1871, Școala Reală Superioară de Stat, în 1876 Institutul Catolic de Fete, în 1884 Școala Civilă de Stat pentru fete, în 1880, Școala Primară

Comercială și Economică ,iar în 1893, Școala Profesională de Stat de Ceramică și Prelucrarea Pietrei.¹⁴

În prezent, în Odorheiu Secuiesc există 23 de instituții publice de învățământ, în cadrul cărora, în anul universitar 2016-2017 au studiat 8155 de studenți. Conform sondajelor din 2011, 92,5% din populație sunt maghiari, motiv pentru care educația are loc în principal în limba maghiară. Predarea în limba română se realizează în 5 locații, în patru grădinițe și la Liceul Teoretic Marin Preda, unde formarea educațională cuprinde clasele pregătitoare și clasele I-XII. În prezent, orașul deține 6 grădinițe, 4 școli generale, 5 școli teoretice și 3 licee profesionale. Dintre aceste instituții de învățământ, cinci oferă educație din clasa I până în clasa a XII-a: Colegiul Reformat Kis Gergely din Baczkamadaras, Liceul Pedagogic Benedek Elek, Școala de Arte Dr. Palló Imre, Liceul Marin Preda, Gimnaziul Tamási Áron, în celelalte trei școli rămase, oferindu-se doar educații gimnaziale, acestea fiind în esență școli profesionale. Învățământul superior se oferă de Școala Superioară de Studii Moderne Economice (Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (MÜTF)), secția Comerț și Marketing, respectiv secția de Formare educatori și profesori din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Sucursala Odorheiu-Secuiesc.

Forma instituțională	Număr	Numele instituției	Numărul copiilor înscriși
Grădinițe	7	Grădinița Zsibongó Grădinița Csicsergő	210
		Grădinița Eszterlánc Grădinița Sâmbătești (Szombatfalva)	223
		Grădinița Villanytelepi: - Grădinița Napsugár	203
		Grădinița Csillagvár	192
		Grădinița Ficánka	161
		Grădinița Kipi-Kopi (Waldorf)	195
		Grădinița Nardini Nardini	80
Școli Generale	4	Școala Generală Bethlen Gábor	491

¹⁴ Székelyudvarhely város középiskolai hálózata és képzési szerkezete, REGA régiókutató Egyesület, 2017, május (Rețeaua și structura de formare a liceelor din orașul Odorheiu Secuiesc, Asociația Regională de Cercetare REGA, mai 2017)

		Școala Generală Tompa László	396
		Școala Generală Móra Ferenc	582
		Școala Generală Orbán Balázs	516
Licee teoretice cu clase primare și generale	5	Colegiul Reformat Kis Gergely din Backamadaras	690
		Liceul de Artă Dr. Palló Imre	649
		Liceul Teoretic Marin Preda	333
		Liceul Benedek Elek	472
		Gimnaziul Tamási Áron	967
Licee profesionale	3	Liceul profesional Bányai János	528
		Grupul Scolar Agricol Eötvös József	513
		Liceul profesional Kós Károly	512
Învățământ de specialitate	3	Centru Social Budvár (Grădinița Ficánka)	
		Fundația Sf. Gellért	
		Fundația Orbán	

Instituțiile culturale sunt responsabile de activitățile extra-curriculare, dar în prezent, în Odorheiu Secuiesc nu există o instituție care să opereze în acest scop. Copiii, elevii și studenții din cadrul instituțiilor menționate mai sus formează un potențial grup de consum cultural în Odorheiu Secuiesc, fiind o parte semnificativă, activă, a populației.

5. Raport privind situația culturală a orașului Odorheiu Secuiesc - consultări profesionale

În cadrul procesului de elaborare a strategiei ne-am întâlnit cu diferite grupuri ale societății locale, cu scopul de a evalua starea actuală a vieții culturale din Odorheiu Secuiesc, de a cunoaște și a afla ideile și planurile de dezvoltare ale oamenilor și grupărilor implicate în transformarea vieții culturale.

Prima întâlnire în acest sens am avut-o cu primarul din Odorheiu Secuiesc, apoi cu viceprimarul, în urma căreia am reușit să conturăm de ce liderii orașului cred în importanța elaborării strategiei, precum și cum văd ei în prezent viața culturală a orașului Odorheiu Secuiesc. Persoanele de față și-au exprimat îngrijorarea cu privire la eficacitatea cooperării dintre instituțiile culturale, cât și la frecvența suprapunerii evenimentelor culturale. S-a menționat chiar și ideea unui birou de management cultural, care să gestioneze evenimentele urbane, evitând astfel coincidența suprapunerii programelor, îmbunătățind utilizarea spațiilor culturale și comunicarea între operatorii culturali.

Viceprimarul Orbán Árpád este responsabilul educațional și cultural al Primăriei Odorheiu Secuiesc. Potrivit acestuia, starea de spirit a orașului înregistrează o îmbunătățire, dar locuitorii sunt neglijăți, orașul are nevoie de renume, de programe de conducere, de evenimente de calitate, de târguri, de diferite programe, pentru adevărarea cărora primul pas ar fi colaborarea dintre furnizorii de servicii culturale și urmărirea unui program cultural de lungă durată. Obiectivul pe termen lung ar fi ca locuitorii din Odorheiu Secuiesc să simtă că sunt membri ai unei societăți echilibrate și mândre.

Cu ocazia celei de a doua întâlniri, am stat de vorbă cu angajații Biroului de organizare și relații publice. Una dintre birourile Primăriei Odorheiu Secuiesc este Biroul de organizare și relații publice, al cărei activități principale sunt următoarele: relații presă și mass-media, cultivarea relațiilor dintre orașele înfrățite și organizarea de evenimente anuale mai mici: sărbători naționale, Zilele Odorheiu Secuiesc, Ziua Mondială a Bolnavilor, planificarea și desfășurare proiectelor externe. Reprezentanții Biroului au împărtășit viziunea prezentată cu ocazia primei întâlniri și au făcut referire la faptul că există probleme de comunicație chiar și între Primărie și instituții culturale. În cursul elaborării strategiei, rolul acestui birou s-a conturat, devenind din ce în ce mai clar, astfel, de la prima întâlnire, până la procesul de finalizare, s-a obținut un plan de activitate mult mai precis, cât și o organizare internă mai clară, toate datorându-se faptului că biroul își are propriul manager.

Tot în cadrul acestei întâlniri am vorbit despre evenimentele proprii ale Primăriei. Numărul programelor organizate în totalitate sau în parteneriat de către Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc depășesc 20 de programe/an. Printre acestea se numără evenimentele care organizează cu ocazia comemorării istoriei, zilelor importante, tradițiile orașului, dar găsim evenimente care au un caracter comunitar, de distracție. Cele mai importante evenimente desfășurate sub patronajul Primăriei sunt: Ziua Culturii Maghiare, ziua de naștere a lui Orban Balazs, Ziua Mondială a Bolnavului, Târgul producătorilor tradiționale în fiecare lună, programe de Ziua femeilor, Ziua copilului, evenimentul festiv de ziua Sfântului Ștefan, Săptămâna Mobilității, Festivalul fructelor, comemorarea de 6 octombrie, de 1956 și de 15 martie, Ziua vârstnicilor, Ziua Națională a României, darea de cadouri cu ocazia zile Sfântului Nicolae, Târgul de Crăciun, foc de artificii

pentru Revelion, evenimente festive de deschidere a diferitelor baze sportive, de recreere și culturale, evenimente din Odorheiu Secuiesc din cadrul programelor culturale itinerante, Zilele Odorheiu Secuiesc.

Cu ocazia celei de a treia întâlniri, am ținut o consultare în grup cu liderii instituțiilor culturale, promițând în același timp că în cadrul procedurii ne vom ocupa și cu fiecare instituție în parte. Scopul întâlnirii comune a fost de a afla care sunt problemele comune, cu care se confruntă toți, indiferent de instituție, respectiv, cum văd ei rolul instituțiilor lor în cadrul vieții culturale a orașului. La întâlnire au participat: Elekes Gyula (Directorul Casei de Cultură), Miklós Zoltán (Muzeul Haáz Rezső), Orendi István (Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc), Bodurian Aram (Filarmonica din Ținutul Secuiesc), Nagy Pál (Teatrul Tomcsa Sándor), Szócs Endre (Biblioteca Municipală Odorheiu Secuiesc), Szabó Károly (Biblioteca Odorheiu Secuiesc-Cinema). Prima problemă cu care se confruntă fiecare instituție în parte este bugetul restrâns din care trebuie să se descurce. Cea mai presantă întrebare a întâlnirii a fost dacă un oraș de această dimensiune are nevoie de atâtea instituții culturale, respectiv, dacă orașul poate asigura menținerea și funcționarea calitativă a atâtor instituții.

La următoarea întâlnire ne-am consultat cu membrii Consiliului Cultural din cadrul Consiliului Local din Odorheiu Secuiesc. Întâlnirea cu membrii consiliului a rezultat faptul că deși Odorheiu Secuiesc deține o viață culturală sesizabilă, din păcate îi lipsește dinamismul: toată lumea depune eforturi - instituțiile, organizațiile civile, grupurile informale - dar nu s-a reușit crearea acelei vieți care caracterizează pe vremuri orașul. Inițiatorii de programe culturale nu pot decide dacă sunt pe drumul cel bun, deoarece liderii orașului apar rareori la evenimente, iar amatorii au nevoie de o mică încurajare, atenție sau solicitare - și-au expus părerile membrii consiliului. S-a vorbit și despre potențialul public: membrilor consiliului le lipsește entuziasmul tinerilor și al educatorilor, participarea mai activă a acestora la viața culturală. Totodată, întâlnirea a rezultat faptul că persoanele în vârstă ar înregistra un grup cu o dorință mai mare de a lua parte la cultură, dar programele destinate lor sunt periodice. Ideea unui spațiu de colectare, gestionare a ofertelor culturale a fost, de asemenea, foarte apreciată și în cadrul acestei consultări, ajugându-se să se vorbească mai mult despre deservirea așezărilor rurale din regiunea Odorheiu Secuiesc. Și de această dată s-a pus mare accent pe utilizarea corespunzătoare a spațiilor culturale din oraș.

În cadrul următoarelor consultări ne-am întâlnit cu „liderii de opinie“ din Odorheiu Secuiesc, cu persoane care, fie prin activitatea lor de presă, activități civile sau sfere de interes, dețin o perspectivă mai amplă a vieții culturale a orașului, percep starea actuală și neajunsurile acesteia, însă datorită poziției lor, emană energii creative. Scopul întâlnirii a fost de a afla ce tipuri de servicii există, respectiv care sunt cele care lipsesc, care sunt posibilitățile de dezvoltare a orașului și ce deficiențe există. La momentul invitării participanților la consultare, principalul punct de vedere a fost acela de a invita persoane care, prin munca lor, influențează, aduc un aport la imaginea orașului. Astfel au fost prezenți jurnaliști, oameni de știință (Asztalos Ágnes, Lázár Emese, Boda Szabolcs, Pál Edit Éva și Buzogány Árpád), reprezentantul Legendarium (Szabolcs Fazakas), reprezentantul Studioului Ținutului Secuiesc (Székelyföld Stúdió)(Fecső Zoltán), arhitectul Várday Zsolt și reprezentantul Civilek az Örökségért (Civili pentru Patrimoniu) (Balázs Attila).

Răspunsurile la întrebările cu privire la starea culturii în Odorheiu Secuiesc au confirmat ceea ce am observat cu ocazia întâlnirii precedente: nu iese din tipar, a rămas blocat undeva, evenimentele sunt monotone, nu se dezvoltă față de alte orașe mici, multe evenimente de înaltă calitate au

dispărut sau s-au deteriorat (Tánc Tavasza, Míves Emberek Sokadalma) și nu au apărut alte evenimente în locul acestora, evenimentele nu au personalitate, imagine, există o lipsă de inițiative noi, iar cultura contemporană lipsește în totalitate.

Reporterii și oamenii de știință au relatat că nu există o rețea de comunicare adecvată cu instituțiile, astfel știrile evenimentelor nu ajung la o audiență mai largă.

În privința evenimentelor, s-au evidențiat în repetate rânduri deteriorarea calității, scăderea standardelor și lipsa de interes, precum și utilizarea necorespunzătoare a spațiilor urbane, ca de ex. Băile Seiche, micile curți, malul Târnavei și castelul.

O introspecție în viața culturii contemporane s-a realizat cu ocazia întâlnirii cu grupul de artă contemporană grUnd. Berze Imre și asociații săi au alcătuit o grupare profesională, care se ocupă cu cultura vizuală. Baza instituțională a grupului artistic este asigurată de Muzeul Haáz Rezső. În 2012 au creat Tabăra de Artă PULZUS din Odorheiu Secuiesc, concepția căreia era ca artiștii să poată crea în Odorheiu Secuiesc, iar apoi creațiile lor să îmbogățească colecția galeriei locale. Tabăra de Artă se bucură de succes, este organizată în fiecare an din 2012 încoace, iar numărul participanților crește de la an la an. Creațiile care au luat naștere în cadrul taberelor au fost expuse chiar și la Târgu Mureș, Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe.

La întrebarea cu privire la direcția pe care ar trebui s-o ia orașul, respectiv la ceea ce ar ajuta la dezvoltarea lor, artiștii au răspuns că le lipsesc spațiile de expoziție publice, respectiv că ar dori ca opinia tinerilor artiști să fie luată în vedere, iar munca lor să fie recunoscută de oraș.

În cadrul primelor întâlniri, am încercat să identificăm percepția generală, atmosfera, starea actuală a orașului, cât și planurile avute în vedere pe viitor. În același timp, fiecare instituție culturală a completat un chestionar de evaluare a stării orașului, al cărui obiectiv era să câștigăm o introspecție cu privire la statutul infrastructurii instituțiilor, la furnizarea de resurse umane, la programele culturale-educaționale, la evenimentele excepționale, cât la publicul țintă. Informațiile primite în cadrul acestui chestionar au fost procesate, după care au fost comparate cu prima parte a întâlnirilor și, în lumina acestora, s-au început întâlnirile personale, în cadrul cărora ne-am întâlnit cu fiecare lider instituțional în parte.

În cadrul întâlnirilor personale, ne-am consultat cu liderul fiecărei instituții în cauză, am făcut cunoștință cu locul lor de desfășurare și cu dificultățile cu care se confruntă, precum și cu planurile care, în opinia lor, ar asigura funcționarea mai eficientă a instituției

Casa de Cultură poate fi denumită chiar și ca un loc de întâlnire a instituțiilor culturale, deoarece această clădire impunătoare găzduiește 3, în unele privințe, chiar 4 instituții. Aici funcționează Casa de Cultură, ca instituție, iar în subordinea sa administrativă, Filarmonica din Ținutul Secuiesc - deși nu concertează în clădire, Teatrul Tomcsa Sándor, cât și Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc. Din cauza supraaglomerării evidente a clădirii, întâlnirile personale le-am început aici.

Directorul Casei de Cultură răspunde totodată și de administrarea clădirii, însă fără un cadru clar de cooperare, acest statut dă naștere adesea la neînțelegeri și conflicte între instituțiile implicate. Ca instituție, Casa de Cultură are 14 programe principale, participă la organizarea zilelor orașului și găzduiește în jur de 28-34 de expoziții pe an. Costurile de întreținere a clădirilor și costul Filarmonicii din Ținutul Secuiesc sunt acoperite în mare parte din bugetul Casei de Cultură, lăsând

mai puțin spațiu pentru implementarea programelor personale. Compensarea acestei situații ar contribui la o funcționare mai eficientă a Casei.

Filarmonica din Ținutul Secuiesc

Bodurian Aram, directorul filarmonicii ne-a povestit în primul rând despre funcționarea lor, despre faptul că la ora actuală nu dețin personalitate juridică, ei funcționează în cadrul Casei de Cultură, însă susțin chiar și până la 45-50 de concerte pe an, dețin un stagiu de concerte, și față de alte multe filarmonici, și în ciuda salariilor mici, ei nu duc lipsă de muzicieni. În ciuda faptului că sunt o parte a unei subdiviziuni a Casei de Cultură, din cadrul Primăriei Odorheiu Secuiesc, denumirea de Filarmonica din Ținutul Secuiesc, sugerează clar acoperirea unei regiuni mai largi. În acest sens, s-a afirmat că planul inițial a fost de creare o Filarmonică a județelor Covasna și Harghita, dar apoi, din diferite motive a fost luată sub aripa Primăriei Odorheiu Secuiesc, păstrând denumirea de Ținutul Secuiesc.

Din moment ce Filarmonica, cât și Teatrul Tomcsa Sándor și Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc utilizează în mod comun clădirea Casei de Cultură, în cadrul întâlnirilor noastre am încercat să obținem o perspectivă asupra avantajelor și dezavantajelor utilizării spațiului public, din perspectiva șefilor instituției și a departamentelor. În prezent, în funcție de amploarea concertului și cota de audiență, Filarmonica utilizează trei spații: Sala Sf. Ștefan din cadrul Primăriei Municipiului Odorheiu Secuiesc, sala de concerte a Casei de Cultură și sala de concerte a Filarmonicii Odorheiu Secuiesc. Acesta din urmă, după cum sugerează și numele, servește ca sala de concerte oficială a filarmonicii, aici susținându-se majoritatea concertelor deși clădirea este cea mai potrivită pentru astfel de activități, deoarece a fost construită inițial pentru cinema, iar după renovări, sălile nu au fost modificate să fie potrivite pentru concerte simfonice. Una dintre dezavantaje este că nu există niciun spațiu pentru vestiare, sala de spectacole este mică, nu are băi, sală de așteptare, cât nici spații pentru birouri. Dacă dezavantajele menționate mai sus ar fi soluționate, Filarmonica ar putea deține un sediu separat, dar nici atunci nu ar dori să aibă o personalitate juridică distinctă.

Teatrul Tomcsa Sándor

Tematica centrală a întâlnirii a fost utilizarea spațiului clădirii Casei de Cultură. Directorul este de părere că utilizarea comună a spațiului nu este deloc practic, în nicio măsură, în multe cazuri există discordanțe între instituții, comunicația între liderii instituțiilor nu este corespunzătoare, nu există niciun contract de cooperare, care ar defini obligațiile, îndatoririle și competențele instituțiilor din cadrul clădirii: ceea ce se află în interiorul clădirii este a tuturor, însă costurile de reparație sunt suportate de clădire, adică de instituția Casei de Cultură.

Ar fi ideal pentru teatru dacă instituția ar putea funcționa într-o clădire separată, dar acest lucru ar însemna construirea unei clădiri complet noi, care, potrivit directorului, este puțin probabilă. Clădirea actuală are caracteristicile sale care ar putea fi folosite în beneficiul instituțiilor: redeschiderea cafenelei, care ar reprezenta un spațiu comunitar extraordinar; amenajarea mansardei, unde s-ar putea crea un depozit de costume, o sală de probă, un spațiu de birouri și camere de oaspeți. Extinderea clădirii este, de asemenea, necesară: crearea de noi spații de depozitare, crearea unui spațiu potrivit pentru introducerea de elemente de decorație, locuri de parcare închise, vestiare și mărirea adâncimii și suprafeței scenei, crearea unui spațiu de studio.

Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc

Cu directorul Atelierului de dans popular Odorheiu Secuiesc, Orendi István, ne-am întâlnit de două ori. În cadrul întâlnirilor ne-a povestit despre cum a luat naștere Atelierul de dans popular și despre utilizarea comună a Casei de Cultură. În 2012, directorul a preluat administrarea instituției cu 5 dansatori, iar în decursul a doi ani, pe lângă cei 12 dansatori adunați, are 4 persoane în calitate de personal de birou, care după părerea lui sunt suficiente. În cadrul celei de-a doua întâlniri s-a pus problema creării unui sediu personal în vechea clădire a cinematografului, în cazul în care lucrările de renovare a clădirii se realizează în conformitate cu cerințele tehnice ale instituțiilor. Printre planurile de dezvoltare ale Atelierului de Dans Popular a fost accentuată relația strânsă cu Casa Tradițiilor, ceea ce ar permite asigurarea calității produselor tradiționale, cât și lansarea unui program educațional de dans popular, mult mai organizat decât cel existent.

Biblioteca Municipală Odorheiu Secuiesc

Biblioteca Municipală Odorheiu Secuiesc este o instituție cu un destin mai ușor: a menționat directorul Szócs Endre, clădirea bibliotecii este utilizată aproape pe deplin, în ciuda faptului că nu întreaga proprietate este în mâinile administrației locale. Activitățile bibliotecii diferă de o bibliotecă tradițională, aici, pe lângă activitățile din sala de lectură și închiriere de cărți, există posibilitatea de compilare bibliografie, legare cărți, digitizarea și îngrijire copii în așteptarea lui Moș Crăciun. Se susțin activități pentru grupuri: privirea prin telescop noaptea, observări solare ziua, șah gigant, rulare filme, video, dar și petreceri aniversare.

Potrivit directorului, cooperarea între instituțiile culturale din Odorheiu Secuiesc poate fi realizată, cu condiția ca fiecare instituție în parte să știe exact ce scop, ce sarcini trebuie să îndeplinească, pe lângă ofertele lor evidente. Directorul consideră întâlnirile dintre liderii instituțiilor, care se desfășoară săptămânal sau de două ori pe săptămână, ca fiind utile.

Muzeul Haáz Rezső

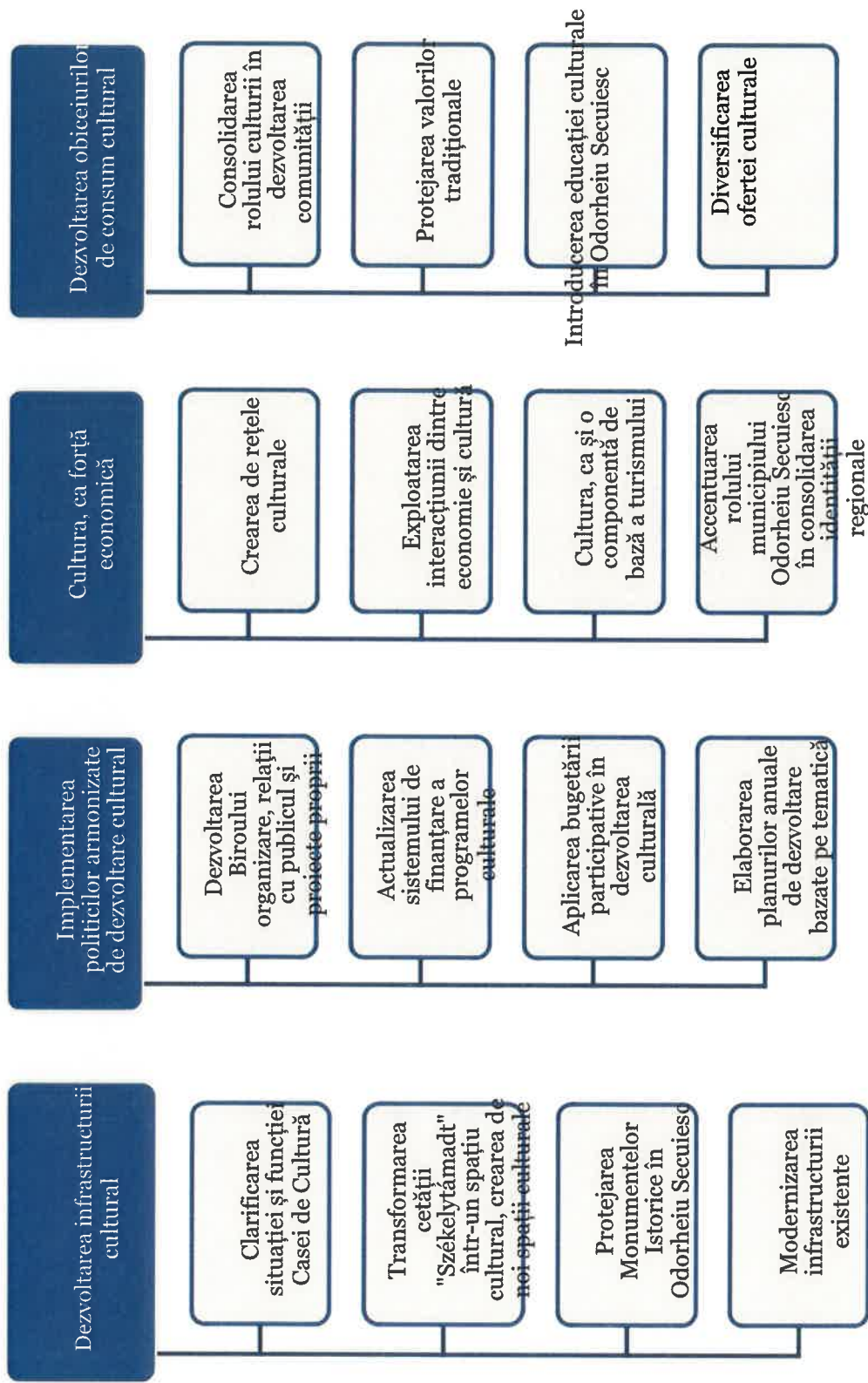
Locul de întâlnire a fost vila Haberstumpf, care găzduiește muzeul din 2006. Clădirea a fost cumpărată în 2012 de către administrația locală, iar planul inițial a fost să ofere un spațiu comun pentru o grădiniță și un muzeu. În principiu, muzeul ar avea nevoie de schimbări în infrastructură: o sală de expoziții în curtea vilei Haberstumpf și o zonă de parcare mai accesibilă, a spus directorul. Sunt necesare mai multe investiții pentru renovarea celor două secțiuni ale muzeului, Muzeului Apelor Minerale și Galeria, cât și vila Nyíró, recent achiziționate, pe care ar dori s-o renoveze și s-o plaseze în serviciul comunității. Desigur, mutarea muzeului în vila Haberstumpf a însemnat un pas înainte în viața instituției, dar, în ceea ce privește numărul de turiști, se simte că nu are o locație centrală. De câțiva ani, muzeul a început să se ocupe mult mai serios de pedagogia muzeală, beneficiile acesteia fiind reflectate în mod evident și în cifrele rezultate, astfel, desigur, se dorește continuarea și dezvoltarea acesteia.

Capitolul III.: Analiza SWOT

Puncte forte	Slăbiciuni
<ul style="list-style-type: none"> ● Orașul este renumit datorită istoriei sale vaste în domeniul economiei, educației și a culturii ● Progresul are tradiție ● Locuitorii orașului sunt conduși de idei ambițioase, de mare valoare ● Orașul este caracterizat de o viață economică puternică și dinamică (cf. Strategiei de dezvoltare sustenabilă a orașului pe perioada 2015-2020) ● Respectul pentru tradiție și dorința de a lăsa tradițiile urmașilor este cea mai puternică în regiunea Ținutului Secuiesc ● Orașul este caracterizat având o viziune proactivă, concentrată pe soluții ● Dorință mare de a realiza ceva, atât în rândul administrației locale, cât și în rândul unor personalități culturale ● Orașul este condus de lideri doritori de schimbare ● Paleta culturală reprezintă nenumărate ramuri artistice ● Locuitorii orașului sunt caracterizați de un simț puternic al patriotismului local ● Există un mare simț al responsabilității pentru așezările rurale din regiunea înconjurătoare a orașului ● În oraș se desfășoară mai multe inițiative independente, care se dezvoltă de sine ● S-a consolidat Biroul de relații publice și de organizare în cadrul Primăriei ● Cultura are un caracter proeminent în planurile de dezvoltare pe termen lung ale orașului ● Din ce în ce mai multe evenimente sunt organizate având programe pentru 	<ul style="list-style-type: none"> ● Timp de zeci de ani orașul era condus de jocurile politice ● Unele instituții culturale funcționează în condiții necorespunzătoare ● Comunitatea are o singură limbă, cu mică deschidere față de alții ● Datorită caracteristicii unui oraș mic, multe conflicte umane stau în calea dezvoltării ● Ca urmare a mecanismelor de sprijin, reduse și neconcepute, caracteristica părților culturale este mai degrabă concurența, decât cooperarea ● Infrastructura culturală este de calitate medie ● Lipsesc metodele inovatoare de dezvoltare a audienței ● Există o lipsă de cooperare între instituțiile culturale și educaționale ● Sfera culturală civilă este neglijată ● Cultura contemporană este puțin prezentă în oferta orașului ● Utilizare redusă a spațiilor publice culturale ● Acces redus la spațiile culturale ● Progresele și ofertele de turism sunt paralele, fragmentate, fără oferte culturale ● Accesul redus la atracțiile turistice ● Lipsa implicării consumatorilor în modelarea vieții culturale ● Relație slabă și ocazională cu localitățile rurale din regiunea înconjurătoare

<p>copii</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Factorii culturali sunt din ce în ce mai implicați în crearea evenimentelor urbane ● Nenumeroase planuri concrete de dezvoltare urbană țin cont de nevoile culturale ● Unele instituții culturale funcționează în condiții adecvate ● Singura filarmonică profesională din regiune funcționează în Odorheiu Secuiesc 	
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● Instituțiile și organizațiile culturale au o mai mare deschidere spre crearea de programe educaționale ● Regiunea Odorheiu Secuiesc este destinația preferată a turiștilor din Ungaria ● Regiunea din aria înconjurătoare a orașului este bogată în oferte turistice ● Din ce în ce mai multe surse de finanțare sprijină dezvoltările culturale, bazate pe inovații și parteneriate ● Instituțiile culturale urbane au un public bine definit ● Cele două instituții superioare din oraș aduc mulți consumatori culturali potențiali în Odorheiu Secuiesc ● Tinerii din Odorheiu Secuiesc și-au creat vieți noi în numeroase orașe mari din Europa sau America. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Modificările constante ale legilor afectează bugetul local ● Există o atenție politică excesivă în jurul evenimentelor din Odorheiu Secuiesc ● Populația scade, crește rata emigrării tinerilor. ● Dotările naturale ale regiunii înconjurătoare, respectiv evenimentele din Miercurea Ciuc distrag atenția de la Odorheiu Secuiesc ● Există o lipsă de acte normative care reglementează meșteșugurile populare ● Orașul este departe de principalele rute europene ● Lipsește cadrul legal pentru protecția monumentelor ● Nu este acceptată strategia reînnoită a României, privind dezvoltarea culturală

Capitolul IV. - Viziunea și misiunea orașului Odorheiu Secuiesc

În 2025, Odorheiu Secuiesc este un oraș puternic și mândru, bazat pe tradiții culturale și viziuni inovative, economice, ocupând o poziție clar definită și inevitabilă, atât în contextul Ținutului Secuiesc, cât și în cel al Transilvaniei. Locuitorii sunt cetățeni mândri ai orașului, care își oferă viziunile creative, îndrăznețe, inovatoare și critice în folosul dezvoltării comunității, imaginându-le viabile pe termen lung. Ei sunt umili față de orice formă de creație și, prin urmare, se creează o relație socială bazată pe încredere și respect reciproc, prin care Odorheiu Secuiesc se plasează printre topul orașelor transilvănene care se dezvoltă dinamic. Cetățenii orașului cred în dezvoltarea durabilă a orașului Odorheiu Secuiesc și a împrejurimilor sale, cât și în faptul că propria lor contribuție este indispensabilă pentru supraviețuirea și dezvoltarea comunității. Astfel, ei nu se îndepărtează de comunitate, nu-și duc dorința de a schimba ceva, pro-activitatea, cunoștințele și entuziasmul în alte părți, ci le înmulțesc, le exploatează aici, acasă, toți împărtășind convingerea că bunăstarea orașului Odorheiu Secuiesc înseamnă în mod automat și bunăstarea oamenilor care trăiesc în acest oraș.

Liniile principale ale strategiei culturale al Odorheiului Secuiesc

Ca rezultat al consultărilor recente, în proiectul de strategie sunt identificate următoarele obiective specifice.

Bazându-ne pe bogata ofertă culturală și de diverse evenimente din ultimii ani în Odorheiu Secuiesc, special în respectarea tradițiilor naționale și a culturii populare, ne propunem să dezvoltăm și să susținem o viață culturală durabilă și de calitate, pe termen lung și în special familială.

1.Tradiție și progres:

Mentținerea identității noastre naționale este o datorie specială a fiecărui oraș. În conformitate cu tradițiile noastre, Odorheiu Secuiesc a continuat să acorde o mare importanță culturii populare, aprofundării și împuternicirii tradițiilor noastre.

În patria noastră meșteșugurile populare, arta populară, ajută în autodeterminarea noastră, este o sursă de prosperitate.

În lumea globalizată, mediul nostru este în continuă schimbare, cultură maghiară de o mie de ani creează și menține o putere care ajută comunitatea noastră în orientare, progres și supraviețuire.

2.Diversitate, creativitate:

În cavalcada sa diversă și variată, predictibilitatea, ordinea și sistemul sunt importante și necesare. În acest scop, pe termen semifond ar trebui format un sistem de rețele culturale care să încorporeze principalele motoare ale vieții culturale din Odorheiu Secuiesc, cum ar fi instituțiile culturale și educaționale, organizațiile neguvernamentale, grupurile de tradiții și inițiativele private, creând astfel o viață culturală transparentă, coordonată și de înaltă calitate.

3. Focus pe familie, experiențe comunitare:

Este o condiție prealabilă pentru supraviețuirea comunității noastre de a oferi o viziune pozitivă pentru oamenii din orașul nostru. În acest sens, orientarea culturală și oportunitățile oferite de orașul nostru contribuie în mare măsură la acest lucru. Învățământul la domiciliu este un eveniment cultural care creează valoare și menținerea valorii, care oferă un puls sufletesc familiilor și copiilor. Aceasta ar trebui să fie o prioritate în următorii ani.

Aceste evenimente întăresc experiența comunității și ajută locuitorii să se simtă bine acasă.

Obiective strategice:

SC1: Încorporarea politicii culturale în politica publică centrală, astfel încât convingerea că dezvoltarea culturală este o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea societății și că beneficiile acesteia se resimt pe termen lung în viața comunității, să devină acceptată și normativă.

SC2: Introducerea conceptului de bunăstare culturală în viața orașului și a vecinătății acestuia, astfel încât rentabilitatea economică a culturii să poată fi realizată pe termen lung.

SC3: Creșterea accesului la cultură, ca drept fundamental al omului, cu scopul de a reduce perturbările sociale și de a reduce diferențele sociale, care reprezintă o condiție de bază pentru o dezvoltare echilibrată.

1. Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale

Atitudinea către infrastructură a oricărui public, care se dezvoltă, care se află într-o regiune, într-o țară care se dezvoltă este cât se poate de dublă: pe de-o parte există o necesitate continuă pentru dezvoltare, pentru crearea și asigurarea infrastructurii de bază, neîndeplinirea acesteia rezultând cele mai multe neajunsuri și frustrații. Pe de altă parte însă, tocmai datorită naturii ei de bază, nu aduce satisfacție reală vieților oamenilor, deoarece aceștia se obișnuiesc foarte repede, devine o normă, așa și cum trebuie să se întâmple. Investițiile în dezvoltarea culturală fac referire adesea la antiteza demagogică a reparației rutiere vs. teatru, deoarece este dificil să convingi o comunitate lipsită de infrastructura de bază că un eveniment bun sau un concert plăcut valorează la fel de mult ca și un trotuar modernizat, un drum fără găuri.

Următorul pas în această dilemă falsă este investirea în infrastructura culturală, deoarece îmbunătățirile și inovațiile făcute aici se întâmplă la un asemenea nivel specific, care sunt de neînțeles unui non-profesionalist. Totodată, un alt factor care face dificilă abordarea acestei probleme este faptul că cetățeanul din sfera culturală este rareori conștient de faptul că deficiențele calitative ale experienței pe care o resimte se datorează slăbiciunilor infrastructurale ale "furnizorului" care produce produsul cultural.

Conform literaturii de specialitate privind dezvoltarea culturală, investiția în infrastructura culturală, pe lângă satisfacerea nevoilor de bază, are o importanță deosebită, deoarece este cel mai în măsură să exprime respectul pentru "producător" și "consumator", cât și respectul reciproc dintre aceștia.

Crearea / modernizarea infrastructurii culturale are, prin urmare, scop dublu: pe de o parte, le asigură artiștilor și creatorilor că munca lor este necesară și apreciată și, prin urmare, le oferă toate condițiile materiale cu ajutorul cărora pot crea produse culturale de cea mai înaltă calitate, iar pe de altă parte îi asigură consumatorului că bunăstarea, bucuria și atitudinea sa emoțională au o importanță deosebită, că își poate consuma produsul cultural în cele mai potrivite condiții.

În cazul orașului Odorheiu Secuiesc, dezvoltarea infrastructurii culturale, asemenea celor mai multe orașe mici din regiune, ar trebui să primească un rol special în strategia de dezvoltare culturală, deoarece, pe lângă deficiențele infrastructurale din alte zone ale orașului, și aceasta necesită dezvoltare, fără a fi pus în rol secundar.

Totodată, din cauza utilizării necorespunzătoare a spațiilor culturale, starea necorespunzătoare a infrastructurii culturale sau poate chiar lipsa acesteia, afectează calitatea produsului cultural, activitatea artistică fiind prima care resimte acest efect, apoi cetățenii din Odorheiu Secuiesc, care sunt astfel lipsiți de bucuria activității artistice de înaltă calitate.

Situația infrastructurii culturale urbane a fost evaluată de creatorii strategiei în două moduri: pe de o parte, pe parcursul perioadei de elaborare a strategiei, s-au

trimis chestionare instituțiilor culturale locale, administrației locale și organizațiilor culturale neguvernamentale și apoi, în etapa a doua, s-au vizitat în mod personal aceste locuri și instituții pentru ca prin aceste "căi ghidate" să se înțeleagă starea actuală a infrastructurii culturale din Odorheiu Secuiesc. Pe baza sondajului efectuat în două etape, creatorii strategiei prezente propun patru domenii mari de intervenție pentru următorii 7 ani în vederea îmbunătățirii infrastructurii culturale din Odorheiu Secuiesc.

1.1. Domeniul de intervenție: Clarificarea situației și funcției Casei de Cultură

Viața culturală a orașului Odorheiu Secuiesc, cel puțin în ultimii ani - a fost determinată în mare parte de Casa de Cultură și de starea acesteia. Casa de Cultură este, probabil, una dintre cele mai interesante construcții culturale, cu care ne putem întâlni în Ținutul Secuiesc, deoarece servește atât ca o clădire cât și ca instituție, iar ca edificiu găzduiește mai multe instituții. Acest rol dublu al Casei de Cultură a condus la diferite conflicte dintre instituții și persoane, dar și la cooperări, cu toate acestea în prezent este clar că nu poate fi susținută în forma sa actuală, sau dacă totuși ar putea fi susținută, ar rezulta o deteriorare evidentă a calității activităților culturale. Starea specială a Casei de Cultură a ajuns sub lumina reflectoarelor în procesul de elaborare a strategiei, acest lucru datorându-se și legăturii cu Teatrul Tomcsa Sándor, care și aici, la fel ca în fiecare oraș, reprezintă cea mai expozantă instituție culturală, teatrul fiind instituția culturală cu cele mai multe reacții, opinii, așteptări și critici, în orice oraș al țării.

În acest sens, elaboratorii strategiei au acordat o atenție deosebită pentru evaluarea, cunoașterea situației Casei de Cultură, fără a ascunde faptul că abordarea subiectului necesită o anumită sensibilitate, fiindcă și aici, la fel ca în toate instituțiile, lucrează oameni, se iau decizii de către oameni și tot oamenii sunt cei care suferă consecințele. În cadrul sondajelor și vizitelor efectuate, am constatat, că exact din cauza expunerii, cunoașterii Casei de Cultură, a urmăririi de către cetățeni, clarificarea situației Casei de Cultură nu a fost o prioritate a niciunui lider al orașului, ei nefiind disponibili nici măcar pentru a juca rolul de mediator, neavând niciun răspuns pentru tratarea problemelor actuale. Cu toate acestea, reflectând asupra oportunităților de evidențiere culturală, elaboratorii acestei strategii declară că nu se poate înregistra niciun progres substanțial în această privință, dacă, în numele comunității, respectiv a îmbunătățirii vieții artistice locale din Odorheiu Secuiesc, nu se clarifică situațiile nedeșluite timp de ani de zile.

1.1.1. program operațional: Analiza arhitecturală a Casei de Cultură

Poate primul și cel mai important pas pentru a clarifica situația și funcția Casei de Cultură este analiza completă a clădirii. Prezenta strategie propune această intervenție printr-un Program operațional specific, deoarece este nevoie de o întreagă echipă de experți (arhitecți, ingineri, experți economici și profesioniști în design interior) pentru a putea efectua întreaga analiză, transparentă a clădirii. În cadrul procesului se vor evalua dotările și constrângerile arhitecturale ale clădirii,

spațiile potrivite utilizării, procentul de utilizare, respectiv funcționalitatea sălilor existente, a camerelor, coridoarelor, spațiilor din subsol, a toaletelor, spațiilor din mansardă și a spațiului din curte. Același sondaj ar trebui să aibă o consecință directă a re-proiectării utilizării curente și a reamenajării clădirii, conform funcțiilor stabilite. O întrebare determinantă în acest stadiu este ce fel de transformare structurală este necesară și posibilă, și având în vedere toate acestea, se va crea un nou plan arhitectural, într-o abordare complet nouă, care va avea la bază utilizarea rațională, durabilă și eficientă a Casei de Cultură.

1.1.2. program operațional: Clarificarea funcției Casei de Cultură

Cazul Casei de Cultură din Odorheiu Secuiesc nu este atât de unic, deși lipsa de până acum a demersurilor care vizează reducerea de povara administrativă este deja rară în regiune. Ca și în numeroase alte așezări, casa culturală, Casa de Cultură deține și aici o clădire imensă, cu facilități excelente, care desigur îndeplinesc mai multe funcții. Însă, acumularea de funcții necesită o atenție meticuloasă și specială, fiindcă aproape fără a se sesiza, se poate dezvolta cu ușurință un sistem haotic, uneori nedrept, care se datorează chiar oamenilor și artiștilor care lucrează în instituțiile culturale.

Înțelegerea sistemului intern al Casei de Cultură este îngreunată și de faptul că clădirea și instituția care funcționează în ea sunt denumite la fel, ceea ce înseamnă că la ambele unități se face referire drept "Casa de Cultură". Cu toate acestea, în timp ce Casa de Cultură, ca clădire, este o zonă care găzduiește trei instituții, iar până acum câțiva ani, chiar patru, Casa de Cultură, ca instituție, este o instituție care produce și primește conținut. Situația este deosebit de complicată prin faptul că administrarea instituției și a clădirii este realizată de același personal, deși în spațiul de lucru, personalul instituției se împarte cu personalul altor două instituții.

Astfel, structura Casei de Cultură, ca clădirea este următoarea: în această clădire funcționează Casa de Cultură Odorheiu Secuiesc, Teatrul Tomcsa Sándor, precum și Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc. Până în anul 2015, această listă mai cuprindea și Filarmonica Ținutului Secuiesc, care, în lipsa unei personalități juridice, azi aparține Casei de Cultură, însă de doi ani nu mai folosește spațiul comun. Timp de trei ani, această stare nefericită a rezultat utilizarea clădirii, cu o sală mare de spectacole, de către trei unități culturale, după cea mai bună judecată a lor. În urma discuțiilor purtate cu liderii instituțiilor în cauză, respectiv în urma inspecțiilor la fața locului și a vizitelor pe teren, a devenit evident chiar și pentru experții strategiei, că accesul la resursele limitate a generat conflicte, care s-ar amplifica dacă în scurt timp nu se iau măsuri eficiente și potrivite tuturor părților interesate.

De aceea, prezenta strategie prezintă două direcții pentru a clarifica această situație, direcții, care nu se exclud reciproc, ci se consolidează.

Prima și probabil cea mai importantă intervenție pe care o avem în vedere este separarea celor două atribute ale Casei de Cultură, adică recomandăm redenumirea fie a instituției, fie a clădirii. În cazul în care clădirea continuă să poarte denumirea

bine-cunoscută și familiară de Casa de cultură, atunci se recomandă ca instituția să preia numele unei personalități "renumite" în viața culturală locală, de origine din Odorheiu Secuiesc, așa cum a făcut-o ca de exemplu Casa de Cultură "Kónya Ádám" din Sfântu Gheorghe, sau Casa de Cultură "Visky Árpád" din Vețca.

Cealaltă măsură, la fel de importantă, pe care o avem în vedere este eliberarea de sarcini a liderilor instituției. În acest sens, administrarea clădirii s-ar crea în cadrul unei intervenții în trei etape. În prima etapă, conform propunerilor formulate în programul operațional 1.1.3. , se necesită măsurarea tuturor nevoilor celor două instituții rămase în Casa de Cultură (Casa de Cultură și Teatrul Tomcsa Sándor). Nivelul nevoilor se referă la condițiile spațiale, temporale și tehnice pe care instituția le necesită în vederea desfășurării unei activități de înaltă calitate. Instituția cu cele mai mari nevoi, ar trebui să fie de fapt administratorul clădirii, însă această responsabilitate ar trebui specificată în unele documente. Ar trebui să se specifice chiar și în contractul liderului instituției responsabile cu administrarea clădirii, că mandatul său nu se aplică doar asupra conducerii instituției, ci și la întreținerea clădirii, toate acestea în așa fel încât să fie responsabil pentru crearea condițiilor pentru buna funcționare a celorlalte instituții. Scopul este de a transforma Casa de Cultură Odorheiu Secuiesc într-un spațiu cultural multifuncțional de creație și recepție, unde atât creatorul, cât și consumatorul se simt bine și unde se asigură toate circumstanțele pentru realizarea unei creații de înaltă calitate și pentru îndeplinirea, pe scară largă, a nevoilor consumatorilor. În acest sens, administrația raportează către guvernul local dacă se îndeplinesc toate condițiile pentru funcționarea instituțiilor din clădire, iar acest lucru se poate realiza și cu indicarea indicatorilor de întreținere, parte integrantă a contractului de management. Un alt document al acestei reorganizări este regulamentul de ordine interioară a Casei de Cultură, care definește drepturile și obligațiile administrației și a instituțiilor care operează în clădire, în special în ceea ce privește spațiile utilizate în mod comun. În etapa de analiză a clădirii, planurile de dezvoltare se vor defini în funcție de nevoile celor două instituții, dar recomandăm ca costurile de renovare și costurile de întreținere să fie tratate ca două categorii separate. Costurile de renovare sau modificare a clădirii apar după examinarea clădirii, măsurarea nivelelor de cerințe și întâlniri, care se atribuie în mod direct bugetului instituției responsabile pentru administrare, coordonatorul principal și organul de control al acestui proces fiind consiliul local. Costurile de întreținere se referă la îndeplinirea condițiilor necesare pentru funcționarea celor două instituții, importante fiind aici, în special, pe lângă utilizarea spațiului, clarificarea problemelor privind tehnologia comună și personalul comun. O gestiune bine planificată poate fi eficientă din punct de vedere al costurilor, sub rezerva unui protocol de cooperare, a regulamentului de ordine interioară și a contractelor de gestionare.

Același document ar trebui să includă toate spațiile care sunt utilizate numai și în mod exclusiv de o instituție, cât și cele care vor fi utilizate în mod comun, precum și un sistem de întreținere a acestora.

O idee de bază a acestui nou sistem, pe care toate părțile ar trebui să o aibă în vedere, este că faima clădirii și reputația instituției pe care o găzduiește sunt strâns legate între ele, adică lipsa de cooperare poate duce la discreditarea Casei de Cultură, în ansamblu. Prin urmare, este necesar să se decidă și cu privire la dimensiunea personalului și la responsabilitățile pe care ar trebui să le aibă administrația clădirii, cât și fiecare instituție în parte, respectiv în ce structură să se alcătuiască relația lor.

1.1.3. program operațional: Clarificarea situației instituțiilor din cadrul Casei de Cultură

La momentul elaborării prezentei strategii în Casa de Cultură funcționează Casa de Cultură, Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc și Teatrul Tomcsa Sándor. Ultimele două instituții efectuează activități de interpretare artistică (spectacole), dar au o singură scenă la dispoziție. Teatrul, datorită naturii sale, necesită procese de probă prelungite și mai exigente, în timp ce Atelierul de Dans Popular îndeplinește o activitate comunitară importantă prin educația muzicii și a dansului popular.

Casa de Cultură, ca instituție, este o organizație privată, sub forma unor atelierelor de creație și expoziții, însă, în calitate de administrator al clădirii, are dreptul de a oferi singurul spațiu mare de spectacole în favoarea evenimentelor externe. În cadrul întâlnirilor cu liderii instituțiilor a devenit clar pentru elaboratorii strategiei, că această situație nu este benefică niciunei părți și dă naștere la numeroase probleme nerezolvate, care mai târziu vor rezulta conflicte. În comparație cu starea din anii precedenți, pe când Filarmonica Odorheiu Secuiesc aparținea tot acestei clădiri, această situație de azi este doar cu un pic mai ușoară. În acest context, și după analiza dotărilor spațiilor culturale din oraș, propunerea noastră este ca în clădirea Casei de Cultură să funcționeze Teatrul Tomcsa Sándor și Institutul Cultural XY (*propunere nume*), pe baza unei administrații individuale a clădirii, sau, în cel mai rău caz, pe baza unui regulament de ordine interioară bazate pe un acord de cooperare bine definit. Atelierul de dans popular Odorheiu Secuiesc și Filarmonica Ținutului Secuiesc ar trebui să fie amplasate în clădirea cinematografului, după o transformare corespunzătoare a clădirii.

Astfel, celor patru instituții culturale importante li s-ar oferi spațiul și oportunitatea necesară pentru a putea oferi cetățenilor mândri din Odorheiu Secuiesc servicii culturale de înaltă calitate.

1.2. domeniul de intervenție: Transformarea cetății "Székelytámadt" într-un spațiu cultural, crearea de noi spații culturale

Tendențele demografice tipice Europei nu ocolesc nici localitatea Odorheiu Secuiesc, așa că aici, ca și în toate localitățile, în special în cele mici sau cele care, din orice motiv, cad în afara atenției, o problemă caracteristică și arzătoare este emigrarea tinerilor. Literatura de specialitate studiază subiectul și încearcă să ofere propuneri pentru oprirea fenomenului, din care noi ne ocupăm exclusiv de

problema rămânerii și / sau întoarcerii acasă, din punct de vedere psihologic și emoțional. Sentimentul de atașament la un loc - spre deosebire de convingeri - nu este determinat de lucruri fizice, materiale, ci de acele "lucruri mici" care sunt legate de cultură și culturalitate.

Prin urmare, un element indispensabil al dezvoltării urbane pe termen lung este elaborarea unor soluții inovatoare care afectează emoțiile, care întăresc sentimentul cetățenilor de "e bine să fii acasă". Crearea spațiilor comunitare este una dintre cele mai marcante, mai fundamentale intervenții în acest sens.

Crearea spațiilor comunitare oferă cadrul pentru întâlnirea dintre oameni și petrecerea timpului lor de calitate. Cu cât au oamenii mai puține oportunități de a se aduna și a experimenta în mod comun într-o comunitate, cu atât va fi comunitatea mai fragmentată și mai răspândită, deoarece fiecare inițiativă mică trebuie să ia naștere într-un loc mic, propriu, și cu număr mic de participanți. Trebuie să se creeze spații comunitare, spații, care apoi trebuie puse la dispoziția oamenilor, fiindcă nu există un mod mai reușit pentru crearea coeziunii sociale și reducerea diferențelor sociale.

În cazul localității Odorheiu Secuiesc, problema spațiilor comunitare poate fi interpretată chiar și ca un caz unic, în comparație cu regiunea mai restrânsă. Din punct de vedere convențional, orașul nu dispune de un spațiu mare, dar în ultimii ani s-a reușit identificarea exactă a tuturor locațiilor în care s-au susținut evenimente pentru un public mai vast. În același timp, însă, utilizarea spațiului a fost fragmentată, parcul mare devenind al familiei, Piața Primăriei, a locuitorilor de etnie romă, iar Patkó ar trebui să fie spațiul destinat marilor sărbători, al sărbătorilor naționale - spun localnicii.

Cu toate acestea, strategia de dezvoltare culturală se concentrează pe aceea parte a dezvoltării comunității, care este mai dificil de realizat pe termen scurt, însă efectele pe termen lung sunt indiscutabile. Crearea și umplerea spațiilor comunitare este o necesitate de bază a locuitorilor, întrucât comunitățile se modelează acolo unde membrii comunităților se pot întâlni și pot trăi experiențe comune. Din acest motiv, crearea spațiilor comunitare și punerea acestora în folosul locuitorilor conduc, pe termen mediu și lung, la formarea, gândirea inovatoare a comunității, la dezvoltarea intenției de inovare și la apartenența la localitate.

1.2.1. program operațional: Creșterea utilizării clădirii cinematografei

Dintre spațiile interioare ale localității Odorheiu Secuiesc, potrivite desfășurării evenimentelor culturale, cea mai importantă este clădirea Cinematografului, a cărei utilizare momentan nu atinge nivelul care ar transforma acest spațiu într-un adevărat spațiu comunitar, deși, luând în considerare scopul și istoria modificărilor suferite, putem enunța în mod clar că această clădire a Cinematografei este clar destinată spațiului comunitar.

Utilizarea clădirii cinematografului este complicată în continuare de faptul că clădirea a fost reprimată în 2010, de la Compania Națională de Distribuție a Filmelor (RADEF), de către administrația locală, care este supusă obligațiilor de rulare filme, iar în același an s-au reparat cele mai importante daune ale clădirii și s-a dat sub administrarea Liceului de Arte Palló Imre și s-a oferit ca sediu al Filarmonicii Ținutului Secuiesc. Sub administrarea Școlii de Artă, clădirea a suferit numeroase renovări și modificări, dar acestea nu s-au finalizat în totalitate, precum nici Filarmonica Ținutului Secuiesc nu s-a bucurat de acest spațiu, ca fiind principalul spațiu de probe și de spectacole. În schimb, aici s-au instalat sediile Star Radio și Digital 3 TV.

Ținând cont de acest lucru, elaboratorii acestei strategii definesc viitoarele funcții ale Cinematografiei, cât și intervențiile necesare îndeplinirii noii funcții, drept propuneri. În Programul Operațional 4.2 prezentăm ideea îndeplinirii unei posibile funcții și propunem adaptări sau modificări adecvate acesteia. În același timp, Programul Operațional în cauză diferă de cele discutate în capitolul următor, în sensul că spațiile cu funcții clar definite ar trebui să fie utilizate de asemenea de către comunitate și în folosul comunității, astfel orice spațiu existent, sau în curs de desfășurare, devine un potențial loc pentru desfășurarea oricărui eveniment cultural potrivit pentru acel loc, chiar dacă gazda evenimentului nu este aceeași cu una dintre instituțiile care utilizează spațiul în mod regulat.

Pe baza celor de mai sus, și în conformitate cu părerile liderilor principalelor instituții și organizații civile din viața culturală a localității Odorheiu Secuiesc, recomandăm reabilitarea completă a clădirii cinematografiei, crearea vestiarelor, a toaletelor, a spațiului de așteptare pentru artiști (în spatele culisei), a holului și a vestiarului pentru public, precum și crearea de spații de birouri, care, în funcție de numărul și mărimea lor, sunt potrivite atât pentru operarea instituțiilor culturale, cât și pentru recepția organizațiilor civile sau a altor întreprinderi.

Având în vedere că funcționarea clădirii este legată de obligația de proiecție de filme, recomandăm ca la planificarea utilizării Cinematografiei să se ia în considerare programul de proiectare, deși, după părerea noastră, dezvoltarea unui cinematograf urban independent nu este încă pe lista investițiilor pe termen scurt, dar dacă teatrul-cinematograf are în vedere ca în următorii 7 ani să elaboreze un proiect privind proiectarea de filme în mod regulat, atunci acest lucru trebuie luat în vedere la amenajarea clădirii Cinematografului pentru îndeplinirea funcțiilor recomandate în prezenta.

1.2.2. program operațional: Utilizarea spațiilor urbane în scop cultural

Deși termenul de "bunăstare culturală" există de mai mulți ani, acesta nu s-a răspândit atât de mult în zonele de limba maghiară și română, precum mulți dintre "denumirile de bunăstare", cum ar fi "bunăstarea economică" sau "bunăstarea mediului".

Termenul are o vastă literatură de specialitate, la care vom reveni în alte capitole, și vom utiliza experiențele unor țări-model, care impun implementarea politicilor de

bunăstare culturală, la un nivel înalt. Astfel de țări sunt Australia, Noua Zeelandă, Canada, Finlanda. Aceste politici se aplică pe o scară foarte largă, iar noi ne vom ocupa cu una dintre ele, și anume, cu auto-exprimarea artistică. Activitățile legate de auto-exprimarea culturală și artistică este cheia bunăstării culturale. Spațiile comunitare cu putere de atracție, completate cu spațiile potrivite pentru creație, reprezintă o parte foarte importantă a dezvoltării culturale. Cultura ascunde în sine inovația și posibilitatea de reînnoire. În acest sens, oamenii din cele mai dezvoltate țări ale lumii își schimbă radical relația cu cultura, iar societățile noastre, probabil cu o întârziere de decenii, vor pași și ei pe această cale. În această nouă lume culturală, arta nu epuizează noțiunea de cultură, se șterg granițele dintre cultura înaltă și joasă, însă se ridică nivelul așteptărilor privind calitatea produsului cultural. Arta, creația nu mai este un privilegiu al celor cu diplome și nu se mai decid în cercuri înguste cu privire la ceea ce constituie o valoare și ce nu, actul creației nu se mai întâmplă numai într-un spațiu cultural „sacru“, fiindcă scopul principal al culturii, al artei, al creației, este să miște masele, să-i determine pe oameni să gândească, să producă îndoieli, și, dacă este necesar, certitudine. Pentru aceasta însă, cultura trebuie să fie accesibilă.

În Odorheiu Secuiesc, această idee este cu siguranță una nouă, însă un plan pe termen mediu nu este pentru a doua zi, ci pentru generația următoare. Diversificarea spațiilor culturale este în mod clar o sarcină a anilor următori. O singură încercare, a dovedit deja că Primăria, casa orașului, ar putea funcționa excelent drept spațiu cultural de mare amploare, fie că ne gândim la sala Sf.Ștefan, cu o acustică excelentă, fie la curtea interioară a clădirii. Majoritatea instituțiile publice, cu valoare culturală, se golesc până la ora 16:00. Aceste spații ar avea un potențial extraordinar în organizarea de ateliere de după-amiază, de expoziții, de ore de educație extrașcolară, de cercuri de auto-formare. Trebuie doar să ne întrerupem de paradigma existentă.

Pe lângă spațiile interioare, un alt grup major al spațiilor comunitare urbane constă în crearea unei pieți publice, a părții înverzite a orașului, a unor spații publice mici și mari, potrivite pentru întâlniri și petrecerea comună a timpului liber.

În prezent, dintre spațiile publice urbane, evenimente de amploare se pot susține pe terenul municipal de Minifotbal, iar evenimente mai mici la Patkó, dar specialiștii locali intervievați nu consideră niciuna dintre aceste locații ca fiind corespunzătoare, o posibilă piață publică. Lista spațiilor urbane mari este completată de Băile Seiche, care are o tradiție îndelungată de utilizare în Odorheiu Secuiesc, și ar putea fi un loc pentru evenimentele organizate, un loc de întâlnire pentru locuitori, deși utilizarea acesteia este scăzută.

Consultându-ne cu arhitecți, experți în urbanism și civili, privind ariile externe ale orașului Odorheiu Secuiesc, s-a formulat credința generală care atestă că, deși lipsa unui spațiu mare de conectare este reală, orașul dispune de mai multe spații mici, spații "căbănuțe", care în mod separat, dar chiar și împreună, ar putea servi drept locații pentru multe evenimente culturale.

În acest sens, propunerile acestui Program operațional includ evaluarea, listarea, încărcarea cu conținut a posibilelor spații mici, iar apoi creșterea nivelului de utilizare a acestora, făcându-le disponibile pentru inițiativele culturale. În același timp, acestea i se atașează o inițiativă veche a guvernului local, un concurs de idei de spații publice, prin care se pot aborda persoanele cele mai interesate de situație, pentru ca ei să poată introduce viață în zonele mai mici din Odorheiu Secuiesc, zone pe care să le umple cu conținut.

În lipsa unei piețe centrale și a unei străzi pietonale, în sensul tradițional, reconsiderarea amenajării străzii Kossuth și reconstrucția pieței din fața Primăriei sunt necesare pentru dezvoltarea generală a orașului Odorheiu Secuiesc, iar în cadrul acestui proces, spațiile din stradă trebuie să joace un rol mai pronunțat.

Casa Tineretului și Sala de Conferințe "Siculus" este de asemenea un spațiu al administrației locale, a cărei valoare și utilizare merită a fi dezbătută în prezenta strategie. Clădirea este potrivită pentru evenimente artistice, și în prezent este sub administrația Forumului Tinerilor din Odorheiu Secuiesc (UFF). UFF îmbogățește oferta Casei Tineretului cu numeroase programe proprii, cât și multe programe externe, iar existența unei săli de spectacole cu o capacitate de până la 300 de locuri joacă o importanță deosebită în viața culturală actuală, care are o ofertă relativ restrânsă. În acest sens, recomandăm evaluarea utilizării, în spațiu și timp, a Casei Tineretului, iar apoi, în funcție de evaluare, atribuirea de noi funcții clădirii. Având în vedere lipsa de spațiu a organizațiilor civile care activează în domeniul culturii, precum și lipsa spațiilor cu o mare capacitate, recomandăm includerea mai pronunțată a Casei Tineretului în viața culturală locală, în felul următor: în relație de parteneriat, a deschide spațiul pentru evenimente și spectacole care presupun un număr mare de public, a începe programul de incubare a organizațiilor culturale civile, în cadrul căruia, pe baza unui program discutat anterior, organizațiile civile sau grupurile informale pot utiliza unele spații ale Casei Tineretului, fie pentru evenimente, fie ca spațiu de expoziție periodică, precum și de a deschide Casa în cadrul bugetului participativ, în vederea realizării programelor care necesită un spațiu interior. În cadrul relațiilor de cooperare, bazate pe parteneriat, discutate în capitolele următoare, UFF, în calitate de administrator al Casei Tineretului, se alătură rețelei instituțiilor culturale, prin care se pot susține reciproc programele instituțiilor care dețin un spațiu vast. Aceasta poate include utilizarea spațiului în timpul festivalurilor, sau chiar organizarea de ateliere de lucru și alte programe educaționale, case de dans sau lecții de dans în Casă. Condițiile resurselor materiale și umane necesare acestei colaborări se vor clarifica la momentul creării rețelelor culturale.

Poate una dintre cele mai cunoscute și mai îndrăgite zone în aer liber din Odorheiu Secuiesc este locul denumit Băile Seiche. Zona este renumită pentru porțile sale secuiești și pentru apele curative, dar și faptului că, datorită lui Balázs Orbán, aceasta a servit și ca un centru spa, a cărei funcție necesită a fi amintită. Reabilitarea completă a zonei Seiche face parte din planul de dezvoltare pe termen lung ale orașului, sens în care, aici s-ar construi un centru spa, un parc de

agrement, cultural, axat pe legendele zonei, precum și un muzeu Orbán Balázs. Aceasta ar reprezenta o dezvoltare complexă a turismului cultural, primii pași pentru implementarea acesteia fiind făcute, însă din punct de vedere a dezvoltării culturale este important ca centrul emergent să fie o parte integrantă a vieții culturale din Odorheiu Secuiesc, nu doar din punct de vedere turistic. Acest lucru înseamnă că la momentul creării complexului proiectat, vor trebui luate în considerare posibilele funcții culturale ale spațiului public, acordând o atenție deosebită faptului că în viziunea localnicilor din Odorheiu Secuiesc, Băile Seiche reprezintă un loc de agrement bine-cunoscut și îndrăgit.

1.2.3. program operațional: Crearea spațiilor de creație și de expoziție culturală

Cel mai vechi monument secular din Odorheiu Secuiesc este cetatea *Székelytámadt*, situat în centrul orașului. Interesul manifestat de către muzeul orașului spre cetate este cunoscut de mai mult timp. Cetatea a fost identificată ca o locație potrivită pentru ținerea și prezentarea comorilor orașului încă în anii 1970. Dar din lipsa unui consen politic necesar pentru o astfel de decizie, acest pas nu s-a făcut până acum. Colegii muzeului pledează pentru restaurarea zidurilor cetății. Ca un prim pas în acest demers, între anii 2009 și 2013 colegii muzeului au desfășurat activități arheologice în scopul de a oferi cele mai exacte informații despre cetate pentru procesul de restaurare. Interesul muzeului față de cetate s-a crescut cu anii, iar în 2014 Muzeul Haáz Rezső a devenit administratorul zidurilor cetății și în 2017 acest drept de administrare s-a extins și asupra curții interioare. Lucrările de restaurare au început la părțile de ziduri aflate în cel mai mare pericol, iar în același timp sunt demersuri și pentru atragerea fondurilor pentru restaurare. Expoziția de prezentare a construirii obiectului a fost completată cu o expoziție de clopote de către muzeu, al cărui obiectiv strategic pe termen lung este: realizarea unui centru cultural de înalte calitate care integrează și colecția publică a orașului.

În ciuda interesului profesional evident și al perseverenței muzeului, situația în prezent și în viitor al cetății "Székelytámadt" este o temă complexă. De ani de zile se află cetatea atâr în centrul atenției profesionalilor, cât și al cetățenilor, există o mulțime de idei, planuri, visuri și câteodată conflicte legate de cetate, dar în momentul elaborării acestei strategii, nu există încă nici un plan concret referitor la rolul și utilizării cetății în viața celor din Odorheiu Secuiesc.

În ceea ce privește spațiile culturale externe și interne, cea mai mare provocare în Odorheiu Secuiesc este rezolvarea situației cetății Székelytámadt. Această problemă complexă și complicată se află în centrul atenției de mai mulți ani, și de ea se leagă numeroase idei, concepții, planuri și uneori chiar și conflicte, însă în momentul elaborării prezentei strategii nu știm încă de existența unui plan de dezvoltare bine stabilit, care să prezinte situația cetății Székelytámadt într-o nouă lumină.

Introducerea efectivă a cetății Székelytámadt în ciclul urban este un plan dificil de implementat, chiar și din mai multe motive, dar nu imposibil. Una dintre motive derivă din complexul de clădiri la care se face referire sub denumirea de cetatea Székelytámadt și din drepturile de proprietate ale acestora. Atunci când vorbim

despre cetate, merită să facem o distincție între ruina cetății, zidul cetății, curtea și clădirea școlii. Partea centrală a curții de azi găzduiește vechea școală de stat, azi, Școala Profesională Eötvös József, la care aparține chiar și o parte din curtea cetății. Restul curții, zidurile și ruinele cetății aparțin Primăriei Odorheiu Secuiesc, precum și clădirea care găzduiește școala. Proprietatea dublă a spațiului complică colaborarea, intervențiile și planificarea pe termen lung, creând adesea conflicte. În ultimii ani, s-au formulat multe idei în privința clădirii care găzduiește școala, printre care cele mai marcante au fost acordarea funcțiilor de centru cultural / birou turistic/ muzeu, însă, nu s-a realizat nimic concret în acest sens. Pe de-o parte nu s-a realizat nimic, fiindcă mutarea școlii într-o altă clădire ar fi posibilă numai dacă ar exista un alt loc unde elevii liceului Eötvös József și-ar putea continua studiile.

Pe de altă parte, deși un obstacol mai mic, este faptul că în luna mai a anului 2006, Muzeul Haáz Rezső s-a mutat în vila Haberstumpf, situată pe strada Bethlenfalvi sub nr. 2-6, a cărei extindere în curtea vilei se află deja în proces de planificare.

Al treilea obstacol real în calea restaurării cetății Székelytámadt și a redării acesteia în folosul comunității Odorheiu Secuiesc este faptul că nu s-a efectuat niciun studiu privind clădirea școlii care să prezinte, în contextul juridic, facilitățile pe care le-ar putea îndeplini acest edificiu, construit inițial tot ca o instituție de învățământ, precum și ce modificări pot fi realizate și în cât timp, respectiv ce modificări nu pot fi duse la îndeplinire.

Toate aceste întrebări și problem necesită o clarificare, deoarece fără această clarificare, nu există planificare. Un obstacol minor, dar existent este faptul că circulă mai multe planuri și idei referitoare la cetate, iar fiecare persoană crede că idea ei este cea mai utilă. Aceste visuri include muzeul, centrul cultural, centrul turistic și birou de informare, birou de organizare evenimente, spații de expoziție.

Luând în considerare aceste aspecte, elaboratorii prezentei strategii recomandă analiza, evaluarea și enumerarea posibilităților unităților acestui complex, cunoscut sub numele de cetatea Székelytámadt, și clasificarea acestora în cadrul bugetului, precum și solicitarea opiniei publice privind utilizarea cetății.

1.3. domeniul de intervenție: Protejarea Monumentelor Istorice în Odorheiu Secuiesc

Deși protejarea patrimoniului cultural joacă un rol din ce în ce mai important, atât în legislația europeană, cât și în cea românească, putem spune că această ramură a politicilor de dezvoltare culturală este încă la începuturi. Programele de sprijin ale Uniunii Europene au o istorie vastă, de mai multe decenii, dar acest proces nu s-a încorporat îndeajuns în politicile de dezvoltare Est-Europene, astfel protejarea patrimoniului cultural a rămas mai degrabă "obsesia" unor organizații civile sau experți devotați.

Printre inițiativele Uniunii Europene, am dori să menționăm programul Raphael, adoptat în 1997, în cadrul căreia s-a definit conceptul de patrimoniu cultural, cât și ce include denumirea de monument istoric: piese de artă și produse meșteșugărești, patrimoniul național, cărți scrise / tipărite, materiale arhive, amintiri, opere de artă, descoperiri arheologice, care fac parte integrantă din istoria țării în cauză, și care se află în țară. Seria programelor continuă cu programul elaborat la sfârșitul anilor '90, denumit Ariane, care s-a ocupat cu patrimoniul scris, apoi au urmat programele mari, care făceau referire la un ciclu de șapte ani, ca de exemplu "Cultura 2000", programul cadru "Cultura 2007-2013" și acum Europa Creativă. Aceste programe au influențat, mai mult sau mai puțin, protejarea patrimoniului cultural, dar experiența ultimilor ani arată că, fără o armonizare judiciară adecvată între UE și statele sale membre, este aproape imposibil să se pună în aplicare intervenții exemplare.

Strategia națională de dezvoltare culturală a României oferă o scurtă prezentare istorică a includerii protejării patrimoniului cultural în politicile publice culturale, iar din aceasta noi am selectat câteva date importante.¹⁵

Sistemele naționale de protejare a patrimoniului cultural, material și imaterial, sunt organizate, prin tradiție, în jurul conceptului de conservare/păstrare, susținut prin prisma valorii exclusiv culturale (estetice, artistice, istorice, documentare etc.) atribuită acestuia. Ulterior, această perspectivă a fost umbrită într-o mică măsură, fiind completată de conceptul de moștenire, iar mai târziu i s-a adăugat valoarea de bunuri sociale, identificată ca fiind intrinseca diverselor reprezentări ale patrimoniului cultural.

Această ultimă perspectivă a fost consolidată cu noua abordare de dezvoltare economică durabilă, la nivelul politicilor publice, datorată în bună măsură și diverselor evoluții economice: creșterea nivelului de trai, a infrastructurii de transport și o schimbare a tiparelor de petrecere a timpului liber/vacanțelor (dezvoltarea turismului cultural), cât și crizele economice, care au generat nevoia de a identifica noi surse de venituri și noi modalități de ocupare a locurilor de muncă, toate influențând crearea sistemului de patrimoniu cultural.

Desi, în 1972 UNESCO a adoptat Convenția privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural, care a fost semnată de către 180 de țări, printre care și România, și prin care statele au convenit să protejeze și să păstreze siturile de patrimoniu mondial (valori unice din punct de vedere cultural sau natural), îmbinarea patrimoniului natural cu cel construit a fost considerată o arie necunoscută până în anii 2000. La începutul mileniului a devenit evident faptul că nu se pot face acțiuni de protejare și conservare a patrimoniului cultural și a patrimoniului natural, în mod separat, fiindcă acestea se găsesc într-o relație de interdependență. Astfel, ca urmare a acestor schimbări de opinie și ca urmare a dezvoltării economiei, a fost introdusă în discursul public legătura dintre piața

¹⁵Strategia Națională Culturală pentru perioada 2014–2020, pg. 46

turistică și valoarea adăugată a patrimoniului cultural, cât și posibilitatea de a utiliza aceste nou-create resurse economice pentru a conserva patrimoniul.

Pe lângă considerentele economice, patrimoniul cultural a căpătat o altă interpretare, poate chiar una mai importantă, și anume, a devenit unul dintre cele mai importante elemente ale identității culturale.

Dezvoltarea protejării monumentelor istorice a rezultat extinderea conceptului și modificarea criteriilor de clasificare. În acest sens, s-au extins domeniile de cercetare, criteriile de evaluare și s-au introdus noi categorii precum patrimoniul industrial, patrimoniul digital, peisagistică etc.

România a urmat și ea această evoluție generală, dar mai lent și deocamdată fără finalizare, deoarece în perioada comunismului, aceste patrimonii culturale și mondiale nu numai că au fost neglijate, dar și distruse în mod deliberat. Conform strategiei culturale române, aceste două proceduri au avut pe termen mediu două efecte aparent paradoxale: pe de o parte, au apărut experții și grupurile de specialiști, care au început să desfășoare activități de protejare a patrimoniului cultural, încă de la începutul anilor '90, înainte de crearea unui cadru legitim, și, pe de altă parte, s-a înregistrat o lipsă de interes, de apreciere și de înțelegere față de importanța protejării și conservării patrimoniului cultural.

Aderarea României la Uniunea Europeană din 2007 a adus după sine un nou val, au apărut cadre legale, și surse de finanțare pentru restaurarea, ocrotirea și păstrarea monumentelor istorice, deși exceptând câțiva politicieni profesioniști, discursul înrădăcinat în discuțiile publice încă mai consideră patrimoniul național ca fiind profitul turismului cultural sau ca și element de bază a identității naționale.

Totodată, deși ambele abordări sunt legitime, nu există o strategie națională cuprinzătoare care să integreze monumentele istorice în tendința altor politici publice, cum ar fi de exemplu organizarea urbanistică, educația culturală, nivelul de trai.

Examinarea situației și a fenomenului în sine este îngreunată de situația neclară a proprietăților, și de greutatea mecanismelor de retrocedare, sau chiar de opacitatea sistemelor acestora, la care se mai adaugă și o puternică influență politică.

Strategia culturală a României atrage atenția asupra faptului că unitățile administrativ-teritoriale locale trebuie să-și asume o responsabilitate mult mai mare în ceea ce privește protejarea monumentelor aflate pe teritoriile administrate de acestea, și trebuie să elaboreze strategii cuprinzătoare cu privire la includerea patrimoniului cultural în circuitul vieții de zi cu zi, punând un accent deosebit pe turismul cultural.

1.3.1. program operațional: Evaluarea și lista monumentelor istorice urbane

Patrimoniul cultural al Municipiului Odorheiu Secuiesc merită explorat în contextul istoric al Ținutului Secuiesc, căci printre monumentele listate, majoritatea sunt de interes local, nu național, în schimb, prin importanța locală

înțelegem semnificația regională, fiindcă monumentele listate sunt cu preponderență amintirile istorice ale comunităților maghiare, a secuimii.

În Odorheiu Secuiesc, din punct de vedere administrativ, există în total 11 situri arheologice și 41 de monumente istorice, dintre care majoritatea sunt biserici, școli și case particulare, cele mai multe aflându-se în centrul istoric al orașului. Din această listă, 4 sunt din categoria A, adică monumente sau situri arheologice de interes național, restul aparțin categoriei B, adică monumente sau situri arheologice de interes local.

Lista monumentelor istorice este actualizată o dată la 5 ani, ultima actualizare fiind realizată în 2016, fiind publicată pe site-ul Institutului Național al Patrimoniului. Totodată, cu ocazia actualizării planului urbanistic, lista monumentelor istorice din Odorheiu Secuiesc a fost elaborată în 2009 de societatea Halcrow România Kft., care nu doar că a listat monumentele, ci a atașat unor elemente chiar și o descriere detaliată în limba română.

În prezent, asemenea majorității orașelor din țară, municipiul Odorheiu Secuiesc nu deține o listă actualizată, bilingvă, bazată pe sondaje autentice, care să prezinte drepturile de proprietate, datele tehnice, istoria și starea actuală a monumentelor care aparțin districtului administrativ al orașului.

Astfel, obiectivul principal al Programului Operativ 3.1 este de a elabora o listă cuprinzătoare, în cel puțin două limbi, a monumentelor, care să poată fi utilizată nu numai pentru planul urbanistic sau pentru construcții, ci să reprezinte baza elaborării concepțiilor de dezvoltare urbană.

1.3.2. program operațional: Elaborarea sistemelor de utilizare a clădirilor istorice de către comunitate

Strategia Castel în Transilvania, elaborată în 2016, definește patru priorități majore în ceea ce privește valorificarea castelelor din Transilvania, acestea fiind: dezvoltarea castelelor ca unități economice, unități de atractivitate locală, unități culturale și unități comunitare. Un element comun, foarte important, al strategiei în ansamblu și al priorităților definite, este să privească castelele ca un factor care contribuie semnificativ la viața economică și culturală a comunității locale.

Această abordare ar trebui aplicată și asupra ariei de protejare a monumentelor istorice, ceea ce presupune că pe viitor monumentele nu ar trebui văzute ca niște relicve, ci ca purtătoare a trecutului comunității, care își dobândesc valoarea numai în cazul în care sunt plasate în serviciul comunității. Clădirile istorice existente, aflate în proprietatea administrației locale, pot ajunge în folosul comunității în numeroase forme: fie ca locul de desfășurare a diferitelor servicii culturale sau sociale, fie ca îndeplinind scopuri turistice, caz în care, venitul în cauză va ajunge în viața economică a orașului, fie ca locul de desfășurare a evenimentelor de mare amploare, ceea ce rezultă consolidarea reputației orașului.

La momentul actual, din punct de vedere al utilizării de către comunitate, probabil cea mai potrivită clădire istorică care merită a fi adusă în discuție, este Vila Nyíró

din Sâmbătești, deoarece este o clădire a cărei renovare și punere în funcțiune se discută de doi ani. În viitorul apropiat, Vila Nyíró, aflată sub administrația Muzeului Haáz Rezső, nu își va redobândi caracterul unei case de locuit, ci va deveni o casă comunitară, un centru cultural.

Tot de Muzeu aparține și Galeria, care în prezent reprezintă singurul spațiu în care se pot organiza expoziții de artă, expoziții, care nu se află în planul anual al muzeului. Vom vorbi despre nevoile de renovare ale Galeriei în capitolul următor, însă este necesar să amintim aici că în Odorheiu Secuiesc nu există spații de creație și expoziție, ateliere în aer liber.

În acest sens, recomandăm îmbrățișarea acelei ramuri ale dezvoltării culturale, care creează spații pentru artiști și personalități locale, mai precis, creează condiții și cadre pentru ca procesul de creație să fie o activitate obișnuită în Odorheiu Secuiesc. Acest lucru se poate realiza prin evaluarea facilităților, atribuirea de noi funcții și identificarea spațiilor alternative.

1.4. domeniul de intervenție: Modernizarea infrastructurii existente

Modernizarea și extinderea infrastructurii culturale a municipiului Odorheiu Secuiesc este o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea dinamică și calitativă a culturii. Ca parte a procesului de elaborare a strategiei, fiecare instituție culturală din oraș, primăria și unele organizații civile, au fost invitate să descrie, sub forma unui chestionar, acele facilități de care dispune sediul, spațiul lor actual, precum și acele modificări necesare fără de care funcționarea de înaltă calitate ar fi imposibilă. Programele operative ale prezentei domenii de intervenție se referă la modernizarea spațiilor culturale care sunt, parțial sau în totalitate, în utilizare, și nu la dezvoltarea de spații noi, temă pe care am dezbătut-o la Domeniul de intervenție 3., deși clădirea Cinematografului apare în ambele capitole: mai întâi ca un spațiu în planificare, apoi, ca locație potrivită pentru activitățile culturale ale Filarmonicii din Ținutul Secuiesc.

1.4.1. program operațional: Reabilitarea integrală a clădirii Casei de Cultură

Având în vedere că în prezent Casa de Cultură este cel mai "supraaglomerat" spațiu cultural din oraș, clădirea necesită o intervenție foarte vastă. Studiul nostru rezultă faptul că clădirea Casei de Cultură necesită lucrări de zugrăvire exterioară și interioară, schimbarea ușilor și a geamurilor, modificarea scenei, renovarea completă a vestiarelor și a dușurilor, crearea unei săli studio, crearea de spații de depozitare, cât și extinderea clădirii, fie prin construirea unei mansarde, fie prin alăturarea unei clădiri, în vederea creării unor spații de locuințe și camere de oaspeți. Pe viitor se necesită izolația termică a acoperișului, înlocuirea plăcilor de acoperiș, izolația termică a clădirii, precum și asigurarea, la toate nivelurile, a rampelor pentru persoane cu handicap, crearea de lavete speciale și asigurarea condițiilor pentru mișcarea decorurilor, dar, de asemenea, se necesită și lucrări de renovare pentru instituțiile care funcționează în clădire: extinderea și modernizarea sistemului sonor și al sistemului de iluminare, introducerea

internetului în bandă largă, actualizarea parcului de calculatoare.

Fără transformări structurale, interiorul clădirii trebuie să treacă printr-o intervenție de modernizare, iar crearea unui bar pentru artiști ar răspunde nevoilor telespectatorilor, al consumatorilor.

1.4.2. program operațional: Reamenajarea clădirii Cinematografiei

Având în vedere faptul că, conform propunerii noastre din capitolul anterior, clădirea cinematografiei ar găzdui Filarmonica din Ținutul Secuiesc și Atelierul de dans popular din Odorheiu Secuiesc, transformarea clădirii trebuie să fie în spiritul acestui scop. Aceasta înseamnă că spațiile dedicate exclusiv activității artistice trebuie să răspundă nevoilor specifice ale acestor două instituții, cum ar fi: îmbunătățirea acusticii sălii de spectacol, recondiționarea scenei, amenajarea sălilor de probă, renovarea spațiilor pentru birou, precum și terminarea spațiilor semi-finisate, precum specificate în Programul Operativ 2.1. Totodată, se necesită crearea unei case de bilete comune.

1.4.3. program operațional: Modernizarea Bibliotecii Județene Odorheiu Secuiesc

Biblioteca municipală are o situație aparte, deoarece, deși își are propriul său sediu, doar jumătate din clădire este deținută de administrația locală, astfel nu poate dispune de cealaltă jumătate a clădirii. Totodată, 90% din activitatea bibliotecii are loc în cele 50% menționate anterior. Biblioteca Municipală deține toate echipamentele necesare desfășurării activităților de bibliotecă de înaltă calitate, atât din partea cititorilor, cât și a personalului. Clădirea necesită înlocuirea ușilor și a ferestrelor, lucrări de vopsire exterioară și interioară, precum și instalarea unui ascensor pentru persoanele cu handicap.

1.4.4. program operațional: Renovarea Muzeului Haáz Rezső și a zonelor care aparțin acestuia

De câțiva ani, Muzeul Haáz Rezső a primit vila Haberstump, complet renovată, astfel desfășurarea activităților de muzeu de înaltă calitate nu necesită prea multe intervenții. S-au formulat nevoi de dezvoltare, care ar garanta excelența Muzeului și ieșirea din cadrul muzeelor din regiune: amenajarea podului, crearea unui atelier de restaurare, instalarea unui sistem de dezumidificare, realizarea unei iluminări dimabile și instalarea unui sistem propriu de sonorizare.

În cazul Galeriei, se necesită intervenții mult mai mari și mai vitale. Din moment ce spațiul expozițional este deschis numai în timpul sezonului turistic, nu există încălzire, ceea ce, pe termen lung, duce la deteriorarea clădirii și a obiectelor sale. Galeria trebuie să fie renovată și echipată corespunzător serviciilor sale de bază, atât în ceea ce privește iluminatul, cât și securitatea. De asemenea, se necesită restaurarea ușilor și a ferestrelor vechi, amenajarea mansardei și crearea unei spații de expoziție, lucrări de vopsire interioară, lucrări de zugrăvire și vopsire exterioară. În același timp, pentru o funcționare corespunzătoare, se necesită instalarea unor echipamente, ca de exemplu al sistemului de sonorizare. În prezent Galeria dispune de o suprafață utilă de 100 mp, și deși ar fi nevoie de un spațiu

mult mai mare, la parter pot fi modernizate și utilizate 42 mp.

Muzeul de Apă Minerală din Băile Seiche este, de asemenea, doar o clădire amenajată pentru "supraviețuire", aceasta fiind deschisă tot doar în sezonul turistic, fără căldură și fără utilitate prea mare. Se necesită lucrări de vopsire interioară, schimbarea de uși și ferestre, dezvoltarea accesului la internet, dar, în general, întregul Muzeu de Apă Minerală necesită îmbunătățiri.

Tot sub administrația Muzeului Haáz Rezső se află Vila Nyíró din Sâmbătești, care, deși este un monument din categoria B, noi îl dezbatem în prezentul capitol.

În 2013, Muzeul a preluat imobilul în care chiar și azi trăiește o familie. Pe parcursul anului 2015-2016, muzeul a comandat și a finalizat planul complet de restaurare, iar din punct de vedere al conținutului, se planifică o utilizare în scop cultural. Se dorește punerea conținutului într-un context mai larg decât casa memorială, al cărui punct principal ar fi documentația literară Nyíró, dar vizitatorul ar putea face cunoștință chiar și cu scriitorii literari din Odorheiu Secuiesc.

Totuși, un obiectiv principal ar fi restaurarea proprietății la starea sa originală, vorbim aici de restaurare. Este vorba despre o clădire relativ mică, motiv pentru care, la nivelul inferior se planifică o zonă de recepție, o toaletă și un spațiu mai mare, potrivit pentru găzduirea unei clase de copii. În acest spațiu am dori asigurarea unui echipament tehnic, cu ajutorul căruia vizitatorii ar putea face cunoștință cu subiectul actual, într-un mod interdisciplinar. Astfel, clădirea ar funcționa ca o casă comunitară, ca un centru literar cu caracter educativ, ar fi un centru de educație, mic și inteligent, care s-ar completa cu tehnici de expoziție de ultimă oră și de elemente de artă vizuală.

La primul etaj s-ar amenaja casa memorială Nyíró, în sensul său clasic: camera memorială ar fi amenajată într-una dintre spații, iar celălalt spațiu ar fi dedicat operelor scriitorilor contemporani din Odorheiu Secuiesc. Aici, operele de artă ale galeriei s-ar combina cu elemente mai interactive, astfel dorindu-se atragerea și educarea generațiilor tinere.

1. Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale Plan de acțiune

Activitate	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reamenajarea clădirii Cinematografului								
Mutarea Filarmoniei din Ținutul Secuiesc și al Atelierului de dans în clădirea Cinematografului								
Formă juridică pentru Filarmonica din Ținutul Secuiesc (asigurarea bugetului separat)								
Analiza arhitecturală a Casei de Cultură: crearea unei grup de lucru, luarea în evidență a spațiilor, identificarea spațiilor care nu sunt potrivite pentru intervenții								
Asigurarea dreptului de administrare pentru								

Teatrul Tomcsa Sándor asupra clădirii Casei de Cultură								
Stabilirea a unei acord de colaborare între Casa de Cultură și Teatrul Tomcsa Sándor cu o echipă de experți care să includă: un avocat, economist, directorii instituțiilor, membru al conducerii și o persoană din partea Consiliului Local								
Pregătire pentru expropiere prin cumpărare a clădirilor din jurul Cetății "Székelytámadt" care dăunează zidurile cetății								
Identificarea spațiilor alternative pentru activități culturale: proiecte de idei pentru spații exterioare sau integrarea lor în Bugetarea participativă. În cazul spațiilor interioare încheierea acordurilor de cooperare cu administratorii spațiilor, menționând așteptările primăriei defalcate pe ani (de ex. nr. programe din afara instituției, nr. programe educaționale, nr. programe copii etc.)								
Asigurarea pentru Atelierul de dans dreptul de administrare asupra clădirii precum și încheierea unui acord de cooperare cu Filarmonica din Ținutul Secuiesc								
Reconstruirea Casei de Cultură cu clarificarea noilor funcții.								
Modificarea contractelor manageriale al liderilor de instituții culturale ținând cont de obiectivele strategiei								
Conservarea Cetății "Székelytámadt"								
Identificarea funcției Cetății "Székelytámadt" pe termen lung prin cadrul unei proiecte de idei sau prin dezbateri publice								
Construirea unei noi clădiri pentru Școala Agricolă Eötvös József								
Oferirea spațiilor identificate cu scop cultural pentru organizațiile culturale urbane (Concurs de desen pe asfalt, cultura pe stăzi și la cartiere, teatrul de păpuși la stradă etc.)								
Actualizarea listelor de monumente istorice urbane în două limbi cu starea și cu funcționalitate actuală								
Prioritizarea intervențiilor în monumentele istorice urbane, de exemplu Vila Nyirő, sau Cetatea "Székelytámadt" la primele locuri								
Identificarea funcției Cetății "Székelytámadt" precum și pregătirea planurilor și obținerea acordurilor								
Începerea restaurării Cetății Székelytámadt ținând cont de funcțiile identificate								
Modernizarea infrastructurii culturale în Muzeu și Biblioteca								

2. axă prioritară: Implementarea politicilor armonizate de dezvoltare culturală

După cum am menționat în repetate rânduri, crearea unei strategii culturale se datorează faptului că dezvoltarea localității Odorheiu Secuiesc a ajuns într-un stadiu în care se necesită îmbinarea diferitelor politici profesionale pentru ca dezvoltarea să fie una armonioasă și treptată, dar este deosebit de important ca între diferitele politici să nu fie o diferență izbitoare, adică infrastructura de bază, politica economică, politica de sănătate, politica educațională, combaterea inegalităților sociale, dezvoltarea durabilă și politica culturală să se dezvolte în paralel, și să formeze împreună direcțiile de dezvoltare socială din Odorheiu Secuiesc.

Prin urmare, această strategie are un caracter complementar, ceea ce înseamnă că nu poate aduce un aport, decât în armonie cu celelalte planuri de dezvoltare. Acest lucru este important, fiindcă noțiunea de bunăstare culturală va afecta toate domeniile dezvoltării sociale, chiar dacă nu direct prin intervenția directă, atunci mai degrabă prin rezultatele acesteia.

Auto-exprimarea culturală și artistică, și cultura, trebuie apreciate în contextul stilului de viață, a valorilor, a credințelor, relațiilor de familie, a obiceiurilor de comunicare și comportamentelor comunității, a culturii antreprenoriale și populare. Obiectivul principal al dezvoltării culturale este dezvoltarea unui cadru al vieții comunității.

În acest proces, este esențial să se clarifice rolul administrației locale. Acest lucru este deosebit de important, mai ales într-o societate a cărei abordare este în continuare așteptarea unei rezolvări din partea administrației locale, a „statului”, a unei puteri mai mari, cât și de a da vina pe aceștia pentru toate problemele individuale sau colective. Tocmai din această cauză, nu putem sublinia îndeajuns faptul că rolul administrației locale în crearea bunăstării culturale este determinarea cadrelor, cât și introducerea unor măsuri locale, care le oferă cetățenilor posibilitatea de a acționa. În același timp, însă, nu este sarcina guvernului local să lucreze în locul tuturor sectoarelor, cât nici să îndeplinească sarcinile care nu intră direct în competența sa.

Conform literaturii de specialitate, sarcina guvernelor locale este de a înțelege și de a interpreta diferitele identități, valori și diversități, prin care să poată contribui la păstrarea valorilor comunității și la dezvoltarea toleranței. Un rol important în acest sens joacă protejarea patrimoniului cultural, administrarea zonelor locale verzi, organizarea evenimentelor locale, cât și organizarea transportului public. Tot de competența autorităților locale deține și crearea unei imagini pozitive a localității și a zonei înconjurătoare, asigurarea vitalității localității și sporirea atractivității spațiilor urbane împreună cu asigurarea creșterii economice.

2.1. domeniul de intervenție: Dezvoltarea Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii

După cum am menționat anterior, consiliul local are un rol decisiv în punerea în practică a conceptului de bunăstare culturală, însă toate acestea trebuie să se reflecte și la nivelul unor activități concrete. În consecință, gradul de angajare al Primăriei Odorheiu Secuiesc este determinat de măsura în care este dispus să investească în transformarea proceselor de organizare culturală. Cadrul legitim și funcționarea Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii, înființat în cadrul Primăriei, este unul dintre principalele măsuri necesare în această privință. Se înlătură dezvoltările culturale incoerente, fragmentate și în mod clar se evită mecanismele de dezvoltare centralizate, care în câțiva ani vor deveni propriul lor inamic, iar în locul unui serviciu de comunitate poate deveni un grup de dezvoltare care se adresează unui cerc mic și elitist. Pentru a putea recunoaște în timp dacă se abat de la direcția cea bună, atât Biroul, cât și administrația locală care va administra biroul, trebuie să aibă în vedere acest pericol încă de la început.

De asemenea, este important ca planificarea bunăstării să fie pe termen lung și să aibă la bază măsurători. În acest sens, este util să se introducă măsurarea indicelui de bunăstare culturală, socială, economică și de mediu, iar pe baza rezultatelor să se introducă strategia de bunăstare culturală, cât și instrumentele de planificare corespunzătoare.

Dezvoltarea identității regionale și locale, competitivitatea și inovarea pot fi realizate ca rezultat al unui serviciu public care are la bază un model calitativ de servicii din punct de vedere cultural și spiritual.

2.1.1. program operațional: Crearea și menținerea unei echipe profesionale

Una dintre dovezile cele mai proeminente ale eforturilor Primăriei Odorheiu Secuiesc în vederea promovării vieții culturale urbane este crearea Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii, consolidarea acesteia prin decizii ale Consiliului și delegarea mandatului care conține obiective concrete. Totodată, una dintre principalele criterii de funcționare ale acestui birou, precum și a altor birou cu alte responsabilități, este de a crea o echipă profesionistă, cu abilități și viziunea de a evalua nevoile populației în domeniul culturii, de a putea modifica aceste nevoi, de a desfășura evenimente de înaltă calitate și în același timp, de a fi capabil să informeze populația locală în timp real și într-o manieră corespunzătoare.

Asemenea oricărei echipe cu sarcina de a lua decizii, un rol deosebit de important îl joacă principiul responsabilității. În acest sens, în vederea luării anumitor decizii, se necesită împuternicirea unor persoane, care vor putea apoi să-și asume responsabilitatea pentru deciziile lor. Numele biroului cuprinde o multitudine de activități, astfel este necesar să existe un expert în comunicații, un designer, un organizator de evenimente, o persoană responsabilă de texte și de relația cu presa. În plus, la fel de important este ca această echipă să aibă posibilitatea de a se dezvolta prin intermediul cursurilor de formare, a seminariilor, a conferințelor, cât

și prin menținerea relației, și prin schimbul de experiență, cu alte birouri cu activități similare din regiunea Ținutului Secuiesc.

2.1.2. program operațional: Crearea relației dintre locuitorii orașului și administrația locală, prin adresarea actorilor culturali

Activitățile legate de auto-exprimarea artistică și culturală, de mediul înconjurător, funcționarea bibliotecilor, a arhivelor, a muzeelor, în viața comunității, organizarea sărbătorilor legate de diversitatea culturală, organizarea și asigurarea evenimentelor comunitare, sportive, de recreere, conservarea spațiilor urbane și rurale, a peisajelor, toate sunt îndeplinite ca parte a strategiei de bunăstare culturală. Punerea în aplicare a acestora este sarcina administrației publice locale, în timp ce - în special în sistemul administrativ românesc - există puține resurse sau oportunități pentru elaborarea acestora. Din acest motiv, municipalitatea preia și o funcție intermediară, prin care îndeplinește rolul de intermediator între "prestatorul de servicii", adică unitățile care desfășoară aceste activități și "utilizatorul", adică cetățeanul din Odorheiu Secuiesc. Acest proces de mediere preia o formă concretă prin prezența Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii, care joacă un rol semnificativ în stabilirea unei relații armonioase și constructive între administrația locală și locuitorii orașului.

Din acest motiv, Biroul de Program trebuie să îndeplinească un rol de organizare comunitară care poate aduce actori, din localitate și din afara localității, interesați de dezvoltarea culturală, în serviciului de dezvoltare urbană. În vederea îndeplinirii acestui rol, responsabilitățile biroului trebuie completate cu competențe, care oferă posibilitatea ca comunicația cu locuitorii orașului să nu fie de un singur sens, adică ca biroul să nu doar comunice, să ofere informații, ci să și primească idei și sugestii. Pentru a realiza acest lucru, este necesar să se stabilească o relație permanentă nu numai cu instituțiile culturale și educaționale ale orașului, ci și cu ONG-urile, grupurile informale și organizatorii de evenimente, interesate de cultură. Cel mai mare avantaj comparativ al dezvoltării în rețea este faptul că administrația locală - în lipsa unor resurse proprii - poate delega sarcinile și responsabilitățile, care îi revin, unor grupuri profesionale. Creșterea capacității de vitalitate a orașului, elaborarea efectelor influențelor culturale asupra indivizilor, grupurilor, comunităților, dezvoltarea cadrului pentru sănătate și incluziune, conservarea și promovarea siturilor istorice, sunt sarcini ale administrației locale, care sunt greu de desfășurate de către o unitate administrativă, economică. De aceea, este imperativ ca, din momentul planificării, actorii culturali urbani să fie implicați la nivelul întregii municipalități, în special la nivelul Biroului de Program. Un exemplu concret ar putea fi implicarea arhitecților și a designerilor în dezvoltarea spațiilor culturale urbane, în timpul târgurilor și a altor evenimente urbane, crearea de programe pentru implicarea activă a comunității, adică implicarea artiștilor, a organizațiilor civile, a asociațiilor care organizează programe pentru copii. Abordarea și implicarea actorilor, muzicienilor și artiștilor în planificarea dezvoltării urbane reprezintă un asemenea atu în elaborare, care

întărește sentimentul de apartenență comunitară, care provoacă o reacție emoțională, și, prin urmare, sentimentul de atașament.

2.1.3. program operațional: Funcționarea pe baza unui plan de acțiune și reguli de funcționare concret definite

Biroul de servicii publice, organizare și programare se consolidează în faza inițială a planurilor de dezvoltare culturală a municipiului Odorheiu Secuiesc, tocmai de aceea trebuie acordată o atenție deosebită încă de la început ca domeniul de activitate, responsabilitățile și angajamentele biroului să se desfășoare într-un cadru bine-definit. În caz contrar, biroul ar putea să înceapă să îndeplinească funcții care nu aparțin competențelor sale directe sau să împartă cunoștințele și energia forței de muncă, ceea ce va duce rapid la epuizare și funcționare fără niciun scop.

Pentru a evita acest lucru, am identificat unele dintre marile problemele care ar putea aparține sarcinilor biroului, determinarea ariei de desfășurare în cadrul acestora este responsabilitatea comună a echipei și a organelor de conducere.

COMUNICAȚIA

Elaborarea site-ului administrației locale, încărcarea acestuia cu conținut: prezentarea, într-un mod prietenos cu utilizatorul, a știrilor, articolelor, informațiilor de interes public, prezentarea birourilor. Totodată, este important să se facă distincția între informațiile care se fac în propria redacție a biroului și cele care au o formă și / sau un conținut prescris de lege, sau sunt strâns legate de activitatea unui birou de specialitate. În acest sens, ce materiale se publică se convin cu celelalte birouri de specialitate, tot astfel se determină și acele materiale care sunt responsabilitatea Biroului de program.

Operarea paginii Facebook a primăriei, încărcarea cu conținut: generarea propriului conținut, cât și comandarea și publicarea documentației foto și video. În privința informațiilor care intră la Biroul de program, biroul va fi cel care va decide ce material/știre/conținut va publica, când și în ce formă.

Scrierea și trimiterea comunicatelor de presă: trimiterea anunțurilor Primăriei (cele care sunt prescrise de lege ca fiind obligatoriu de publicat). Acest lucru înseamnă că acest birou răspunde de relația Primăriei cu presa, aici incluzându-se și publicarea anunțurilor obligatorii. O decizie internă privind structura este de a determina cine este responsabil pentru corectarea și traducerea materialelor elaborate în diferite birouri.

Comunicarea completă a evenimentelor organizate de Primărie.

ORGANIZARE EVENIMENTE

Organizarea de evenimente este una dintre cele mai dificile arii ale unui birou local, deoarece atât din punct de vedere profesional, cât și juridic, se pune problema dacă este sarcina primăriei să organizeze evenimente culturale sau mai degrabă sarcina acesteia este de a crea un cadru pentru dezvoltarea culturală atât la nivel

comunitar, cât și de administrație locală. Rezolvarea acestei dileme este posibilă doar printr-o definiție precisă a sarcinilor, în cadrul căreia se iau în considerare mai multe aspecte.

Este aproape imposibil să rezolvăm diferențele dintre sistemul juridic românesc și modelul de bunăstare culturală, prin urmare, este necesar să definim cadrul în care Biroul de Program poate funcționa cu ușurință.

Prin urmare, este necesar să se determine tipurile de evenimente care sunt necesare comunității municipiului Odorheiu Secuiesc, cât și din lista de evenimente, care sunt acelea care au o natură universală, contribuie la păstrarea identității comunității și aparțin competenței administrației locale.

Această listă include evenimentele urbane care contribuie la menținerea reputației administrației locale și a orașului, cele care se referă la sărbătorile urbane, naționale, de naționalitate, cele care se încadrează în obiceiurile periodice sau denominaționale, cât și cele care sunt organizate în mod concret la solicitarea administrației locale. Astfel de evenimente de bază sunt considerate Ziua Sf. Ștefan, celebrarea zilei de 15 martie, comemorarea zilei de 23 octombrie, târgurile, Ziua Copilului și așa mai departe. În cazul în care organizarea evenimentului depășește resursele biroului, echipa se recomandă a fi extinsă prin colaboratori externi, dar coordonarea rămâne în continuare în sarcina biroului.

Această listă este completată de cea mai sensibilă arie a organizării de evenimente, și anume, problema participării la implementarea proiectelor venite din "exterior". Din moment ce capitolele următoare ale prezentei strategii se ocupă separat de stabilirea parteneriatelor și de sistemul de elaborare a proiectelor, care au obținut sprijin financiar, acum ne ocupăm doar de cele care decurg din legătura cu administrația locală și care au luat naștere prin solicitarea de către primărie. Implicarea în aceste evenimente poate fi de competența Biroului, dar, în același timp, pentru o dezvoltare coordonată și strategică, se poate pune problema dacă propunerea, sarcina respectivă se încadrează, pe termen lung, în conceptul de dezvoltare culturală a municipiului Odorheiu Secuiesc.

În ansamblu, organizarea de evenimente include îndeplinirea sarcinilor de comunicare, procesul de gestionare juridică și financiară a evenimentului, implicarea creatorilor, vânzătorilor, furnizorilor de servicii culturale, crearea unei baze tehnice și logistice, precum și elaborarea rapoartelor și evaluărilor privind locația. În ceea ce privește structura internă a primăriei, este important să se determine cui îi aparține responsabilitatea de a începe procedurile de achiziții publice legate de organizarea de evenimente.

FORMARE IMAGINE

Formarea imaginii primăriei, a orașului, a serviciilor urbane poate fi în competența biroului, în cazul în care nu există o echipă special creată pentru îndeplinirea acestei funcții, sau în cazul în care întreprinderea responsabilă de serviciul urban nu se ocupă de proiectarea propriei imagini. Această sarcină se va defini în mod

clar în cazul serviciilor urbane, cum ar fi panourile orășenești, panourile cu numele străzii, inscripțiile de pe blocuri, panourile interne și/sau denumirile birourilor, facilitățile/unitățile sportive, transportul public etc.

2.2. domeniul de intervenție: Actualizarea sistemului de finanțare a programelor culturale

Reforma sistemului de finanțare a programelor al administrației locale este o schimbare prevăzută de mult, care ar trebui introdusă încet în fiecare localitate unde inițiativa urbană pot fi sprijinite în acest mod. În cazul majorității administrațiilor locale din România, sistemul de finanțare nu servește, nici din punct de vedere profesional, cât nici din punct de vedere administrativ, obiectivele inițiativelor venite din partea populației. Atât regulamentul de aplicare, cât și tematica finanțărilor, se diferențiază de aceea calitate, care ar putea transforma aceste programe într-un sistem real de suport.

Recomandăm dezvoltarea unui sistem de finanțare on-line pentru cererea și acordarea finanțărilor anunțate anual de Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc, care va oferi un sistem de sprijin avansat, atât în ceea ce privește conținutul, cât și elaborarea sa, care încurajează solicitanții să acorde mai multă atenție, mai multă planificare și expertiză programelor proprii.

Printre avantajele unui sistem de finanțarea programelor culturale on-line este crearea și întreținerea continuă a unei baze de date a organizațiilor civile din oraș, acest sistem fiind actualizat și completat anual. Cererile primite pot fi culese mai ușor și mai rapid, pot fi arhivate mai ușor, toate acestea realizându-se în mod electronic. Accesul electronic la finanțări este posibil practic de oriunde din lume. Atașarea anexelor necesare cererilor de finanțare - documentele oficiale ale organizației de ex. - trebuie realizate o singură dată - fiind completate anual doar cu modificările corespunzătoare. Programul de finanțare poate fi publicat mai ușor și este mai bine direcționat, deoarece, pe lângă faptul că organizațiile înregistrate în sistem primesc informații sub formă de buletine de știri, aceștia pot căuta cu ușurință informațiile accesate și pot salva lucrările în cadrul procesului de elaborare. Procesul de evaluare va fi, de asemenea, mult mai ușor deoarece, pe baza unui sistem de punctaj predeterminat, evaluatorii pot evalua în mod electronic candidații, iar rezultatele pot fi, de asemenea, notificate electronic solicitanților printr-o soluție semi-automată.

Aceasta facilitează solicitanților aplicarea la finanțări, fiind mai ieftin și consumând mai puțin timp, oferind accesul la arhivă și posibilitatea de a urmări în mod electronic starea finanțării.

2.2.1. program operațional: Adaptarea programului de finanțare culturală la obiectivele strategice

Modificarea sistemului de finanțare presupune, pe lângă crearea condițiilor tehnice, o decizie profesională foarte precisă. În majoritatea orașelor, apelurile pentru depunerea proiectelor nu urmăresc niciun fel de concepte sau obiective pe

termen lung, motiv pentru care acestea sunt aleatorii, neurmăribile, nu apreciază profesionalismul și deservesc cercuri familiare, iar cel mai mare dezavantaj al acestora este că epuizează resursele orașului, fără a genera beneficii majore.

Pentru a evita aceste lucruri, prioritățile apelurilor de finanțare culturale din Odorheiu Secuiesc ar trebui actualizate anual, fiecărui apel atribuindu-se o descriere profesională, care să prezinte gradul de dezvoltare a orașului, obiectivele avute în vedere în cursul anului în cauză și tipurile de programe care pot contribui la atingerea acelor obiective. Astfel, fiecare apel anual se va adapta fie anului tematic în cauză (vezi 2.4. domeniu de intervenție), fie axelor prioritare sau domeniilor de intervenție a prezentei strategii, fie oricărui alt plan de dezvoltare al cărui elaborare necesită implicarea comunității. În urma prezentării tematicii generale, se determină prioritățile pe care municipalitatea le consideră ca fiind cele mai importante în cursul anului în cauză, și fiecare prioritate va fi însoțită de o descriere și o explicație concretă.

Cel mai important în crearea unui astfel de sistem este ca așteptările expuse în ofertă trebuie să se regăsească atât în formularul de finanțare, cât și în grila de evaluare a criteriilor, doar astfel se poate asigura ca ofertantul să depună o inițiativă cu adevărat relevantă pentru viața culturală a municipiului Odorheiu Secuiesc. În acest sens, Odorheiu Secuiesc se află într-o poziție mult mai bună decât "alții" din regiune, deoarece ghidul solicitantului și formularul de finanțare, folosit până în prezent, dă dovadă de profesionalism. În același timp, se necesită definirea mai exactă a priorităților de finanțare, cât și acoperirea unei arii mai largi, adică domeniile de intervenție care pot fi aplicate în prezent să nu se axeze pe acoperire teritorială, ci pe acoperire tematică. Conform prezentului formular, primele trei domenii de intervenție ale licitațiilor culturale favorizează organizațiile care își desfășoară activitatea în domeniul artistic și în arta spectacolului, făcând distincție între cele trei domenii de intervenții în sensul implementării programului propus la nivel local, național sau internațional.

În sensul recomandării noastre, domeniile de intervenție trebuie să fie adaptate domeniilor de intervenție, sau chiar programelor operaționale ale prezentei strategii. Din punct de vedere tematic, nu trebuie să se adreseze doar fiecărei ramuri artistice, ci trebuie să ofere atenția corespunzătoare rolului de stimulare economică a culturii, a educației culturale și a rolului culturii de a reduce inegalitățile sociale. În cazul susținerii culturii scrise, pe lângă publicațiile culturale care promovează municipiul Odorheiu Secuiesc, trebuie să apară și categoriile care recunosc literatura ca ramură artistică. În cazul domeniului de intervenție care promovează cultura în spațiul cibernetic, un rol mai accentuat ar trebui să-l primească industriile creative, utilizarea tehnologiei în cultură, aici incluzându-se chiar și crearea de site-uri pentru evenimente culturale sau organizații culturale. Deși acestea nu promovează în mod direct renumele municipiului Odorheiu Secuiesc, politicile culturale de înaltă calitate contribuie în orice caz la reputația și consolidarea orașului și a comunității.

2.2.2. program operațional: Elaborarea formularului cererii de finanțare și a grilei de evaluare bazate pe profesionalism

La baza creării sistemelor de finanțare stă recunoașterea că deseori acele instituții sau organizații, puține la număr, care dețin bunurile materiale, sunt în imposibilitate să soluționeze multitudinea de probleme care așteaptă rezolvare. În cazul unei administrații locale, această problemă este și mai pronunțată, deoarece, așa cum am mai menționat de mai multe ori, rolul administrației locale, ca unitate administrativă, este administrareacomunității. Totodată, am mai discutat și despre faptul că există o serie de măsuri în vederea dezvoltării bunăstării culturale, pe care în prezent ni le putem imagina doar la nivel de activități, nu ca politici, norme. Luând în considerare aceste lucruri, putem spune că obiectivul principal al sistemului de finanțare, susținut de administrația locală, este să acorde o parte a resurselor financiare aflate la dispoziția sa pentru organizarea unor inițiative din domenii de specialitate - în cazul nostru, al culturii - care se referă la atingerea obiectivelor stabilite într-un document de strategie, care servesc intereselor comunității, și care fac parte din obiectivele pe termen lung ale localității.

În acest sens, structura conținutului întregului sistem de finanțare servește pentru a sprijini, într-un cadru verificabil și evaluabil, grupurile care deservește comunitatea în vederea punerii în aplicare a propunerilor acestora.

Este important să se înțeleagă diferența dintre proiect și cererea de finanțare. Proiectul reprezintă o serie de activități care se desfășoară într-un anumit interval de timp, pentru un anumit scop, utilizând resurse bine-definite, care prezintă rezultate verificabile și măsurabile. Cererea de finanțare este un cadru formal, prin care un finanțator poate fi convins că proiectul în cauză se încadrează obiectivelor sale și respectă principiile de dezvoltare a proiectului. Acesta este motivul pentru care este foarte important ca formularul de finanțare să fie utilizat ca o "severitate", cel puțin inițial, până când se formează modul de gândire orientat spre dezvoltarea de proiecte.

În același timp, însă, sistemul de punctaj reflectă seriozitatea contractantului. Adică, în timp ce cererea de finanțare arată pe ce durată, cu ce rezultate și utilitate comunitară se poate gândi ofertantul, sistemul de punctaj arată cât de serios este contractantul în privința obiectivelor definite și a potrivirii cu acestea.

Criteriul de evaluare a cererii de finanțare este ca o oglindă "inversă" a proiectului. Membrii Comisiei de evaluare trebuie să justifice fiecare capitol al sistemului de punctaj într-un raport de evaluare, care reflectă durabilitatea, utilitatea și alinierea proiectului la sistemul de obiective. În acest sens, formularul cererii de finanțare și grila de evaluare sunt două jumătăți ale unui întreg, fiecare element care apare într-unul trebuie să se regăsească și în celălalt. Membrilor consiliului de evaluare trebuie elaborat un document suplimentar, care să însoțească sistemul de punctaj, și care să explice conținutul capitolelor și sub-capitolelor, precum și care definește locația textelor sub-capitolelor în formularul cererii de finanțare. Actualagrila de evaluare este un formular destul de aprofundat și amplu, dar nu este în

concordanță cu formularul cererii de finanțare, adică "cere" mai multe informații decât cererea de finanțare. Această contradicție trebuie rezolvată în așa fel încât cele două documente să se servească unul pe altul, și ca termenii care apar în formulare să aibă același conținut atât pentru ofertant, cât și pentru evaluator. Actualul sistem de punctaj conține mai multe capitole, care sunt definite în termeni generali, lăsând multe interpretări la latitudinea, la preferințele individuale ale evaluatorului. În vederea reducerii acestei subiectivități, se necesită explicarea sub-capitolelor, precum și adaptarea la formularul de oferte. O altă problemă a sistemului de punctaj constă în problema punctajelor. Actualul sistem de punctaj acordă cele mai multe puncte pentru relevanță, urmat de sustenabilitate, apoi de metodologie, și de competențe manageriale și specifice tematicii, și în cele din urmă bugetul. În comparație cu forma actuală a formularului, se pune problema dacă această ordine a punctajului reflectă profesionalismul proiectelor culturale din Odorheiu Secuiesc, sau realitatea vieții culturale a municipiului Odorheiu Secuiesc. Dacă răspunsul este nu, sau cel puțin în dubiu, aceste două documente ar trebui adaptate în așa fel încât să aibă aceeași profunzime în conținut, iar sistemul de punctaj să fie adaptat la obiectivul urmărit.

2.1.3. program operațional: Pregătirea ofertanților potențiali pentru utilizarea noului sistem

Oricare ar fi inovațiile pe care le implementăm, este clar că putem să ne așteptăm la progres doar dacă utilizatorii inovațiilor trec prin procesul de înțelegere și sunt capabili să se alăture noului sistem. Actualizarea sistemului de finanțare atrage după sine, în mod automat, pregătirea potențialilor ofertanți în vederea utilizării sistemului. Acest lucru înseamnă că în Odorheiu Secuiesc se necesită lansarea unei serii de cursuri de " formare rapidă", care nu numai că prezintă prioritățile la care se pot aștepta în următorii ani și ce înseamnă fiecare prioritate în parte pentru dezvoltarea urbană, dar oferă și bazele gândirii bazate pe proiect pentru ONG-uri, instituții, grupuri nou formate, care astfel ar dori să participe la apeluri de finanțare.

Seria de cursuri de formare se va baza pe o parte teoretică și una practică, în care partea teoretică va arăta modul de gândire bazat pe proiect și va relua elementele din formularul de finanțare, simulând formularul cererii de finanțare al unui câștigător. Capitolele formularului sunt prezentate în mod individual, acordând o atenție deosebită clarificării conceptelor de relevanță, grup țintă, sustenabilitate și utilizare comunitară.

Partea teoretică trebuie să urmeze o parte practică, în urma căreia participanții pot lucra la formularele cererii de finanțare culturale din Odorheiu Secuiesc, pot cunoaște capitolele acestuia și pot clarifica întrebările cu privire la elaborarea de oferte.

Durata seriei cursurilor de formare nu trebuie să depășească o lună, și se realizează cu o invitație deschisă către potențialii ofertanți, care vor fi grupați în funcție de numărul lor, putând fi împărțiți în mai multe grupe. Un curs de formare poate dura

între 16-20 de ore, concentrându-se în două zile, fiind destinat în mod exclusiv pentru cunoașterea prezentului apel. Participarea este gratuită, scopul fiind acela de a atrage cât mai multe persoane interesate, care se gândesc cu adevărat la dezvoltarea comunității.

Utilitatea proiectului se va dovedi în numărul și calitatea ofertelor primite la administrația locală, putând fi măsurabilă și prin creșterea numărului de evenimente locale. Un alt rezultat la fel de important este introducerea în rețea, cunoașterea reciprocă a organizațiilor și grupurilor, care sunt active și dispuse să lucreze în sfera culturală, precum și elaborarea de proiecte bazate pe parteneriate.

2.3. Domeniul de intervenție: Aplicarea bugetării participative în dezvoltarea culturală

Bugetarea participativă este un proces de decizie prin care cetățenii pot delibera împreună asupra distribuției resurselor publice. Aceasta permite contribuabililor să decidă în mod comun asupra aspectelor legate de buget. În aceste forme inovatoare, România are un dezavantaj semnificativ față de măsurile țărilor din Europa de Est, dar putem menționa și Congo, unde această metodă este folosită de zeci de ani. În România, primul progres în acest sens s-a realizat în Cluj-Napoca, prin programul Capitala Europeană a Tineretului, în cadrul căreia nu doar că s-a dovedit că bugetarea participativă este un proces viabil, dar a început răspândirea metodei, iar acum din ce în ce mai multe orașe au implementat această metodă, sau cel puțin se gândesc la aceasta.

Având în vedere faptul că realizarea bugetării participative se bazează pe disponibilitatea guvernului local și pe voința politică, experiența de până acum sugerează că aceste procese ar putea fi încercări profitabile din punct de vedere politic, consolidând încrederea în politica locală. În plus, nu s-ar începe de la zero, există nenumărate experiențe documentate în acest sens.

Primul proces de bugetare participativă modernă a avut loc în 1989, în Brazilia, în orașul Porto Alegre. Participarea democratică și reorganizarea bugetului au jucat un rol important în campania Partidului Muncitoresc, astfel după doi ani de experimentare au ajuns la elaborarea bugetării participative. Deși în primul an doar o mie de persoane au participat la program, după trei ani numărul participanților a crescut la opt mii, crescând apoi la peste douăzeci de mii. În prezent, Porto Alegre alocă 20% din bugetul local pentru bugetare participativă. În prezent, peste 1.500 de municipalități din întreaga lume au introdus bugetarea participativă. Majoritatea proiectelor de bugetare participativă sunt similare cu modelul Porto Alegre.

Care este avantajul unui organ administrativ să participe la proiectul de bugetare participativă?

Educarea cetățenilor informați: Bugetul participativ poate servi ca un fel de "școală", unde cetățenii pot învăța limba legislației și funcția sa principală. Cu ajutorul organizațiilor civile și a statului, participanții pot învăța despre drepturile

lor, despre cum să-și exprime opiniile în fața reprezentanților, și în ce fel afectează aceste opinii legislațiile care urmează a fi abordate. Cetățenii mai informați sunt mai puțini interesați de demagogia politică, și prin opiniile și comportamentele lor, pot aduce un aport mai valoros factorilor de decizie.

O mai bună distribuție a resurselor: Dat fiind faptul că acordă o mai mare posibilitate de implicare în procesul de alocare a resurselor, bugetul participativ ajută oamenii care dețin puține resurse, permițând ca resursele să fie distribuite, de către un grup mai reprezentativ, într-un mod echitabil.

Creșterea eficienței cheltuielilor din banii publici: Se pune întrebarea dacă nu cumva un asemenea program rezultă cheltuieli mai mari? Nu neapărat. În multe orașe, experiența este că bugetele planificate prin bugetare participativă rezultă mai puține cheltuielile, iar cetățenii sunt mai puțin înclinați să voteze noi împrumuturi, decât reprezentanții lor. În plus, bugetarea participativă ajută ca cetățenii să accepte mai ușor constrângerile semnificative.

Sporirea transparenței: Prin implicarea publicului în procesul de creare a bugetului, aceștia îndeplinesc, în esență, o sarcină de monitorizare a corupției. Folosit în mod corespunzător, bugetarea participativă reduce corupția și promovează finalizarea în timp util a proiectelor, deoarece proiectele votate de către cetățeni vor fi mai bine monitorizate de la început până la sfârșit.

Sporirea dorinței de impozitare: Studiile rezultă că bugetarea participativă sporește mai eficient dorința de impozitare, decât sancțiunile. Un exemplu în acest sens este orașul Ibanda, în Uganda, unde rata de impozitare a crescut cu 16 ori după introducerea bugetării participative.

2.3.1. Program operațional: Condițiile implementării bugetării participative

Proiectul - în cazul nostru - este inițiat de guvernul local, oferind să-și cheltuiască o parte din bugetul său cultural prin bugetare participativă. Unitatea administrativă în cauză este împărțită în zone mai mici, permițând întâlniri de bugetare participativă și o distribuție proporțională a resurselor. În cadrul întâlnirilor de informare, în parteneriat cu cel puțin o mare organizație civilă, guvernul local informează comunitatea cu privire la buget și la problemele relevante la momentul actual. Implicarea organizațiilor civile în acest proces constă în ajutarea cetățenilor să înțeleagă problemele. Participanții discută, în cadrul unor ședințe publice, despre resursele pe care le alocă pentru programele culturale. Reprezentanții aleși vor prelua și accepta bugetul decis de participanți. Aceste decizii poate împiedica anumite proiecte, însă aceasta va submina credibilitatea procesului. Se creează comitete și se pregătesc rapoarte pentru a verifica punerea în aplicare a proiectelor. Această procedură trece peste întregul ciclu bugetar și se repetă la fiecare bugetare.

Pentru un proces de bugetare participativă de succes, se necesită îndeplinirea următoarelor condiții prealabile:

Voința politică. Guvernul local trebuie să se angajeze în implicarea cetățenilor și în împărțirea puterii de luare a deciziilor. Acest lucru este mai ușor de îndeplinit dacă

guvernul local pretinde legitimitate democratică. Pentru succesul procesului este esențial ca acesta să nu interfereze cu rezistența politică.

Resurse adecvate. Guvernul local trebuie să dispună de resursele necesare pentru a pune în aplicare programele din buget, elaborate de către cetățeni.

Capital social. Comunitatea trebuie să dispună de o societate civilă activă, angajată și, pe cât posibil neizolată, care să ajute la implicarea și educarea cetățenilor. Bineînțeles, bugetareaparticipativă se bazează pe idealul cetățeanului activ și pe cultura politică bazată pe aceasta și, în absența acestuia, este mai dificil de pus în aplicare.

Baze legale și birocratice adecvate. Guvernul local trebuie să dispună de un număr suficient de angajați calificați și trebuie să adopte legi care să permită cetățenilor să se angajeze în deciziile bugetare.

2.3.2. program operațional: Metodologia de implementare a unei bugetare participativă

Una dintre principalele întrebări legate de implementarea practică este să știm exact cui ne adresăm, cărui strat social ne orientăm. În cazul bugetării participative bazate pe programe pentru tineret, clasificarea pe vârste face ca această decizie să fie mai ușoară, însă nu se pot utiliza nici restricții foarte stricte, deoarece acestea vor rezulta pierderea esenței metodei.

Pericolele emergente sunt aceleași pentru care oamenii nu participă la alte evenimente publice: nu știu despre existența lor, nu participă, ca de exemplu, din lipsa îngrijirii copiilor sau lipsă de timp. Cu toate acestea, aceste probleme pot fi remediate dacă se oferă atenția cuvenită, iar utilizarea tehnologiei poate elimina multe obstacole similare. Cu toate acestea, nemulțumirea privind implementarea și rezultatele, poate descuraja comunitățile să reaplice bugetarea participativă. Clădirea încrederii presupune timp și resurse. Într-un proces bazat mai mult pe PR, există riscul ca știrea bugetării participative să ajungă la oameni care fac deja parte, într-o oarecare măsură, din viața publică, motiv pentru care poate părea că le oferă și mai mult spațiu opiniilor lor.

Dezvăluirea publică este utilă pentru informarea cetățenilor, însă participarea cuvenită este o provocare, mai ales atunci când se iau în considerare diferențele dintre relațiile de putere.

Metodologia bugetării participative în câțiva pași

Colectarea ideilor de proiect

În prima locație germană, în Hildenberg, ideile au fost scrise, până în ultimii ani, pe foi de hârtie și colectate într-o cutie. Azi, acest pas este adesea susținut de tehnologie, de obicei cu o pagină web. În multe orașe proiectele pot fi depuse prin Internet sau în mod personal, însă în Cluj-Napoca proiectele au putut fi depuse doar online.

Creșterea participării

Una dintre marile provocări ale bugetării participative este asigurarea implicării cetățenilor în acest proces. Diverse țări și orașe folosesc metode diferite: sunt unii care trimit notificări prin SMS către fiecare număr de telefon a unității administrative, atât înainte, cât și după întâlniri, descriind rezultatele. Această metodă duce informațiile la mai multe persoane, chiar și în acele locații unde puține persoane dețin un telefon mobil. Alții utilizează, de exemplu, presa comunitară, care utilizează o serie de site-uri de socializare în vederea informării și implicării cetățenilor. Unul dintre ele este acela de a prezenta procesul de bugetare participativă într-un videoclip pe YouTube. În plus, cetățenii primesc e-mailuri lunare (care sunt arhivate și pot fi revăzute ulterior pe site-ul orașului) și sunt informați prin intermediul paginilor de socializare Twitter, Facebook și Nextdoor. Materiale tipărite: în majoritatea locurilor se alocă timp pentru planificarea și tipărirea fluturașelor, chiar și atunci când aproape întregul, sau chiar întregul, proces se desfășoară online.

Una dintre trăsăturile de bază ale bugetării participative este că informațiile aferente sunt disponibile oricărei persoane. Cetățenii mai pregătiți desfășoară dezbateri mai productive, bazate pe fapte și cercetări privind bugetul. Într-un oraș, datele erau pictate pe anumite ziduri din oraș, pentru a fi puse la dispoziția tuturor. Într-un alt oraș, bugetul orașului era reprezentat pe grafice interactive, pe care cei interesați le puteau accesa online, le puteau personaliza și își puteau crea propriile proiecte de buget. În plus, s-au creat pagini wiki pentru a elabora împreună proiectele. Bineînțeles, transparența, indiferent de bugetarea participativă, reprezintă un factor important al unei guvernări locale bune și necorupte, dar acest lucru sporește necesitatea posibilității de accesare a datelor.

Deliberare (facilitarea dialogului), votare

În Sevilla, de ex., dezbaterile se desfășoară personal, însă multe orașe completează sau înlocuiesc acest proces cu platforme online. O completare utilă a votului obișnuit prin ridicarea mâinii sau a unui suport de hârtie poate fi utilizarea diferitelor instrumente electronice de vot, cum ar fi sistemul Personal Response System. Facilitatorii le pot utiliza nu numai pentru desfășurarea votului final, ci și pentru efectuarea unor sondaje, facilitarea operațiunilor fără probleme sau expunerea opiniei unei majorități silențioase. Prima votare online a avut loc în 2006, în Belo Horizonte. În vederea oferirii șansei de participare, s-au amplasat centre mobile pentru a asigura accesul la Internet. Acest lucru s-a dovedit a fi de succes, înregistrând mai mult de jumătate de milion de voturi primite. În 2008, s-a furnizat chiar și un număr gratuit pentru a facilita votarea prin telefon.

Monitorizarea implementării

La Paris, a fost creat un site în care apar actualizările cu privire la implementarea proiectelor. Înalte orașe, cei înregistrați pot primi notificări SMS cu privire la măsurile luate pentru punerea în aplicare a proiectelor. În plus, numeroase companii au dezvoltat un software care să faciliteze elaborarea bugetului participativ, printre care se pot aminti: Civicbudget, Civicplan, Granicus,

Libreopinion, mySidewalk, Open Town Hall, Shareabouts, unele dintre acestea fiind de open source, putând fi descărcabile de oriunde.

De la prima introducere a bugetării participative în 1989, aceasta s-a bucurat de popularitate. În prezent, este o modalitate utilizată din ce în ce mai des chiar și în România, efectele sale benefice simțindu-se uneori în mod evident, altele mai ascuns sau pe termen lung, asigurând o comunitate mai informată, o distribuție echitabilă a resurselor, cât și transparența și eficiența guvernelor. Acestea sunt necesare în fiecare comunitate, iar cel mai important rezultat este că participarea dă încredere conducerii orașului, fiind practic o investiție în democrație, în urma căreia fiecare are de câștigat.

2.3.3. program operațional: Bugetare participativă în Odorheiu Secuiesc

Obiectivul bugetării participative este ca în decursul unui an bugetar să consolideze și să sprijine participarea activă a cetățenilor și a organizațiilor culturale la schimbarea societății, prin promovarea spiritului, a culturii, a puterii și a viziunii orașului, abordând subiecte precum consolidarea responsabilității actorilor culturali, formarea, crearea gândirii critice, creativitate, reprezentanță, mobilizare, dialogul structurat și informare.

Introducerea bugetării participative ca o metodologie de utilizare a resurselor recurente, urmărește următoarele obiective: de a implica comunitatea locală în proiectele și activitățile legate de cultură, pentru a deveni un centru regional pentru evenimente culturale de amploare, întâlniri și conferințe, de a mobiliza tinerii, organizațiile culturale și grupurile informale, pentru un an întreg, în procesul de dezvoltare a orașului Odorheiu Secuiesc, de a consolida organizațiile locale și regionale, precum și de a apropia orașul, ca o forță motrică regională, de zonele rurale și de a consolida sentimentul de responsabilitate asociate acestui rol. Totodată, este important de a spori cooperarea durabilă între diferiți actori culturali, de a aduce în Odorheiu Secuiesc diferitele tendințe europene de dezvoltare culturală, de a crea un parteneriat durabil în aria culturală și alte arii între autoritățile locale, organizațiile culturale și alte instituții responsabile de cultură, de a elabora proceduri financiare durabile pentru a sprijini proiectele și structurile culturale.

Facilitare

Metoda de bugetare participativă conține elemente indispensabile. Acestea includ implicarea și furnizarea de facilitatori pentru ofertanți. Nefiind un sistem de finanțare standard și destinarii nefiind printre ofertanții bine pregătiți, esența fiind de a genera o vastă mișcare socială, guvernul local și organizația civilă parteneră au datoria de a implica facilitatori pentru a ajuta inițiatorii de proiecte.

Grupul de facilitatori comunitari poate include o echipă de 15-25 de membri, în funcție de mărimea bugetului programului, și numărul proiectelor care se intenționează să se implementeze. Aceștia sunt tineri activi și determinați, care ajută grupurile să-și dezvolte ideile și inițiativele și să-și încarce proiectele pe o

platformă online. Pot exista facilitatori care se "specializează" pe anumite site-uri, pe anumite tipuri de proiecte, și alții care se ocupă de tot și de toți cei care au nevoie de ajutor în acest proces. Fiecare bugetare participativă are o perioadă când telefoanele sună fără oprire și fiecare facilitator primește zeci de scrisori și mesaje de la grupuri. De exemplu, în Cluj-Napoca, cele mai frecvente probleme sau situații care așteptau rezolvare au fost cele privind locația sau circumstanțele evenimentelor, deoarece utilizarea locurilor publice necesită autorizații; ar putea exista grupuri de ofertanți care nu au elaborat niciodată un proiect pentru finanțare, nici măcar unul scurt ca în cazul de față, astfel ei ar putea avea nevoie de îndrumare în labirintul complicat al documentelor. Pot apărea întrebări cu privire la numărul de persoane care se necesită, deoarece unii ar putea solicita ajutorul voluntarilor, dar poate fi o problemă chiar și cu inhibarea creativității. Vor exista mereu idei care par nerealiste, dar după cum rezultă de multe ori, acestea rămân nerealiste doar atâta timp cât cineva nu le pune în aplicare.

Votare

Stabilirea listei de priorități ale proiectelor este, de asemenea, o problemă delicată și am putut vedea mai multe variante în descrierea de mai sus. Numeroasele opțiuni în această privință arată că nu există nicio regulă prestabilită cu privire la modul de elaborare a unei liste câștigătoare, însă există un consens cu privire la votare. O parte importantă a bugetării participative este mobilizarea cetățenilor în vederea depunerii de proiecte, iar cealaltă, la fel de importantă, este mobilizarea populației la vot. În acest scop, municipiul Odorheiu Secuiesc trebuie să găsească o metodă ușor accesibilă, care îi îndeamnă pe oameni să voteze.

În Cluj-Napoca, după dezbateri îndelungate, s-a căzut de acord cu partenerii că procesul de votare în sine trebuie să fie și el unul inovator. Prin urmare, s-a decis ca votarea să aibă loc în mod exclusiv online, fiindcă cu ajutorul rețelei de socializare Facebook se putea verifica vârsta și locul de reședință al alegătorilor, care în orice caz trebuia să fie Cluj-Napoca. Înainte de a lua această decizie, au trebuit să aibă în vedere mai mulți factori. Votarea trebuia să se realizeze rapid și să fie accesibilă tuturor. Fiind inventat pentru un proiect pentru tineret, s-a determinat grupul de vârstă și era previzibil că nimeni nu ar fi mers la birou pentru buletinul de vot fiindcă miza nu era atât de mare. Votarea trebuia să fie transparentă, iar rezultatul trebuia să fie măsurat cu exactitate. În acest caz, resursele erau limitate, nu ca la alegerile oficiale. Nicio lege nu a impus pedeapsa pentru înșelăciune asupra acestui tip de vot, prin urmare trebuia luată în considerare și această posibilitate, însă experiența a arătat că s-a creat un fel de "onestitate" în cadrul procesului de votare. Studiile preliminare ale echipei de la Cluj-Napoca au arătat că 90% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 14 și 35 de ani sunt utilizatori de Facebook, deci nu sunt restricționați în mod semnificativ de sistemul de vot online.

Datorită particularității sistemului românesc și nu numai, dar aceasta este principala forță motrică, din experiența din Cluj-Napoca, cât și din alte orașe, reiese că administrația locală nu poate implementa singur bugetarea participativă,

deoarece nu are dreptul să aloce bani persoanelor fizice. Metodologia sugerează oricum implicarea unei organizații civile mai vaste, dar, în cazul nostru, legislația impune, de asemenea, că singura modalitate viabilă ca grupurile informale să primească sprijin este prin implicarea unei organizații gazde.

În Cluj-Napoca, Fundația Comunitară Cluj a devenit organizația gazdă care a administrat fondurile furnizate de către administrația locală, trupelor. Primăria a anunțat un concurs de finanțare, pe care Fundația Comunitară Cluj a solicitat-o cu un portofoliul de 250 de proiecte. Primăria Municipiului Cluj-Napoca a alocat un buget total de 500.000 de lei pentru portofoliul de proiecte. Dintre proiectele clasate de voturile tinerilor, 117 de inițiative au primit finanțare din fonduri publice. Consiliul municipal nu a stabilit care sunt cele 117 proiecte care urmează să primească finanțare publică, au acceptat portofoliul de proiect precum au fost votate de tineri. Sprijinul legitim al grupurilor informale s-a putut realiza prin oferirea unui premiu pentru echipele cu cele mai multe voturi. Obiectivul Fundației Comunitare Cluj a fost acela de a încheia contracte cu echipele.

Având în vedere toate acestea, este evident că, în cazul municipiului Odorheiu Secuiesc, ar trebui procedat în mod similar la introducerea bugetării participative.

2.4. Domeniul de intervenție: Elaborarea programului tematic multianual

Deși în ultimii ani dinamismul de dezvoltare a municipiului Odorheiu Secuiesc s-a stins în comparație cu progresul care caracteriza orașul în perioada anilor 2000 și îi asigură rolul central în regiunea Ținutului Secuiesc, oamenii din oraș, prin activitățile, inițiativele lor păstrează în mod cert această memorie. În ceea ce privește dezvoltarea culturală, Odorheiu Secuiesc nu trebuie să construiască o lume nouă de la zero, ci doar să aprindă o scânteie existentă, iar forțele și energiile necesare sunt aproape palpabile în spiritul orașului.

Îmbinând amintirile pozitive ale municipiului Odorheiu Secuiesc, cu efortul cultural, care în ultimii ani a început să prindă contur în viața orașului, și de care, în mod inevitabil, este necesar pentru percepția externă a localității, managementul orașului consideră că este necesar să se consolideze potențialul cultural existent - astfel consolidând și poziția orașului.

Prezenta strategie se axează pe acest lucru, însă același scop este servit și de o inițiativă care s-a dovedit a fi de succes în localități care s-au implicat intens în dezvoltarea culturii, astfel sperăm că va determina imaginea orașului și viața locuitorilor, nu doar în următorii câțiva ani, dar și după aceea.

Există mai multe caracteristici care dovedesc faptul că Odorheiu Secuiesc este pregătit și capabil de a lansa seria de evenimente tematice: deține un puternic sistem instituțional cultural și multe asociații culturale active funcționează aici în localitate.

Odorheiu Secuiesc găzduiește evenimente ca Festivalul dráMa, Ziua Sf. Ștefan, Festivalul Fructelor, Festivalul Össztánc ősszel (Dans de toamnă), Pulzus

etc. În plus, oferta culturală a orașului este îmbogățită de o serie de programe permanente (cluburi de film, concerte, cluburi de fotografie, cluburi de artizanat, lecții de dans popular), în timp ce multe evenimente renumite și importante au luat sfârșit în cursul anului, iar în locul acestora ar trebui să se organizeze altele noi.

2.4.1. program operațional: Bazele teoretice ale anilor tematici

Inițiativa are două antecedente importante: pe de o parte "agitația culturală" din oraș, adică dorința dezvoltării acesteia, aspirația după creație, și, pe de altă parte, consultația în mai multe etape cu actorii activi ai vieții culturale, parte integrală a elaborării prezentei strategii.

Ca urmare a consultărilor cu reprezentanții vieții culturale din Odorheiu Secuiesc - lideri de instituții, organizatori culturali și lideri de opinie - s-a format obiectivul conform căruia, dezvoltarea culturală, și în mod automat, anii tematici și determinarea unui eveniment principal, cu forță motrică, trebuie să fie o parte integrantă a construirii conștientă a imaginii orașului, creând o imagine uniformă a orașului și poziționând municipiul Odorheiu Secuiesc ca punct cultural de referință între orașele Ținutului Secuiesc.

În acest sens, seria de evenimente din cadrul programului "Sfântu Gheorghe, Capitala Culturală a Ținutului Secuiesc", lansată în perioada 2013-2016, a fost decisiv, deoarece în cadrul acesteia s-a încercat și s-a implementat cu succes metoda de dezvoltare culturală inspirată de tematica centrală. Pornind de la acest eșantion, sugerăm definirea unei perioade-cadru generale, care poate fi chiar și perioada 2018 - 2021, în cadrul căreia, municipiul Odorheiu Secuiesc își va organiza obiectivele și evenimentele culturale într-un cadru tematic. Un alt beneficiu foarte important al acestei dezvoltări bazate pe tematică, pe care am dori s-o menționăm, este aceea că ajută la identificarea și evidențierea acelor valori pe care orașul le deține, dar tinde să le uite.

Anii tematici, ca un program individual, este mai mult decât o serie de evenimente, este o inițiativă complexă bazată pe un set de valori și obiective strategice bine-definite, care, pe de o parte, promovează evidențierea, dezvoltarea valorilor culturale, sporirea experienței de însușire și promovarea proiectelor experimentale, la nivel local, iar pe de altă parte, la nivel regional, promovează imaginea municipiului Odorheiu Secuiesc, ca centru cultural.

În consecință, seria anilor tematici se bazează pe două componente: pe de-o parte, componenta politicii culturale, iar pe de altă parte, componenta imaginii orașului.

Implementarea acestor două componente apare ca un principiu orizontal în decursul a celor patru ani, adică, indiferent de seria de programe create în această perioadă, aceste două obiective majore se vor avea în vedere în cele mai mici detalii. Este important să se definească încă de la început temele în jurul cărora se vor realiza anii tematici, care ar trebui să reflecte în mod real starea actuală a municipiului Odorheiu Secuiesc, precum și imaginea de viitor, către care se dorește să se deplaseze. Contrar concepției de dezvoltare prezentată în strategia de

dezvoltare a orașului Odorheiu Secuiesc, elaboratorii prezentei strategii nu sprijină dezvoltarea ciclică bazată pe instituție, susținând că aceea idee conform căreia, în fiecare an, o instituție culturală ar primi mai multă atenție și astfel, mai mult sprijin financiar, nu este sustenabil pe termen lung.

În acest sens, Odorheiu Secuiesc are sarcina de a determina care sunt punctele forte, din punct de vedere cultural, care ar merita cu siguranță să fie promovate, să se dezvolte într-un element cheie, cât și care sunt acele domenii ale culturii, care sunt importante, dar așteaptă consolidare, care înregistrează un potențial ridicat. Ca parte a acestui proces poate fi, sau poate rezulta, din punct de vedere a brandingului urban, determinarea evenimentului de bază, cu forță motrică.

Este important de avut în vedere, că anii tematici nu sunt în mod exclusiv ani culturali, ci sunt de natură complementară, adică nu numai că se susțin reciproc, dar în decursul anului conferă și interoperabilitatea dintre diferitele domenii sau tematici artistice. În acest sens, programele culturale provenite din alte domenii vor fi incluse în continuare în anii tematici, dar accentul va fi pus în mod clar pe domeniul prioritar.

Una dintre cele mai mari realizări ale programului este crearea unei interfețe comune atât pentru liderii instituționali, cât și pentru organizatorii culturali independenți, oferind oportunități de prezentare mai răsunătoare, atât în regiune, cât și local, atât în ceea ce privește oferta de programe, cât și promovarea de interese.

2.4.2. program operațional: Obiectivul anilor tematici

Obiectivele anilor tematici sunt aliniate și întăresc obiectivele strategiei generale. Deși Odorheiu Secuiesc nu este reședință de județ, astfel poziția sa în județul Harghita este mai neclară, Odorheiu Secuiesc deține în mod clar, cel puțin un rol de centru regional și acesta este rolul Centrului Scaunului Odorheiu. Mulțumită numeroaselor realizări culturale, precum și a vieții economice din Odorheiu Secuiesc, municipiul prezintă rezultate semnificative în domeniul vieții culturale, iar pe lângă sistemul bogat de instituții culturale, ariile de activitate ale numeroaselor inițiative civile sunt determinate de cultură, astfel anii tematici doresc să continue să consolideze și să extindă aceste puncte forte.

Cel mai mare dușman al fiecărui plan de dezvoltare este dezvoltarea fragmentată, adică acea modalitate, prin care, în vederea implementării unei strategii pe termen lung, energiile și resursele sunt fragmentate în mici rezultate, în dezvoltări mici, independente, paralele, care poate la momentul respectiv nu se împiedică reciproc, dar în mod evident nici nu se ajută. Inițiativa tematicii anuale poate oferi un ajutor în acest proces "periculos", deoarece evenimentele vor trebui implementate în urma unor obiective specifice, asigurându-se astfel că comunitatea va putea pași dincolo de programele obișnuite, înregistrând în același timp beneficii sociale și comunitare. În cadrul programului, se recomandă concentrarea pe tineri și pe creatori, convingerea tinerilor să iubească cultura, încercarea de a educa viitorul public de adulți, dar, desigur, se dorește și abordarea generațiilor adulte. La fel de

important este dezvoltarea energiilor creative, încurajarea și sprijinirea cetățenilor, a artiștilor și a oamenilor creativi, pentru a-și utiliza cunoștințele și viziunea asupra lumii în folosul comunității. În cadrul programelor, este important să se realizeze acordul între cultura populară, cultura înaltă și cultura alternativă.

Propunem trei obiective strategice, care depășesc perioada cadru a evenimentului. Cele trei obiective se mențin în cursul anilor tematici, acestea urmând a fi îndeplinite prin programele culturale inițiate în cursul anului tematic. Acestea sunt următoarele:

- Dezvoltarea publicului: arta este a tuturor
- Consolidarea valorilor: tradiții în sec.XXI.
- Bucuria creației: stimularea energiilor creative.

Un obiectiv la fel de important al inițiativei este consolidarea continuuă a potențialului cultural al orașului, cât și poziționarea municipiului Odorheiu Secuiesc ca centru cultural, fie la nivelul Scaunului Odorhei, fie la nivel județean.

În acest context, s-a conturat obiectivul conform căreia, pe lângă faptul că anii tematici oferă un impuls și o prospețime orașului, acestea să facă parte din consolidarea conștientă a imaginii orașului.

2.4.3. program operațional: Aplicarea practică a anilor tematici

Punerea în aplicare a anilor tematici trebuie să fie sarcina unei echipe. Cea mai bună recomandare în acest sens este Biroul organizare, relații cu publicul și proiecte proprii, care, pe baza funcției și resurselor sale, este apt pentru îndeplinirea acestei sarcini. În cadrul acestui program, principala sarcină a biroului nu este organizarea de evenimente, ci cooperarea, primirea, filtrarea și susținerea propunerilor. În plus, se oferă și posibilitatea extinderii ofertelor din cadrul anilor tematici, cu așa-numitele programe "proprii", cât și posibilitatea de a adapta natura, atmosfera, implementarea evenimentelor obligatorii la subiectul central a anului tematic în cauză. Biroul are responsabilitatea de a defini tema fiecărui an din cadrul celor patru ani tematici, toate, după consultări ample.

Biroul este, de asemenea, responsabil pentru detectarea componentei, care derivă din orice idee și sugestie, program primit, care nu numai că se adaptează anului în cauză, ci servește și scopurilor strategice.

Dezvoltarea publicului - arta este a tuturor

Scopul este de a oferi tinerilor și locuitorilor din mediul urban, o alternativă la afluxul de conținut, globalizate prin instrumente mass-media, și de a aborda un strat cât mai larg (de consumatori de cultură), în funcție de grupa de vârstă și de nevoile de consum cultural. Toate acestea se execută într-un mod în care toată lumea să poată găsi un produs cultural adecvat obiceiurilor sale de consum, ținând cont de valorile tradiționale și de eforturile artistice contemporane.

În cazul tinerilor, un rol determinant în realizarea obiectivului îl au instituțiile de învățământ, iar în cazul publicului adult, mesajele personale, clare, ușor de înțeles,

au un rol decisiv. În acest fel, oferim posibilitatea de a experimenta recepția, chiar și de către acele persoane, care altfel nu ar fi trăit această experiență. Publicul face cunoștință cu aceasta, și poate astfel prinde chef, iar oamenii care iubesc cultura pot să se bucure de opere de artă sau de evenimente culturale în cadrul programelor zilnice din viața lor.

Bucuria creației: stimularea energiilor creative

Pentru a atrage o audiență mai largă asupra procesului creativ, asupra creațiilor, și în același timp, asupra experienței estetice, în cadrul programului se vor expune aproape toate aspectele artei și al creației, creând un cadru în care energiile artistice și creative existente ies la suprafață.

Toate acestea contribuie la crearea unei punți între genurile artistice și diferite domenii de artă, cât și la umplerea spațiului dintre cultura clasică și cea alternativă - în vederea creării unui conținut, care nu este pe deplin o cultură înaltă, nici subcultură, ci un pic din ambele, al cărui purtătorul este creatorul în sine.

Consolidarea valorilor: tradiții în sec.XXI

Odorheiu Secuiesc, ca centru al culturii populare. Putem spune liniștiți, că nu doar în regiunea Ținutului Secuiesc, ci nici într-un alt oraș din Transilvania, păstrarea tradițiilor nu are o asemenea valoare ca în Odorheiu Secuiesc. Aceasta nu este doar o ambiție exagerată, o privire în trecut, sau o mistificare a vieții strămoșilor, ci o conservare reală și umană a tradițiilor, un loc de păstrare, conservare a culturii populare și transmiterea acesteia generației următoare. De asemenea, incontestabil este și faptul că globalizarea și modernizarea - chiar și dacă într-un ritm mai lent - pare că câștigă tot mai mult teren, astfel devine clar și faptul că conservarea culturii populare va deveni în curând o adevărată provocare în viața orașului. Cu acest obiectiv, am dori să încurajăm artiștii să readucă la viață tradițiile, să prezinte programe și evenimente, care să interpreteze, să prezinte frumusețea, importanța, ludicul, generalitatea culturii populare.

Sarcini

O altă sarcină importantă a Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii este comunicația și imaginea orașului. În cele de mai sus am discutat despre utilitatea "introvertită" a anilor tematici, devenind deasemenea clar că o asemenea serie de programe poate atrage atenția asupra municipiului Odorheiu Secuiesc, cel puțin din teritoriile cu vorbitori de limbă maghiară. Umplerea anilor tematici cu conținut poate da orașului un impuls, care în mod clar se poate transforma într-o valoare externă și poate ajuta la valorificarea orașului. Acesta diferă de bugetul participativ, în sensul că, deși și bugetul participativ are un rol în sporirea bunei-reputații a localității, beneficiul acestuia constă în mod clar în contractul de societate, în consolidarea încrederii și în integrarea proceselor democratice, care în mod clar sunt beneficii "interne". În schimb, în cadrul anilor tematici, în Odorheiu Secuiesc se implementează programe și se anunță concursuri, la care altfel comunitatea din Odorheiu Secuiesc nu ar ajunge pe altă

cale, respectiv, pe termen mediu, se poate forma deja imaginea, concepția conform căreia ACEST LUCRU nu îl găsești decât la Odorheiu Secuiesc.

Buget

Anii tematici trebuie să aibă un buget separat. Aceasta înseamnă că suma alocată nu este aceeași cu bugetul instituțiilor, cât nici cu sumele alocate în apele deschise pentru depunerea proiectelor culturale sau cu bugetarea participativă. Scopul seriei de programe este de a stimula creația, de a spori și de a arăta valorile, cât și de a reuni dezvoltările fragmentate. Toate acestea se pot realiza în cazul în care li se oferă creatorilor posibilitatea de a implementa programe, nu doar cadre conceptuale, ci resurse umane și sprijin financiar.

2. Axă prioritară: Implementarea politicilor armonizate de dezvoltare cultural

Plan de acțiune

Activitate	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Monitorizarea activității Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii	■							
Delimitarea precisă a funcțiilor de mediere, de comunicare, de identitate corporative și de organizare evenimente		■						
Delegare o parte din activitățile și din echipa de organizare evenimente la Casa de Cultură, dacă este nevoie		■						
Actualizarea sistemului de finanțare a programelor culturale (vezi la domeniul de intervenție 2.2)		■						
Pregătirea programului bugetării participative (planul de proiect, bugetul, cadru juridic)		■						
Introducerea noului sistem de finanțare a programelor culturale (vezi la domeniul de intervenție 2.2)			■	■	■	■	■	■
Aplicarea bugetării participative în dezvoltarea culturală			■					
Definirea obiectivului anilor tematici și pregătirea proiectului pentru următoarele cinci ani. Dezbateri publice.			■					
Formarea echipei responsabile pentru coordonarea anilor tematici, alocarea bugetului și regurile de cheltuire prin HCL			■					
Aplicarea practică a anilor tematici				■	■	■	■	■

3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică

Concluziile Consiliului Uniunii Europene (10.mai.2010) privind contribuția culturii la dezvoltarea regională și locală

Consiliul Uniunii Europene, reamintind:

contextul politic relevant, astfel cum este prezentat în anexa la prezentele concluzii

provocările, atât economice, cât și sociale cu care se confruntă Uniunea Europeană și necesitatea de a avea o strategie europeană care să abordeze aceste provocări valoarea intrinsecă a culturii, precum și importanța acesteia ca forță motrică pentru o economie de piață competitivă, inovatoare și favorabilă incluziunii, și ca mediu pentru coeziunea socială

bogăția culturală și diversitatea specifice regiunilor și orașelor Europei, datorită apropierii acestora de nevoile cetățenilor și ale factorilor interesați de la nivel local și prin prisma rolului lor de platforme pentru coeziunea economică, socială și teritorială

contribuția culturii și a industriilor culturale și creative la dezvoltarea locală și regională prin sporirea atractivității regiunilor europene și prin dezvoltarea unui turism sustenabil, creând noi oportunități de angajare și produse și servicii inovatoare, și contribuind la dezvoltarea de noi abilități și competențe.

convine că:

există o legătură evidentă între cultură, creativitate și inovare, care contribuie la progresul social și economic. Prin urmare, este esențial să se consolideze contribuția culturii, în special a industriilor culturale și creative la „strategia Europa 2020” pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

consideră că, pentru sporirea contribuției culturii la dezvoltare locală și regională, sunt necesare:

integrarea culturii, drept element strategic și transversal, în politicile europene și naționale, în vederea dezvoltării sociale și economice a regiunilor și orașelor, încurajarea investițiilor strategice în cultură și în industriile culturale și creative, în special în IMM-uri, la nivel local și regional, pentru a favoriza dezvoltarea unor societăți creative și dinamice, încurajarea contribuției culturii la turismul durabil ca factor-cheie pentru atractivitatea locală și regională, și pentru dezvoltarea economică, precum și ca element de evidențiere a importanței patrimoniului cultural în Europa, sensibilizarea factorilor de decizie cu privire la politicile de la nivel local și regional, care dezvoltă noi competențe prin cultură și creativitate, adaptate la mediul actual aflat în schimbare rapidă, în vederea dezvoltării de competențe noi de îmbunătățire a capitalului uman și de consolidare a coeziunii sociale, dezvoltarea inițiativelor culturale transfrontaliere, transnaționale și interregionale, ca mijloc de legătură între diverse popoare și regiuni ale Europei și de consolidare a coeziunii economice, sociale și teritoriale;

3.1. domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat

Din punctul de vedere al definiției parteneriatului, istoria mondială nu este altceva decât o serie de cooperări cu responsabilități și valori comune. Războaiele, revoluțiile și revoltele minore, progresele științifice, inițiativele și relațiile de dragoste, toate se bazează pe parteneriat, chiar dacă acest lucru nu este întotdeauna definit în mod concret.

În istoria continentului, conceptul de parteneriat a fost prezent încă de la începutul Uniunii Europene. Declarația, devenită renumită, din data de 9 mai 1950, al lui Robert Schuman, a pus bazele cooperării Uniunii Europene. În cadrul acesteia, el afirmă că o grupare decăzută din punct de vedere politic, economic și cultural, deteriorată de război și fără credință, nu poate fi readusă înapoi în lumea marilor puteri ale lumii, decât dacă această "recuperare" se bazează pe cooperare.

Prin urmare, ce înseamnă defapt parteneriatul? Pe de o parte parteneriatul înseamnă completare reciprocă. Ceea ce nu știe o parte, știe cealaltă, ceea ce îi lipsește unei părți, o are cealaltă, și vice-versa.

Pe de altă parte, parteneriatul înseamnă îndeplinirea funcțiilor pe mai multe nivele. Nici o instituție nu ar trebui să îndeplinească doar funcțiile de bază, fiindcă, după cum am mai menționat anterior, de exemplu, o municipalitate se confruntă deseori cu nevoia de a îndeplini sarcini pentru care nu dispune de resursele necesare, sau poate nici de competențele profesionale. Aceste probleme pot fi înlăturate cu ajutorul parteneriatelor, deoarece valoarea adăugată poate fi oferită de organizația parteneră, ea putând furniza acele resurse care sunt necesare pentru a efectua funcții pe mai multe nivele.

În al treilea rând, parteneriatul înseamnă asigurarea conținuturilor, pe mai multe nivele. O dezvoltare, o intervenție este viabilă numai dacă este plină de conținut. Nici o dezvoltare a infrastructurii nu va funcționa dacă nu dispune de conținut și în special, de conținut integrat. Conținut înseamnă orice ce definește funcții și obiective, ce îi oferă dezvoltării sens și viață.

3.1.1. program operațional: Crearea de rețele culturale

O politică de dezvoltare culturală bine concepută susține atât sfera civilă, sfera privată, cât și sectorul public. Cel mai probabil, rolul parteneriatului este sesizabil într-un mod mai puternic în sectorul public. În noul sistem de dezvoltare, rolul administrației locale se extinde, funcția sa de bază rămâne administrația, dar trebuie să-și asume funcții care până acum nu au fost incluse în sarcina sa și pentru îndeplinirea cărora este esențial cooperarea cu celelalte două sectoare. Noile funcții se consideră a fi organizarea și coordonarea economiei locale, crearea celei de a treia economii și coordonarea dezvoltării integrate a localității.

Organizarea economiei locale presupune activități ca promovarea întreprinderilor, care operează și funcționează la nivel local, prin diferite programe de dezvoltare a întreprinderilor, promovarea și inițierea unor dezvoltări comune pe baza

principiului Public Private Partnership și dezvoltarea instituțiilor de dezvoltare economică (parcuri industriale, incubatoare, hale de producție și de valorificare produse agricole).

Dezvoltarea unei a treia economii este probabil unul dintre cele mai interesante aspecte ale dezvoltării bazate pe parteneriat. Răspândirea noțiunii de "cea de-a treia economie" sau "economie socială" se leagă de aderarea la Uniunea Europeană și indică un tip de cooperare care, până acum, a lipsit din mișcarea dezvoltării sociale din România și din Europa de Est, în general. Până la aderarea României la Uniunea Europeană, rolurile administrative clasice cuprindeau aproape totul, și care nu erau destinate, în mod special, întreprinderilor private. Mare procent al instituțiilor care funcționau în localități erau controlate total de unitățile administrative-teritoriale locale, acestea preocupându-se în aceeași măsură de problemele educative, sociale, culturale, de sănătate, protecția mediului, încercând să cuprindă toate straturile societății. Evident, experiența centralizării din ultimii ani a demonstrat în repetate rânduri, în numeroase țări, faptul că acest sistem nu este sustenabil, deoarece unitățile administrativ-teritoriale locale nu au o asemenea capacitate de a îndeplini toate aceste funcții la nivelul solicitat de gradul din ce în ce mai ridicat al nevoilor populației. Nici dotările infrastructurale, nici resursele financiare, cât nici resursele umane nu erau suficiente pentru a putea acoperi toate domeniile, astfel, practic acestea au ajuns în propriile capcane.

Conform noului tip de sistem administrativ, rolul cel mai important în această sferă îl joacă parteneriatul. Economia socială, precum sugerează și denumirea, presupune participarea activă a sferei civile, obiectivul fiind de a realiza o cooperare, prin care administrația publică locală delegă o parte semnificativă din responsabilitățile și rolurile asumate până atunci, sferei civile. Scopul parteneriatului este acela de a scădea ponderea sarcinilor consiliilor locale, prin atragerea unor organizații non-profit, care, având în vedere sfera lor de activitate, corespund în îndeplinirea anumitor funcții. Astfel, sfera civilă devine mai puternică, și drept urmare, și societatea în sine, căci majoritatea sarcinilor din domeniul social, cultural, educațional și al sănătății ajung în mâinile unor persoane și organe competente, care, având în vedere natura activității lor, pot aloca mai mult timp, resurse umane semnificativ mai puternice și pot atrage finanțări mult mai mari în proiectele lor. Astfel, primăria, deși este parte a proiectului ca urmare a parteneriatului, poate îndeplini funcțiile menționate mai sus, cu mai multă putere și mai multă libertate.

Abordarea cea mai umană a parteneriatului este punerea în aplicare a principiului "împreună, unul pentru altul". Una dintre sarcinile de bază ale oricărei dezvoltări bazate pe proiect este dezvoltarea unei baze de experți. Obiectivul dezvoltării unei astfel de rețele nu presupune doar dezvoltarea de proiecte orientate spre dezvoltarea municipiului Odorheiu Secuiesc, ci și integrarea și coordonarea conceptelor de dezvoltare existente în oraș, în vederea evitării fragmentării proiectelor și dezvoltării paralele în aceeași regiune.

În trecut, administrația locală era singura responsabilă pentru dezvoltarea localității, practic trebuia să îndeplinească fiecare funcție fără asistență parteneră, însă aceste funcții s-au axat în principal pe infrastructură, utilități, instituții municipale și extinderea serviciilor. În prezent însă s-a dezvoltat noțiunea de "împreună", astfel în domeniul dezvoltării serviciilor apar în mod definitoriu organizațiile civile și întreprinderile, acele sectoare care până în prezent își desfășurau activitatea în mod izolat și astfel au contribuit într-o mai mică măsură la dezvoltarea orașului. Fuziunea acestor sfere este cheia dezvoltării actuale.

Ne întoarcem astfel la conceptul de bunăstare culturală, și în mod specific, la principiul conform căreia cultura contribuie în mod activ la crearea bunăstării sociale. Cultura și-a extins funcția de mult: incluziunea socială, consolidarea capacităților, crearea de rețele în ariile de locuit, sunt acum concepte indispensabile pentru definirea activităților actorilor culturali.

Prin urmare, punerea în aplicare a dezvoltărilor culturale pe termen lung nu va avea succes decât dacă acestea sunt implicate, în diferite moduri, în diferite sectoare ale societății. Prin implicarea cetățenilor orașului, ne-am concentrat mai mult pe bugetul participativ și pe anii tematici. Dar, în cazul municipiului Odorheiu Secuiesc, ca și în cazul României, cultura este încă în mâinile instituțiilor publice. Prin urmare, crearea rețelilor trebuie să se realizeze la mai multe niveluri: pe de o parte, există o rețea instituțională, al cărei scop principal este de a servi publicul prin cooperarea reciprocă a instituțiilor culturale, susținute de stat. Completarea, cooperarea reciprocă se poate realiza din punct de vedere a resurselor, a expertizei profesionale sau a cunoștințelor profesionale. În municipiul Odorheiu Secuiesc trebuie să se dezvolte o rețea instituțională, în care membrii se dezvoltă, nu prin concurență, ci prin ajutorare reciprocă, fiindcă doar în acest mod pot servi comunitatea locală. În această rețea, administrația locală are un rol foarte special, deoarece, privind natura acesteia, ea însăși este o entitate de serviciu public, dar în același timp, se află într-o poziție superioară față de instituțiile culturale. Din acest motiv, rețeaua din sectorul public trebuie să includă administrația locală și instituțiile culturale subordonate. Acesta este un parteneriat orizontal, deoarece se încheie între entități din același sector, care, prin activitățile lor, deservește obiectivele strategice.

Manifestările practice ale funcționării în rețea pot fi împărtășirea reciprocă a spațiilor creative, demonstrative și de prezentare, utilizarea reciprocă a rețelilor, dezvoltarea reciprocă a personalului administrativ, transferul de cunoștințe între instituții, susținerea programelor reciproce, și concepții elaborate în mod comun despre evenimente organizate în comun, evenimente de importanță urbană, obiective comune, activități implementate în comun în fața "consumatorilor".

3.1.2. program operațional: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale

Celelalte două niveluri de parteneriat, pe care le considerăm esențiale pentru dezvoltarea culturală durabilă a municipiului Odorheiu Secuiesc, afectează sfera civilă și parteneriatele verticale dintre sectoare.

Unul dintre cei mai importanți factori ai dezvoltării culturale, asemenea dezvoltării generale a localității, este abordarea din jos în sus. Termenul, la modă în ultimii ani, înseamnă un nou tip de abordare, care schimbă procesul de dezvoltare a proiectului, cunoscut până acum. Nu mai este suficient să se răspundă imediat unei situații date, pe baza informațiilor disponibile în acel moment, ci suntem "forțați" ca în cadrul elaborării planurilor să ținem cont de nevoile societății locale, să construim pe acestea, iar proiectele care urmează să fie implementate să răspundă în mod clar problemelor cu care se confruntă societatea mai îngustă a dezvoltatorului. O cerință esențială în acest proces este stabilirea unui parteneriat, a unei cooperări.

Sectorul non-profit este unul dintre punctele cele mai sensibile ale dezvoltării locale. Scopul și rolul sferei civile este de a umple acele goluri pe care administrația publică locală, instituțiile statului sau sectorul economic nu pot, de a își asuma servicii, pentru care, în mod evident există cerere, dar îndeplinirea acestor nevoi este deficitară.

Într-o societate care funcționează bine, sectorul civil ar trebui să fie cel puțin la fel de puternic ca și celelalte două sectoare menționate mai sus, dar o problema caracteristică este că nu există un sistem bine-gândit, un sistem prin care se poate ridica această sferă la nivel decizional. Avantajul organizațiilor civile, care funcționează în cadrul rețelei, este acela că sunt în măsură să se facă auziți mult mai tare și pot atrage atenția asupra unor fenomene sociale care, după caz, nu ajung în atenția consiliilor locale sau a întreprinderilor. Aici, rolul administrației publice locale, ca și în cazul bugetării participative, este de a crea un cadru pentru consolidarea sferei civile, care, deasemenea este unul dintre pietrele de temelie ale dezvoltării democratice. Sectorul non-guvernamental, în mod tipic, are puterea de auto-consolidare, acest proces poate fi slăbit sau prevenit, dar energiile concentrate provin din dorința de a face ceva, de a schimba ceva, din dorința de a inova. Acesta este motivul pentru care acest sector necesită mai multă atenție, pentru ca aceste energii să poată fi utilizate în interesul comunității.

Cooperările verticale se realizează între sectoare. Acest lucru înseamnă că politicile de dezvoltare culturală vor fi utile atunci când administrațiile publice locale, instituțiile de stat și sfera civilă se vor uni în vederea implementării acestora, respectiv, atunci când sectorul privat, antreprenorii vor face parte integrantă din acest sistem. În prezent, cel mai puternic brand din Odorheiu Secuiesc este oferit de întreprinderile din municipiu. În același timp, în cadrul consultărilor - deși s-a menționat adesea sfera antreprenorială - aceasta a căpătat adeseori un rol de

sprijin, util și necesar, însă caracteristic ca având totuși o relație unilaterală și nu unul de parteneriat.

În definirea vieții culturale se necesită participarea tuturor părților implicate. Acest lucru poate însemna, de asemenea, că nu se suprapun programe, nu se adresează aceluiși public țintă în același timp și nu răspândesc vești rele unul despre celălalt. Cu toate acestea, participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale poate însemna și faptul că se dezvoltă idei de proiecte în mod comun, astfel încât, în cazul evenimentelor urbane, componentele specializate sunt dezvoltate de instituție și grupurile civile cu cunoștințe profesionale, astfel oamenii creativi și creatorii sunt implicați în probleme de infrastructură sau de urbanism. Vezi: Târgul de Crăciun, iluminatul festiv, amenajarea spațiului de expoziție, comemorarea zilei de 15 Martie, Zilele Sf.Ștefan, etc. Anii tematici, în special temele urmate a fi determinate, pot stimula acest proces, determinând fiecare parte să propună programe pe temele date. În ceea ce privește programele de artă vizuală și creativă, implementate în oraș, cel mai mult contează părerea grupurilor artistice vizuale și a Muzeului, în cazul componentelor în legătură cu păstrarea tradițiilor și /sau a muzicii populare, a dansului popular, determinante sunt Atelierul de dans și alte grupări cu activități similare, în componenta privind arta spectacolului, Teatrul este cel care poate oferi îndrumări, iar componenta literară este asigurată de Bibliotecă și de diferitele cercuri sau grupuri literare. Componenta muzicii clasice este determinată de Filarmonică, componenta de educație a populației, bazată pe ateliere de muncă și pe activități comunitare, este asigurată de Casa de cultură, cât și de diferitele cercuri culturale.

Obiectivul final al dezvoltării (și nu numai) bazate pe parteneriatului este inovarea și noutatea. Fiecare proiect vizează atingerea unui obiectiv care nu a existat până la acel moment, sau dacă da, atunci într-o calitate care lasă de dorit. Dezvoltarea implică inovare și noutate, cât și accelerare pentru a răspunde cerințelor pieței. Dezvoltarea trebuie să aducă și să creeze beneficii pentru însuși dezvoltatorul, fără acest rezultat procesul devenind irelevant.

3.2. domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură

Rolul culturii în dezvoltarea economică este în atenția cercetătorilor și a specialiștilor în științe sociale, de aproape două secole. În același timp, în aceste două secole, specialiștii s-au ocupat cu o intensitate variabilă cu problema privind rolul pe care-l joacă cultura în transformarea societății și, ca atare, în succesul proceselor și al structurilor economice.

Ságvári Bence, în teza sa de doctorat intitulată „*Cultura și economia – Rolul valorilor în dezvoltarea economică – Teorie și empirie*” definește trei mari epoci în evoluția științelor sociale, în ceea ce privește cultura în contextul dezvoltării economice. În acest context, cultura nu reprezintă mulțimea artelor, ci totalitatea tipurilor de comportamente sociale, a regulilor nescrise și a obiceiurilor societății. Prima parte tratează lucrările „clasicilor” (Weber, Sombart, Durkheim, Marx,

Simmel), până după al Doilea Război Mondial. În acest sens, societatea, cultura și normele acesteia, au un impact semnificativ asupra eficienței economice, adică, în termeni foarte simpli, cu cât o regiune este mai înapoiată din punct de vedere cultural, cu atât mai greu se va dezvolta din punct de vedere economic.

În primele decade ale Războiului Rece, pe baza unor teorii ale clasicilor, s-a elaborat un model linear de dezvoltare economică și, potrivit conceptului, acest model trebuia să funcționeze oriunde în lume, indiferent de cultura societății respective. Sfârșitul secolului XX și globalizarea au pus într-o lumină nouă cultura (în sensul sociologic al termenului) care pare incomensurabilă, normele și obiceiurile sociale, lucru ajutat în mare măsură și de dezvoltarea tehnologiilor info-comunicaționale. Beneficiul acestei ere, care durează și până în prezent, se prezintă în abordarea interdisciplinară a științei, în convergența sau chiar suprapunerea domeniului de cercetare al economiștilor și al sociologilor. Începând din anii '80, câțiva reprezentanți ai „noului val” care provine mai ales din America, au publicat studiile și au ținut prelegerile ale căror idei de bază era aceea că „succesul este garantat doar acolo unde sistemul dominant de valori al societății favorizează coeziunea societății, tendința societății de a înclina spre dreptate și progres, respectiv eliberarea energiilor creatoare ale oamenilor”¹⁶. Aceleași idei aparțin și convingerea potrivit căreia nu acumularea de capital, „ci competența de inovare constituie mai degrabă o condiție, precum și »capitalul uman definit cultural«, care nu este altceva decât forța de muncă calificată, cu o etică și conduită profesională corespunzătoare. Pornind de la această idee, cea mai mare greșală pe care o poate comite o țară în condiții de concurență economică este izolarea intelectuală.”¹⁷

Studiile contemporane vor recunoaște că organizarea culturală a unei societăți influențează în mare măsură comportamentul antreprenorial al comunității în cauză și are un impact direct asupra dezvoltării economiei. În același timp, au apărut teorii conform cărora implementarea industriei creative în ciclul economic creează primul pasaj tangibil între așa-numitul serviciu cultural de luxos și lumea economică bazată pe profit. În consecință, încercarea de a integra cultura, cu toate cadrele și segmentele ei de interpretare, în sfera politicilor publice, adică aducerea de la periferie până în centru, s-a transformat într-o directivă europeană, deoarece rolul său în schimbarea socială este același, dacă nu chiar mai mare decât, ca de ex. a măsurilor de politică economică.

Rolul artelor, conform teoriilor de cercetare a dezvoltării societății, educația artistică, cunoașterea, înțelegerea, acceptarea, libera cultivare a acesteia și libertatea de creație sunt factorii care învață individul spre deschidere și curiozitate. Astfel, modalitățile de cultivare a artelor la un înalt nivel, atât din punctul de vedere al „producătorului”, cât și din punctul de vedere al „consumatorului”, conduc la aceea „deschidere și curiozitate spre cultură”, care

¹⁶Ságvári Bence: Cultura și economia – Rolul valorilor în dezvoltarea economică – Teorie și empirie, pg.25

¹⁷Ságvári Bence: Cultura și economia – Rolul valorilor în dezvoltarea economică – Teorie și empirie, pg.26

este o condiție esențială pentru înrădăcinarea și dezvoltarea industriei bazate pe creativitate.

3.2.1. program operațional: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc

Industria creativă, ca concept și ca fenomen, devine din ce în ce mai cunoscută, tot mai mulți oameni ocupându-se de această temă, care are un rol important din punct de vedere economic. Vorbim despre un sector de o mărime și o importanță tot mai mare, unde tradițiile (de ex. meșteșugurile, muzica populară) joacă un rol la fel de important ca în ramurile artei (de exemplu, fotografierea sau filmarea), care abordează problemele curente.

Economia creativă se bazează în esență pe trio-ul dintre industriile creative, industriile culturale și industriile bazate pe cunoaștere. Dar tocmai datorită acestei trinități, este extrem de dificil să se facă distincția între ele și, în absența utilizării corecte a termenilor, sensul se distorsionează. Astăzi, prin industria creativă suntem înclinați să înțelegem IT-ul și designul, în special dacă luăm în considerare aspectele economice ale acestora.

Oamenii de știință se ocupă cu conceptul de "industrie creativă" de 30 de ani, iar noi vom prezenta definiția dată de Hesmondhalgh. El susține că industriile culturale pot fi doar acelea care sunt implicate direct în formarea culturii prin producția, diseminarea și consumul textelor și mesajelor purtătoare de simboluri. Potrivit sensului canadian, economia creativă devine din ce în ce mai importantă prin anumite tendințe. Aceasta presupune îmbătrânirea societății, deoarece există o cerere mai mare pentru consumul bunurilor culturale. Multiculturalismul este, de asemenea, una dintre aceste tendințe, care poate fi considerată o valoare importantă, fiind o sursă majoră de creativitate, care rezultă creșterea economiei. Extinderea internetului, prelungirea timpului petrecut pe internet, sporesc, de asemenea, importanța unei economii creative. Aici se poate enumera și faptul că consumatorii s-au grupat în rețele, iar proprietatea intelectuală devine din ce în ce mai publică, astfel că procesul în sine s-a accelerat și este mai ieftin. Acest lucru se datorează noilor tehnologii de comunicare, care contribuie toate la dezvoltarea industriei creative (Mikecz 2008:142).

Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) afirmă faptul că din industria creativă fac parte acele activități, care "își au rădăcina în creativitatea, competențele și abilitățile individuale, și care prin crearea și utilizarea proprietăților intelectuale sunt capabile să creeze prosperitate și locuri de muncă" (KIP 2010:5).

Acesta clasifică aceste activități în patru grupuri majore. Primul grup este patrimoniul cultural. Acesta include domeniile expresiei culturale tradiționale, al artei și al meseriei. De asemenea, în această categorie sunt clasificate și siturile culturale intermediare, ca monumente arheologice, muzee, biblioteci și expoziții. Cel de-al doilea grup major al industriilor creative este arta. Se poate face o distincție între arta spectacolului și arta vizuală. În prima categorie aparține muzica live, teatrul, dansul, opera și diverse spectacole. Arta vizuală include

picturi, sculpturi, fotografii și așa mai departe. Următoarea categorie majoră este mass-media. Aici se pot diferenția conținutul audiovizual (film, televiziune, radio și alte transmisii) lansare de cărți și materialele media tipărite (presa electronică și tipărită). Ultimul grup este format din domeniile funcționale. UNCTAD descompune acest grup în alte trei subgrupuri, ca noile media (new media) (creare software, jocuri video, conținut creativ digital), servicii creative (arhitectură, publicitate, cercetare și dezvoltare creativă, conținuturi și servicii culturale și de relaxare) și planificare (arte și meserii, design interior, grafică, modă și design de modă, bijuterii, jucării (KIP 2010: 5).

Dezvoltarea industriilor creative contribuie la dezvoltarea altor industrii, și la îmbunătățirea competitivității lor pe termen lung (de exemplu, în cazul unei companii operaționale, îmbunătățirea designului și crearea imaginii).

De aceea, sprijinul și dezvoltarea lor sunt incontestabile, iar organizarea lor intră în sarcina conducerii orașului. Sprijinul oferit poate lua mai multe forme, și anume, poate consta în crearea unui centru creativ - incubator industrial, care diferă de orice alt incubator prin faptul că pune la dispoziția membrilor săi ateliere echipate modern, unde pot avea acces la instrumente la care altfel nu ar putea să ajungă, dar fără de care ar pierde în mod continuu din competitivitate. Elaborarea programului de formare a lucrătorilor în industriile creative este o altă propunere: acest lucru se necesită prin faptul că pe piață au apărut mulți comercianți, care au învățat unele meșteșuguri pe cont propriu, însă în lipsa cunoștințelor artistice, estetice, nu se pot deveni auto-suficient din cauza deficitului de cunoștințe artistice și estetice. Pentru ei ar fi important să se lanseze un curs artistic, care să le ofere o bază solidă cunoștințelor personale. Printre activitățile de stimulare economică ale administrației publice locale, persoanele inițiatoare de întreprinderi ar trebui să primească un rol specific în industria creativă a municipiului Odorheiu Secuiesc, fie prin stimulente fiscale sau prin sprijin acordat participării la târguri, fie sub formă de sprijin pentru participarea la programe educaționale.

De asemenea, ar fi util înființarea unui grup de experți care să creeze un minim profesional prin programe de formare, crearea de rețele și alte programe de sprijin, ca de ex. în domeniul meșteșugurilor tradiționale, creează eticheta Produsului Tradițional de Mărfuri pentru care determină criteriile profesionale. Am dori să subliniem faptul că acest lucru este imposibil fără programele de instruire și educație. Pe modelul Casei Tradițiilor din Ungaria sau a sucursalei acesteia, se poate crea un grup de susținere a industriilor creative.

3.2.2. program operațional: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști

Lucrarea de disertație amintită deja se preocupă pe larg de această problemă, subliniind separat acele proprietăți de care are nevoie un bun antreprenor: "Un comportament și un mod de gândire rigid nu este caracteristic conduitei antreprenoriale, în cazul lor fiind extrem de important să fie consecvenți în ceea ce privește tot ceea ce este nou, încrederea în sine trebuie să fie foarte puternică,

pentru că, sprijinindu-se pe acestea, să poată învinge obiceiurile conservatoare ale societății. După părerea lui Schumpeter, în timp ce unii au un comportament obișnuit, de rutină, într-un mediu familiar, antreprenorii asumă noi sarcini, într-un mediu nou, prin însăși creativitatea lor, înotând împotriva curentului. Întreprinzătorul tipic în schimb este mai egocentric decât ceilalți, căci în comparație cu ei, se sprijină mai puțin pe tradiții și legături, căci sarcina proprie este tocmai să rupă paradigmele, tradițiile vechi, și să creeze unele noi."¹⁸

Dacă s-ar schimba termenul de „întreprinzător”, în acest citat, cu cel de „artist”, afirmația ar fi la fel de corectă, căci tocmai creativitatea, căutarea formelor și limbajelor noi, înfrângerea conservatorismului și a obiceiurilor sociale ordinare, asumarea înotării împotriva curentului deosebește artistul de ceilalți oameni.

În ciuda acestui fapt, este totuși surprinzător cât de mare este spațiul de netrecut între antreprenor și artist. Poate unul dintre motive este abordarea unică a culturii noastre privind ambele tipuri: antreprenorul deseori nu are gusturi bune și nu este sofisticat, se ocupă doar de numere, este interesat doar de profit, vede arta ca o pierdere inutilă de bani sau cheltuiește o avere pentru artă doar din snobism - generalizând, putem spune că câștigarea banilor nu este o activitate de recunoaștere sau care implică respect - acesta ar fi una dintre stereotipii. Pe de altă parte, însă, există artistul, a cărui lucrare nu o înțelegem, care se laudă și are un comportament ciudat, se pierde în lucrurile lumii, este mereu sărac și cere întotdeauna bani - acesta ar fi celălalt stereotip.

Deși știm că niciuna dintre ele nu este adevărată, se pune întrebarea de ce aceste două tipuri nu s-ar putea ajuta reciproc, dacă tot ceea ce lipsește dintr-unul se regăsește în celălalt.

Transferul de cunoștințe și interoperabilitatea între antreprenor și artist se poate realiza prin mai multe metode. Unele sugestii privind implementarea acestora sunt următoarele:

Organizarea de conferințe și ateliere de lucru pentru reprezentanții celor două sectoare: conferințele afectează de regulă antreprenorii, dar se recomandă extinderea acestui cerc și invitarea artiștilor, a ”făcătorilor de cultură” la întâlnirile profesionale. Tot așa, se recomandă deschiderea din partea artiștilor spre antreprenori, organizarea de programe de vizitare a instituțiilor de către membrii antreprenorilor, de organizare a unor mese rotunde, cu participarea reprezentanților celor două sectoare.

Organizarea programelor de stagiatură și voluntariat între cele două sectoare: organizarea de stagii sau activități de voluntariat pentru studenții de la specializările economice într-o instituție sau organizație culturală, precum și a

¹⁸Ságvári Bence: Cultura și economia – Rolul valorilor în dezvoltarea economică – Teorie și empirie. Disertație de doctorat, pg 49.

unor stagii sau activități de voluntariat pentru studenții de la artă în firme și companii.

Organizarea de cursuri de formare antreprenori pentru artiști. Acesta este un program de formare antreprenorială, start-up, care se organizează în mod regulat pentru tinerii care urmează să înceapă o afacere. În mod interesant, dintre cei aproximativ 2 milioane de persoane independente care trăiesc de pe urma muncii intelectuale puțini sunt cei care apar la aceste cursuri, cu excepția sectorului IT. De aceea, ar fi foarte important ca cunoștințele antreprenoriale acumulate în Odorheiu Secuiesc să fie împărtășite cu cei care își desfășoară activitatea în sfera culturală.

Crearea unei platforme comune pentru artiști și antreprenori (online sau sub formă de întâlniri) în care ambii părți pot să pună întrebări sau pot să ofere sugestii. Dezvoltarea de programe comune, de ex. re-proiectarea vitrinelor de către artiști.

3.3. domeniu de intervenție: Cultura, ca și o componentă de bază a turismului

Tendențele turismului cultural internațional sunt promițătoare, deoarece, pe lângă frumusețile naturale generale, patrimoniul cultural este cel care atrage cei mai mulți turiști, astfel cultura este cel mai important element al imaginii turistice.

În cadrul călătoriilor, accentul se pune pe experiență, iar pe lângă recreare și divertisment, învățarea și dobândirea cunoștințelor sunt plasate pe locul doi. O tendință generală este extinderea conceptului de cultură: culturii nu îi aparțin doar ramurile tradiționale ale artei și ale patrimoniului, dar și stilului de viață, moda, designul și arta contemporană. Atracțiile culturale atrag o gamă mai largă și astfel crește nevoia de a utiliza într-un mod mai complex produsele culturale și alte tipuri de produse de turism. Nevoile consumatorilor și tendințele pieței se modifică foarte repede, iar adaptarea la acestea necesită studii și documentări continue. Obiectivul principal de călătorie culturală a turiștilor locali și străini este vizitarea patrimoniului construit (castele, cetăți, monumente, biserici etc.). Ei sunt receptivi la prezentarea atracțiilor culturale interesante, moderne, distractive.

Odorheiu Secuiesc și împrejurimile sale nu pot concura, în sensul clasic, cu orașele mari, bogate în patrimoniul construit, ci mai degrabă prin atmosfera, caracteristica culturii unui oraș mai mic, devenind atractiv prin legendele, intimitatea și atractivitatea peisajelor naturale. Problema este însă că aceste caracteristici nu sunt utilizate cu folos. Lipsesc prezentările ofertelor de experiență, nu există produse turistice complexe, iar infrastructura turistică necesită dezvoltare. O problemă a multor elemente de ofertă este sistemul mixt de proprietar-întreținător, care adesea împiedică dezvoltarea și activitățile de marketing bazate pe piață. Gradul de cunoaștere a ofertelor orașului și a regiunii sale este scăzut, în majoritatea locațiilor nefiind posibilă crearea produsului în cauză. Căi tematice de-abia dacă există, iar cele care există sunt dezorganizate, exploatarea turistică a tradițiilor bogate ale regiunii de-abia dacă este posibilă, iar calitatea ofertelor evenimentelor culturale turistice depind de finanțări, pe lângă acestea

înregistrându-se și deficiențe de infrastructură. Calificările profesionale ale lucrătorilor nu sunt suficiente în contrast cu condițiile pieței, iar activitățile de marketing sunt disproporționate în raport cu proiectele implementate. Nivelul de cooperare între diferitele instituții și operatori este extrem de scăzut.

3.3.1. program operațional: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale orășene

În vederea dezvoltării, este important să se determine ce necesită îmbunătățiri. Prin urmare, primul pas în dezvoltarea turismului cultural în Odorheiu Secuiesc este de a afla care sunt acele atribuții, valori, care pot fi comercializate, care, după o dotare corespunzătoare și completare cu conținut, ar putea dobândi valori de piață. S-ar necesita crearea unei baze de date privind evenimentele, care ar trebui să fie disponibilă în cel puțin trei limbi, dar la fel de important ar fi și listarea caracteristicilor, atracțiilor orașului și prezentarea acestora pe un website în trei limbi.

În cazul patrimoniului construit și al unităților culturale, este necesar să se clarifice drepturile de proprietate și să se determine intervențiile de conservare sau restaurare. Atracțiile culturale identificate trebuie transformate în produse turistice care oferă experiență, acest lucru fiind condiționat și de faptul ca expertul pus pe valorificare să poată să se desprindă de anumite obiceiuri și credințe (conceptul de "vezi și nu atinge" nu mai funcționează în nici o destinație turistică bine funcționabilă) și să înțeleagă așteptările turiștilor de astăzi.

Datorită naturii sale, oferta culturală este capabilă să se îmbine perfect cu produsele și programele turistice, completând și îmbunătățind astfel caracteristicile acestora și totodată consolidând experiența oferită oaspeților. Prin urmare, este foarte important ca atracțiile culturale să fie prezente în toate celelalte segmente de oferte și că se realizeze o cooperare mai strânsă între diferitele produse.

Se recomandă conectarea atracțiilor existente cu cele în faza de proiectare. În prezent, elementele de oferte apar în mare parte în mod individual. În cadrul dezvoltării turismului, aceste atracții ar trebui conectate, iar oferta locală și înconjurătoare ar trebui prezentată mai intensiv, în pachete. Se pot crea chiar și rute, destinații tematice, oferte pe grupuri de vârstă, anotimpuri sau chiar oferte speciale, unice.

Rolul parteneriatului apare și în vânzările culturale bazate pe piață. Competitivitatea poate fi promovată prin cooperarea reală bazate pe piață. Prin urmare, este important să se implice sfere civile, private și publice în domeniul conservării patrimoniului, al comercializării produselor turistice culturale și al educației.

Formarea continuă a profesioniștilor în domeniu este, de asemenea, o măsură inevitabilă care trebuie introdusă dacă vrem să valorificăm efectele dezvoltării economice ale turismului. Dezvoltarea competențelor lingvistice, transferul

experiențelor profesionale recente și posibilitatea de a face schimb de experiențe pot contribui în mod semnificativ la dezvoltarea turismului cultural.

3.3.2. program operațional: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului

„Acest fenomen este cunoscut și sub denumirea de economia experienței, în care, în locul produselor și serviciilor, trebuie să se ofere o experiență irezistibilă consumatorilor (în cazul orașelor și a regiunilor, turiștilor), care cumpără din ce în ce mai puțin produse, ci mai mai degrabă așteptări, dispoziții și promisiuni de experiențe asociate acestora” (Szolkai 2011:4)¹⁹.

Creșterea competitivității ofertei turismului cultural în Odorheiu Secuiesc și în regiune poate fi realizată prin eficientizarea activităților de marketing. În vederea acestui lucru, se necesită implicarea tuturor părților interesate și dezvoltarea unei strategii comune de marketing pe care părțile să o implementeze, dar în sarcinile și responsabilitățile sunt transparente și clare. Sistemele paralele existente în prezent nu permit creșterea eficienței.

Este necesar să se creeze o interfață, o formă de cooperare, în care părțile interesate de turism se pot întâlni și pot elabora împreună un plan de dezvoltare, cu un cadru clar definit privind sarcinile și responsabilitățile fiecărei părți. Planul comun de dezvoltare ar trebui să includă elaborarea unor pachete de turism armonizate, dezvoltarea unor strategii comune de marketing în domeniul turismului cultural, cât și promovarea evenimentelor culturale.

În același timp, dezvoltarea turismului va trebui să includă, chiar dacă nu ca o componentă a strategiei, crearea și dezvoltarea locurilor potrivite pentru cazarea turiștilor și a vizitatorilor.

De asemenea, se necesită chiar și transformarea totală a biroului turistic, a biroului de informații a orașului, deoarece acest birou va trebui să cuprindă, măcar la nivel informațional, totalitatea ofertelor culturale existente și potențiale, fiind optim chiar și pentru oferirea de informații privind vânzarea de bilete sau program. Totodată, acest birou nu se ocupă cu organizarea, nu deține sarcini de organizarea evenimentelor, ci de informare, vânzare, comunicare și marketing.

Tot de competența orașului aparține și asigurarea spațiilor pentru prezentarea monumentelor istorice, a bisericilor, a patrimoniului construit și a patrimoniului imaterial, spațiu prevăzut cu indicații turistice (panouri informative, descrieri min. în trei limbi, semne de orientare, etc.), precum și cartografierea, prezentarea atracțiilor culturale (broșuri informative, pliante, conținuturi digitale, prospecte), realizarea unei hărți de valori. Reclamele video și spoturile radio se vor realiza în cel puțin trei limbi, iar distribuția informațiilor materiale privind atracțiile culturale se vor realiza la nivel local, regional, național și european.

¹⁹Kovács Henrietta: A kreatív ipar meghatározásai, jellemzői és jelentősége (Definițiile, caracteristicile și semnificațiile industriei creative)

3.4. domeniu de intervenție: Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale

Dr. Vofkori László, în lucrarea sa intitulată "Település- és területfejlesztés Udvarhely térségben" (Dezvoltare urbană și regională în regiunea Odorheiu Secuiesc), definește municipiul Odorheiu Secuiesc ca fiind un centru regional.

Funcția de bază și centrală a orașului Odorheiu Secuiesc are o puternică influență asupra așezărilor din regiunea Odorhei. Legătura sa cu rețeaua locală din vecinătate este complexă. Prin rețeaua sa instituțională a devenit un centru de importanță regională. Odorheiu Secuiesc se caracterizează atât prin schimbările cantitative cât și cele calitative: a crescut numărul locuitorilor, s-au îmbunătățit serviciile furnizate de instituții, cât și calitatea serviciilor publice. În plus, dezvoltarea nu a afectat în mod negativ nici respectul pentru tradiții.²⁰

În timpul prezentării orașului și a regiunii sale, a devenit clar că reședința de județ, Odorheiu Secuiesc, a devenit un centru regional de atracție. În cadrul relației dintre oraș și sat, municipiul determină aria de acțiune zilnică a populației, adică își desfășoară rolul de centru de atracție. Majoritatea relațiilor sunt reprezentate prin deciziile spontane ale populației din mediul rural. Cele mai importante sunt naveta, care urmează deciziei de alegere a locului de muncă, apoi relațiile legate de cumpărături, de piață și de servicii. O parte dintre aceste relații se îndreaptă către organele administrative și de reglementare, unde spațiul de mișcare are dimensiuni mult mai mici (de exemplu. certificate de muncă, înregistrare în șomaj, înlocuire pașaport, activități bancare, etc). Pe lângă relațiile administrative-autoritare, relațiile de sănătate pacient-internare sunt, de asemenea, foarte importante. Zona de atracție sectorială din Odorheiu Secuiesc este complexă și ierarhică. Administrația publică, piața, comerțul cu amănuntul, sănătatea, educația și serviciile, reprezintă principalele elemente de creare a atracției. Prin urmare, acestea sunt ariile prin care Odorheiu Secuiesc își exercită impactul de atracție asupra populației rurale.

Odorheiu Secuiesc cuprinde o arie extinsă de unde persoanele fac naveta. În Odorheiu Secuiesc vin zilnic oameni din 30 de sate. Relațiile spațiale în domeniul sănătății și educației sunt puternice și afectează aproape întreaga regiune Odorhei. Atracția înregistrată de sănătate este zilnică. Legăturile privind comerțul cu amănuntul și piața se datorează, în principal, pietii săptămânale din ziua de marți și cresc cu ocazia unor târguri mai mari. Practic, oamenii intră în oraș din aproape 30 de sate, astfel intensitatea conexiunilor cu amănuntul este foarte mare. În ceea ce privește migrarea, se poate spune că achiziționarea de locuințe de către populația rurală este în creștere, dar a început să se înregistreze și o tendință de migrație spre exterior, ceea ce presupune mutarea celor din Odorheiu Secuiesc în mediul rural. Luând în considerare rolul central al orașului Odorheiu Secuiesc, ne putem concentra în primul rând pe zonele de atracție mai apropiate, apoi pe zonele

²⁰ Dr. Vofkori László: Település- és területfejlesztés Udvarhely térségben

mai îndepărtate: a. Zonele de atracție apropiate includ localitățile Brădești, Zetea, Feliceni și Fenyed, Zetelaka, Felsóboldogfalva și Mugeni; b. Zona de atracție îndepărtată include restul comunelor din regiunea Odorhei.

3.4.1. program operațional: Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural

Din moment ce Odorheiu Secuiesc are o influență puternică asupra mediului rural din vecinătate, iar dezvoltarea orașului se datorează legăturii strânse dintre oraș și regiune, devine evident că responsabilitatea orașului față de mediul rural trebuie să fie simțită și în domeniul culturii. Industrializarea și dezvoltarea sectoarelor terțiare au favorizat adaptarea zonelor rurale la noile condiții (formarea forței de muncă, oportunități de angajare, naveta etc.)

Orașul și ariile sale de atracție sunt asumate reciproc, ceea ce în cazul nostru înseamnă că orașul și zona sa înconjurătoare trebuie să se creeze relații culturale, care să servească și să satisfacă ambele părți.

Un alt factor important este ca prin nivelurile ridicate de imigrație, accesul la forța de muncă din mediul rural, accesul la educație și la serviciile de sănătate, toate aspectele dezvoltării sociale să se extindă în toate localitățile rurale din regiune, deoarece "educația" oamenilor care trăiesc acolo este la fel de importantă precum și a celor din mediul urban. Pentru aceasta nu există o cale mai bună decât cultura, astfel dezvoltarea culturală trebuie să abordeze și accesul la cultură a persoanele care trăiesc în zonele rurale.

Aceasta presupune din nou o inițiativă bazată pe cooperare și parteneriat, aici incluzându-se rezolvarea transportului consumatorilor de cultură din zonele rurale, rezervarea de bilete, oferta pachetelor culturale, organizarea programelor culturale pentru școlile din zonele rurale, includerea cetățenilor din zonele rurale din regiune în circuitul cultural al orașului Odorheiu Secuiesc. Cooperarea trebuie să se desfășoare în ambele sensuri, adică acest program operațional nu presupune doar rezolvarea aducerii populației rurale în Odorheiu Secuiesc și convingerea lor de a consuma cultura "local", ci și elaborarea unor programe, care duc produsul cultural, inițiat în Odorheiu Secuiesc, în zonele rurale. Acest lucru poate fi realizat prin implementarea unei componente separate în ofertele culturale, a cărui obiectiv să fie creșterea accesibilității populației rurale, sau poate fi chiar și un element obligatoriu al programului anual, ceea ce constă în crearea a cel puțin unui produs cultural, care să poată fi dus și în zonele rurale. Programele de educație și formare culturală ar trebui să se adreseze și publicului țintă din zonele rurale, deoarece cultura joacă rolul cel mai important în consolidarea identității locale.

Este necesar să se găsească acei organizatori culturali din mediul rural, care să se ocupe de acest lucru la nivel local și apoi să se discute în mod comun care vor fi ofertele puse la dispoziție și la ce intervale vor fi disponibile publicului rural. Pentru elevii care sosesc din mediul rural, este necesar să se elaboreze programe de după-amiază, care să corespundă cu programul transportului public.

3.4.2. program operațional: Promovarea valorilor culturale rurale

Având în vedere rolul de centru al regiunii, relația dintre orașul Odorheiu Secuiesc și mediul rural este bilaterală și dinamică, responsabilitatea fiind a ambelor părți, dar nu se poate susține o abordare paternalistă față de mediul rural din direcția orașului. Una dintre condițiile de bază a echilibrului este ca, fără a determina diferențele de valori, ofertele culturale din mediul rural să devină parte a depozitului cultural al orașului Odorheiu Secuiesc, adică trăsăturile, abilitățile mediului rural înconjurător să facă parte integrantă din viața orașului, fără a compromite identitatea sau a duce la depreciere. Pe lângă o rețea de relații, juste, trăsăturile culturale rurale pot face parte din oferta turistică a orașului și a împrejurimilor, care pe termen scurt ar putea fi transformate în rezultate economice.

Prin urmare, este necesară cartografierea și inventarierea patrimoniului cultural intelectual și construit al așezărilor rurale din regiunea orașului Odorheiu Secuiesc, și crearea unei baze de date cuprinzătoare, similară cu baza de date a patrimoniului urban. Totodată, inventarierea este doar un prim pas în acest proces, este necesar să se continue cu prezentarea profesională a diferitelor obiceiuri, credințe, legende, cu explorarea și descrierea patrimoniului popular, prin afișarea acestora pe suprafețe de suport, în cel puțin trei limbi. Patrimoniul spiritual al așezărilor rurale din regiune trebuie încorporate în oferta turistică și utilizate ca element de organizare a programului.

Problema implicării siturilor rurale trebuie abordată mai amplu decât înainte, iar oferta urbană trebuie să conțină mai multe atracții rurale.

Construirea unei relații tip rețea cu actorii culturali locali este importantă nu doar în vederea creșterii și creării capacității comunității locale, ci și în vederea afișării produselor culturale rurale în oraș. În Miercurea Ciuc, programul "Satul în oraș" funcționează de ani de zile, concentrându-se în mod concret asupra obiceiurilor agricole și zootehnice din viața rurală. În Odorheiu Secuiesc funcționează de câțiva ani programul "Întâlnirea regiunilor", organizat de către Casa de Cultură. Bazându-ne pe aceste modele, recomandăm dezvoltarea a unui program "Satul în oraș", în mod exclusiv din punct de vedere cultural, adică o dată sau de două ori pe an, chiar și adaptate la anii tematici, oferta culturală din zonele rurale înconjurătoare să se prezinte într-un mod organizat la Odorheiu Secuiesc. În cadrul programului, s-ar include programele personale ale actorilor culturali, a studenților, artizanilor, grupurilor de dansuri populare, de muzică populară, a centrelor culturale rurale, dar, în plus, s-ar crea o oportunitate pentru ca locuitorii orașului să cunoască mai multe despre mediul lor mai larg, pentru a se crea relații de parteneriat între actorii culturali și a se consolida sentimentul de apartenență la o regiune.

3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică
Plan de acțiune

Activitate	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Crearea rețelei instituțiilor culturale în scopul abordării programei intersectoriale. Ședințele regulate să se concentreze în jurul obiectivelor și sarcinilor concrete, să fie clar pentru toți cei prezenți și responsabilitate fiecăruia în atingerea scopurilor.								
Implicarea mai accentuată a instituțiilor de cultură în organizarea evenimentelor urbane (vezi PO 3.1.2)								
Realizarea de ateliere pentru cei care lucrează în industrie creativă								
Adunarea valorilor turistice din localitatea, prezentarea lor și pregătirea pentru a putea fi valorificate.								
Crearea rețelei managerilor culturali din comunele din jurul orașului.								
Începerea de cursuri de formare în domeniul dezvoltării afacerilor pentru artiști.								
Începerea mesei rotunde Cultură în economie, crearea platformei comune a întreprinzătorilor și a artiștilor, prin implicarea ONG-urilor.								
Propunerea valorilor turistice pentru unități turistice, sprijinirea creării clusterelor turistice (administrația publică, întreprinzătorii, ONG-uri)								
Organizarea "turneelor" produselor culturale din Odorheiul Secuiesc în comunele din împrejurime.								
Extinderea programului de întâlnire a regiunilor, prin implicarea a mai multor organizatori.								

4. Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural

Cultura a devenit cea mai dinamică componentă a civilizației noastre. Acest dinamism, această căutare de noi forme și modalități de exprimare, este în același timp și rezultatul societății informaționale, și al societății bazate pe cunoaștere.

Orice demers analitic al strategiilor culturale ale unei țări europene, regiuni sau ale unui oraș trebuie să pornească de la recunoașterea și evaluarea schimbărilor în plan social și economic pe care le-a adus sfârșitul mileniului II. Aceste schimbări se datorează a doi factori principali: globalizarea și procesul de integrare europeană.

Globalizarea, acest sistem complex și în rapidă dezvoltare de piețe integrate, comerț internațional, investiții internaționale, corporații multinaționale, convergență a tehnologiilor oferă nebanuite oportunități pentru domeniul culturii. Dar există și numeroase puncte de vedere potrivit cărora globalizarea reprezintă, în același timp, și un factor de risc pentru culturile și identitățile naționale și locale/comunitare.

Pe de o parte, globalizarea determină un anumit grad de omogenizare și armonizare a legislației, structurilor administrative și instituționale, a ideilor, idealurilor, moralei și practicilor sociale. Pe de altă parte, globalizarea are ca efect apariția unor forme „hibride” de practici creative și expresii culturale. În același timp, însă, globalizarea poate încuraja eterogenitatea, diversitatea culturală, specificitatea, întrucât succesul în competiția globală este condiționat, printre altele, de „distrugerea creatoare”²¹, de diversificarea ofertei și de specificitatea acesteia. Acest apetit pentru nou a determinat redescoperirea importanței civilizațiilor și culturilor tradiționale, a valorilor comunitare, a multiculturalității.

Procesul de integrare europeană ridică, la rândul său, o serie de probleme. Apartenența la spațiul cultural european și construirea a ceea ce numim identitatea culturală europeană impune o abordare inter-sectorială, care armonizează obiectivele economice, comerciale, sociale cu cele culturale. În spațiul pan-european, astfel configurat, diversitatea de practici și tradiții culturale a arilor europene trebuie percepută ca bogăție și nu ca sursă de conflicte.

Procesul de integrare europeană presupune un echilibru între valorile și principiile acceptate în comun, pe de o parte, și specificitatea națională și locală, pe de altă parte. În acest sens, politicile culturale naționale trebuie să găsească mijloacele pentru a rămâne deschise la schimbul de valori în contextul pieței europene integrate și, în același timp, pentru a susține bogăția, vitalitatea și diversitatea culturilor proprii.

²¹Teoria „distrugerii creatoare” îi aparține lui Joseph Schumpeter, care o dezvoltă în lucrarea sa *Capitalism, Socialism și Democrație*.

4.1. domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității

În ianuarie 2017 a fost publicat studiul Comisiei Europene privind "Dezvoltarea audiențelor" (Audience Development) și raportul final aferent.²²

Scopul studiului a fost să evidențieze și să prezinte Comisiei Europene abordări și modalități de succes în domeniul dezvoltării audiențelor, precum și să ofere un punct de reper pentru conducătorii instituțiilor și organizațiilor culturale, cu ajutorul cărora aceștia pot trece cu succes la o formă de organizare axată pe public, fie că este vorba de organizarea internă a organizației, fie de relația acesteia cu lumea exterioară. Studiul a fost organizat în jurul a trei sarcini majore. În primul rând, consorțiul de elaborare a studiului s-a axat pe literatura de specialitate pentru înțelegerea acestui nou concept. Dezvoltarea audiențelor este un concept cu multiple fațete, care are legătură cu o varietate de discipline precum democrația, accesul, participarea, crearea comună, inovația organizațională, conducerea, politicile. Ca o etapă următoare, studiul creează un cadru conceptual pentru înțelegerea Dezvoltării audiențelor. În cele din urmă, 30 de instituții și organizații culturale mici și mijlocii din 17 țări au fost analizate și intervievate pentru a afla acele practici inovatoare care au adus rezultate măsurabile în privința participării audiențelor. Aceste rezultate au făcut obiectul unei consultări ample, care s-a sfârșit prin elaborarea prezentului document, care include un set de recomandări atât pentru organizațiile culturale, cât și pentru factorii de decizie în politică, încurajându-i să facă față acestei noi provocări.

Dezvoltarea audiențelor este o provocare comunitară, care poate fi sistemică numai dacă toți actorii implicați se angajează să o realizeze: pe de o parte, este necesar să se creeze cadrul și circumstanțele la nivelul politicilor, iar pe de altă parte este necesară realizarea de schimbări pe partea profesională. O organizație centrată pe audiențe implică în egală măsură principiul dezvoltării audienței în interior, adică spre consiliul de administrație, departamentul de artă, diverși factori de decizie interni și angajați, și în exterior, spre birouri publice, antreprenori, cerc de prieteni, sponsori etc.

Dezvoltarea integrată și pe termen lung, a audienței, poate produce transformări pe cel puțin trei niveluri: în organizația în sine, la nivel de creator și de creație, precum și la nivel public și comunitar.

Autorii acestui studiu au identificat trei tipuri de audiențe:

Audiența obișnuită: aceasta include oamenii care consumă în mod regulat produse culturale, a căror acces la cultură este simplă și pentru care strategiile, asemenea celei de dezvoltare a audiențelor, sunt ușor de implementat, având scopul de a atrage alte audiențe sau de a modifica preferințele în vederea îmbunătățirii atât a

²² Study on Audience Development. How to place audiences at the centre of cultural organisations Final Report

conținutului, cât și a participării. "Obișnuit" în acest context înseamnă că această audiență se vede ca atare, adică experiența culturală nu este doar ceva de care sunt obișnuiți, ci o parte a identității lor și a imaginii de sine.

Audiență aleatorie: oameni care, din diverse motive, fie stil de viață, lipsa de oportunități sau mijloace financiare, nu participă la viața culturală. Pentru ei, participarea nu este un obicei, ei decid foarte rar să meargă la un concert sau la un spectacol, dar nu fac parte în mod concret din nici un grup social dezavantajat. Implicarea lor în viața culturală este posibilă, dar numai prin strategii extinse de marketing, programe educaționale și de participare.

Audiența surpriză: oameni care sunt greu accesibili, sunt indiferenți sau chiar ostili, oameni care, din cauze diverse, complexe, care pot fi legate de excluderea socială, de educație sau lipsa de acces, nu participă la niciun eveniment cultural. Adresarea lor este aproape imposibilă fără o abordare foarte conștientă, pe termen lung și cu intenție.

4.1.1. program operațional: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței

Elaborarea strategiilor de dezvoltare a audienței este întotdeauna precedată de un sondaj. De regulă, oamenii au o idee destul de clară în ceea ce privește obiceiurile de consum de cultură, în special grupurile de generare a produselor culturale, dar experiența arată că deseori aceste idei nu coincid cu rezultatele studiilor și nu reflectă reacția reală a publicului privind ofertele culturale.

În acest sens, prioritatea constă în elaborarea unui studiu profesional, amplu, cu privire la obiceiurile de consum cultural, studiu axat pe diferite grupuri țintă, care să ofere o imagine clară și exactă a relației și a așteptărilor cetățenilor din Odorheiu Secuiesc, privind cultura. Utilizarea acestei metode este importantă și pentru fiecare instituție în parte, deoarece producătorii de oferte culturale cu un public țintă stabil nu dețin profiluri de utilizatori, o analiză a grupului țintă, evaluarea audienței.

Pe lângă evaluarea și studiul profesional, există multe instrumente mai mici, dar la fel de utile, care pot fi folosite, ca de exemplu, de către instituțiile și organizațiile culturale, pentru a evalua și a identifica profilul și nevoile propriului segment de public țintă.

Una dintre aceste metode este simularea publicului. Această metodă înseamnă identificarea acelor categorii de grupuri țintă (de către un grup profesional mai mic din partea instituției și un grup mai mare de voluntari, printr-o discuție profesională), pe care ar dori să le abordeze prin ofertele lor. Aceste categorii pot fi familii, studenți, cei cu vârsta cuprinsă între 25-35 de ani, cei singuri, vârstnici și așa mai departe. După identificare, se enumeră acele caracteristici generale pe care le cunosc sau le presupun despre categoria dată. După determinarea profilului categoriilor, grupurile de voluntari sunt împărțite în atâtea grupuri mici câte categorii s-au identificat, apoi, aceștia sunt rugați să viziteze oferta culturală dată,

prezentând un comportament specific profilului categoriei proprii, apoi, în cadrul experienței, să noteze rezultatele găsite, lipsurile, raportul așteptărilor și acele lucruri de care ar fi fost neapărat nevoie.

În urma simulării, echipa proprie a instituției va discuta experiențele cu echipa de voluntari, care efectuează experimentul, și apoi va identifica cele mai puternice și cele mai slabe puncte ale instituției și / sau ale ofertei. Această analiză va oferi o bază excelentă instituției sau organizației respective în vederea dezvoltării unei noi strategii de dezvoltare a audienței.

4.1.2. program operațional: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi

De regulă, adresarea unui nou segment de audiență este o mare provocare, cu toate acestea însă, este clar că, prin audiența nouă - cu puține excepții - se înțeleg tinerii, generațiile mai noi. Dezvoltarea audienței este în primul rând o modalitate de gândire, o schimbare de paradigmă, obstacolul căreia - în special în comunitățile mici din Europa de Est - constă în integrarea culturală. Adresarea generațiilor Y și Z s-a dovedit a fi inutil prin acele metode, prin care operează generațiile mai în vârstă, dar nu numai metodele de adresare sunt cele care se schimbă, ci și sistemele de valori. Acele valori respectate, care s-au născut înainte de anii '80, și de care, uneori, se agață cu tenacitate, nu prea mai ajung la tinerii de azi, de cele mai multe ori nu îi ating și nu provoacă nici o schimbare în viața lor. Acesta este motivul pentru care eforturile de a schimba mintea tinerilor se vor dovedi a fi inutile, prin urmare dezvoltatorii de oferte culturale vor fi în poziția de a se transforma în conformitate cu noile nevoi.

Prin urmare, sugerăm ca tinerii să fie implicați în dezvoltarea ofertei culturale, fie prin crearea de conținut cultural, generat de tineri, într-o formă on-line, care poate ajunge chiar și la nivelul criticilor artistice, fie prin crearea de oferte de programe. Recomandăm organizarea de întâlniri regulate cu publicul, cunoașterea proceselor creative de către publicul țintă: crearea zilelor deschise, a sesiunilor/cursurilor de formare, a oportunităților de oferire feedback. Pentru a consolida participarea la procesul de creație, recomandăm lansarea programelor de bursă sau susținerea participării la programe rezidențiale, poate chiar lansarea propriului program de artă, pentru ca artiștii din alte localități să reflecte asupra situației din Odorheiu Secuiesc.

Implicarea tinerilor și a persoanelor în vârstă reprezintă o oportunitate nemaipomenită, utilizată cu succes de mai multe țări, pentru dezvoltarea rețelelor de voluntariat din oraș. În acest sens, în cazul tuturor evenimentelor orașenești, dar chiar și instituționale, organizaționale, organizatorii au la dispoziție un cerc de voluntari, alcătuit din persoane vârstnice și tineri, dar în același timp există o nouă abordare a voluntariatului: printr-un astfel de program instituțiile publice urbane sunt la dispoziția tinerilor pentru ca aceștia să învețe și să se dezvolte.

Facilitarea accesului la cultură, cu toată complexitatea acesteia, este în mod clar o sarcină indispensabilă. Din aceste procese fac parte dezvoltarea infrastructurii, dar

la fel de important este și punerea la dispoziție a conținutului digital. Conținutul digital nu înseamnă doar un website static, ci o interfață online în continuă dezvoltare, unde informațiile sunt actualizate, și există posibilitatea de cumpărare bilete, de oferire feedback și de menținere a unei relații active cu dezvoltatorul de conținut cultural.

4.2. domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale

Odorheiu Secuiesc, precum reiese din capitolele anterioare, are o relație strânsă cu regiunea și satele înconjurătoare. Nivelul de dezvoltare a așezărilor rurale va rămâne în urma orașului, iar dezvoltarea orașului va determina dezvoltarea zonei rurale. Cu alte cuvinte, Odorheiu Secuiesc reprezintă o forță motrică a așezărilor rurale din regiune.

Această relație strânsă se reflectă și în domeniul conservării tradițiilor. Relația strânsă dintre oraș și sat, respectiv migrația de la sat la oraș și apoi invers, de la oraș la sat, are un impact major asupra integrării tradițiilor populare în viața cotidiană a oamenilor care locuiesc aici. Prezența majorității populației de naționalitate maghiară consolidează această tendință, deoarece tradițiile au și un rol de conservare a identității, care este deosebit de important pentru o minoritate etnică.

4.2.1. program operațional: Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor

Contradicții fără soluții apar de fiecare dată când încercăm să determinăm cadrul culturii populare. Pe de o parte, există întrebarea eternă cu privire la ceea ce determină valoarea, dacă este posibil să se facă distincția între cultura tradițională și cea contemporană, iar pe de altă parte, dacă este posibil să impunem cultura populară asupra tuturor, ca un bun universal și să judecăm beneficiile sau importanța altor manifestări în privința acesteia.

Totodată, în urma consultării cu experții a reieșit și faptul că în cadrul culturii populare, numeroase conflicte se datorează lipsei clasificării, evaluării corespunzătoare. Artizanatul este una dintre cele dificultăți acestei situații, fiindcă după cum experții ne atrag atenția, în ziua de azi se pune deja problema transformării funcției obiectelor obișnuite, ceea ce înseamnă că aceste produse au căpătat treptat o ornare accentuată, funcționalitatea lor devenind secundară, iar rolul lor s-a schimbat mai degrabă spre obiecte de ornament. Această tendință caracterizează, în special, de exemplu, produsele din ceramică, articolele din piele, produsele meseriilor de țesut și împletit.

În acest proces, saturația și frecvența târgurilor de artizanat, precum și lipsa de profesionalism a acestora, joacă un rol care nu trebuie pierdut din vedere, un rol care ar putea ține sub control calitatea, originea și valoarea estetică a produselor unei categorii de meșteșuguri destul de larg definite. Odorheiu Secuiesc este unul dintre orașele Ținutului Secuiesc, unde târgurile artizanale sunt extrem de apreciate, dar pe lângă acestea, numeroase alte evenimente mici prezintă o ofertă

"populară", dar, în general, toate se caracterizează prin tendința spre bijuterii. Totodată, un risc major al târgurilor este că în ele deseori participă și revânzătorii, acei vânzători care comercializează produse aparent tradiționale, care nu sunt produse în mod tradițional.

Pe lângă lipsa unei liste complete și cuprinzătoare, o altă problemă care afectează acest sector este că nu există o formă profesională care să adune oamenii care se ocupă cu meșteșugurile și profesiile populare, care să asigure o protecție și o calitate adecvată acestora. Ar fi de dorit să se reevalueze această situație și să se prevadă o abordare mai profesionistă în vederea apariției pe termen lung a produselor autentice, distinctive și comercializabile, care să poată fi identificate și să poată reprezenta cu demnitate patrimoniul cultural al regiunii.

O posibilă soluție a acestei probleme ar fi înființarea unei Case de Tradiții în Odorheiu Secuiesc, asemenea celei din Ungaria, fiind totodată evident că desemnarea unui astfel de sistem bine-finalizat, asupra unei forme speciale de operare, necesită mare atenție și sensibilitate. Alocarea etichetelor, obținerea de certificări și schimbarea sistemelor existente pot genera contradicții și se pot întoarce împotriva acestora.

Prin urmare, recomandăm să se acorde mai multă atenție artiștilor care se bazează pe meșteșuguri populare sau cultura populară. Se necesită dezvoltarea unei rețele de parteneriat, în care diferite grupuri de interese se pot ajuta reciproc și pot reprezenta în mod comun anumite obiective. Se necesită crearea unui dialog între oamenii creatori ai culturii populare, în vederea lansării unor programe de dezvoltare, care să-i ajute să obțină o muncă de calitate superioară și să obțină o poziție mai bună pe piață.

Este important să se evalueze lipsa de cunoștințe și nevoile de dezvoltare ale micilor antreprenori, meșteșugari și apoi să se analizeze produsul considerat de piață ca "acceptat" și "comercializabil". Toate acestea trebuie realizate pentru ca acești producători să-și poată comercializa ofertele în calitate de conservatori ai culturii populare, și pentru că numai o ofertă culturală de înaltă calitate poate conserva tradițiile. Astăzi, un ofertant cultural trebuie să răspundă cererilor de a căror existență nici nu știa.

În acest proces merită să se implice și celelalte orașe din Ținutul Secuiesc, deoarece aceste probleme sunt, în general, caracteristice așezărilor înconjurătoare și încă în nici o localitate nu s-a reușit dezvoltarea unei politici comune, care să asigure că calitatea conservării culturii populare nu se va deteriora de la an la an.

Odorheiu Secuiesc este o alegere perfectă pentru rolul de gazdă al acestui proces, deoarece în această regiune, atașamentul și devotamentul pentru cultura populară, pentru activitățile de conservare a tradițiilor nu este nicăieri mai mare decât în Odorheiu Secuiesc. Acest angajament reprezintă o bază perfectă pentru Odorheiu Secuiesc de a-și asuma sarcina dificilă de a promova cultura populară a Ținutului Secuiesc și de a obține un rol major, chiar de lider, în regiune.

4.2.2. program operațional: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane

A apărut un sector interesant al categoriei meșteșugurilor, care totodată aparține și industriei creative: obiecte decorative și/sau de utilizare, bijuterii, realizate de designeri, planificatori și artiști. Acești meșteșugari apar și la târgurile tradiționale, deși în sensul strict al cuvântului, nici produsul lor, nici tehnicile lor de producție nu sunt convenționale. Dintre ramurile artei vizuale, arta aplicată este cea mai potrivită pentru modernizarea, accentuarea și vânzarea elementelor de artă tradițională. Interesul față de tradiție este redus în mod semnificativ, dacă nu se reușește punerea la dispoziție a acestora. Atâta timp cât manifestări folclorice tradiționale sunt privite ca un fel de vaci sacre, iar reinterpretarea acestora se consideră un sacrilegiu, chiar și fără să vrem, vom face totul, ca generațiile următoare să nu fie interesate, nici măcar un pic, de valorile strămoșilor noștri.

În acest sens, recomandăm dezvoltarea unor programe în care cultura populară este îmbrăcată în veșminte noi, iar accentul se pune pe partea practică, de zi cu zi, a artei populare. Ar fi important să se creeze un centru de artă populară care să se ocupe nu numai de crearea de produse în cadrul atelierelor, ci și să funcționeze ca un fel de centru educațional. Aici ar fi posibilă organizarea de cursuri, introducerea în jocurile folclorice, prezentarea obiceiurilor legate de sărbători, într-un mod jucăuș și interactiv. Prelegerile, atelierelor, cursurile, jocurile și activitățile susținute sunt menite să facem cunoștință cu un stil de viață străin vieții de astăzi, dar totuși asemănător în multe aspecte, să înțelegem practicitatea și frumusețea acesteia, în vederea consolidării și predării generațiilor viitoare.

4.3. domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc

Raportul Comisiei pentru Cultură și Educație a Parlamentului European din anul 2009²³, privind studiile în domeniul artei în Uniunea Europeană, este completat de o propunere de rezoluție, care cuprinde un număr mare de obiective și propuneri la nivelul țărilor membre cu privire la educația artistică și culturală. Înainte de a prezenta obiectivele în sine, sunt citate părți din Rezoluție, cât și o Expunere de motive, care fac referire la necesitatea educației culturale: „societățile noastre eterogene și cu caracter multicultural au consolidat valoarea rolului culturii și a bogăției oferite de diversitatea sa, esențiale pentru îmbunătățirea conviețuirii dintre popoare și culturi diferite. Astfel, într-un context caracterizat de o mobilitate mai mare a cetățenilor, educația în domeniul culturii a devenit un factor important pentru păstrarea identității și promovarea înțelegerii interculturale și interconfesionale...”²⁴ Educația artistică contribuie la dezvoltarea acelei resurse umane de care națiunile au atâta nevoie în exploatarea și valorificarea moștenirilor

²³<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2009-0093+0+DOC+XML+Vo//HU HYPERLINK>

²⁴ibidem

culturale naționale. Tot educația artistică este cea care ajută oamenii să descopere diversitatea formelor de expresie culturală, să își dezvolte sensibilitatea față de acestea, contribuind la descoperirea gustului pentru artă și cultură. În capitolele introductive ale prezentei strategii am amintit de fenomenul de globalizare care a produs mari modificări la nivelul pieței forței de muncă. Astfel, educația artistică și culturală contribuie semnificativ la dezvoltarea adaptabilității, flexibilității, creativității și spiritului inovator, caracteristici de care trebuie să dea dovadă în mod obligatoriu toți cei care își caută astăzi un loc de muncă. Această tendință apare în politicile educaționale a numeroase state, în special în contextul în care creativitatea și inovația conduc la dezvoltare tehnologică, aceste caracteristici căpătând astfel un rol de stimulator economic.

Plecând de la cele amintite mai sus, am ales câteva dintre propunerile formulate de Comisie în Raportul și Rezoluția menționate:

- educația artistică trebuie să fie o componentă obligatorie a programelor de învățământ în toate etapele de școlarizare, pentru a promova democratizarea accesului la cultură;
- este importantă utilizarea resurselor oferite de noile tehnologii ale comunicației și informației și a internetului drept canale ale unui învățământ modern și adaptat perioadei moderne, atunci când se introduce dimensiunea artei în programele școlare;
- predarea istoriei artei trebuie să includă și întâlniri cu artiștii cât și vizitarea locurilor importante din punct de vedere cultural, astfel încât să trezească curiozitatea și să inducă reflecția din partea elevilor/studentilor.

Studiul intitulat „Educația artistică și culturală în școala europeană” cuprinde rezultatele cercetării programelor școlare a statelor membre din perspectiva educației artistice și culturale, efectuată pe baza a câteva întrebări-cheie. Una dintre acestea a avut ca obiectiv stabilirea necesității educației artistice, scopul și motivele care stau la baza acesteia. Redăm în cele ce urmează lista completă a scopurilor și obiectivelor planului de învățământ artistic și cultural, formată din următoarele elemente:

- Deprinderi, cunoștințe și înțelegere artistică
- Apreciere critică (judecată estetică)
- Moștenire culturală (identitate națională)
- Exprimare/identitate/dezvoltare individuală
- Diversitate culturală (identitate europeană/conștientizare mondială)
- Creativitate (imaginație, rezolvare de probleme, asumarea riscului)
- Deprinderi sociale/lucru în grup/socializare/lucru cooperativ
- Abilități de comunicare
- Încântare/plăcere/satisfacție/bucurie

- Varietate și diversitate a artelor
- Implicarea într-o varietate de forme de artă/media
- Interpretare/prezentare (împărtășirea propriei opere artistice a elevilor)
- Conștientizarea ambientală/conservare/sustenabilitate/ecologie
- Încredere/stimă de sine
- Artă și învățare/interes permanent
- Identificarea potențialului artistic (aptitudine/talent)

Această listă prezintă rezultatele a 21 de țări cercetate, printre care și România. Este important de menționat faptul că întreaga listă nu apare la nici una dintre cele țările studiate, în fiecare dintre acestea regăsindu-se diferite combinații ale acestora. De exemplu, în România, din 16 scopuri le regăsim pe următoarele 7:

- Deprinderi, cunoștințe și înțelegere artistică,
- Aprecieri critice (judecata estetică),
- Moștenire culturală (identitate națională),
- Exprimare/identitate/dezvoltare individuală,
- Diversitate culturală (identitate europeană/conștientizare mondială),
- Creativitate (imaginație, rezolvare de probleme, asumarea riscului),
- Abilități de comunicare.

Indiferent de rezultatele țărilor în cauză, studiul prezintă o carență comună a tuturor statelor studiate în ceea ce privește utilizarea diferitelor tehnologii în educație, cu precădere în educația artistică, propunând regândirea în totalitate a modalităților și metodelor de educație folosite, punând accent deosebit pe utilizarea metodelor educaționale alternative și pe activitățile extra-școlare. Aceste schimbări propuse au ca scop și modificarea treptată a abordării în predare, dinspre reproducere spre creație, adică încurajarea spiritului creativ al elevilor și întărirea capacității și simțului critic, al aprecierii critice în artă, care să înlocuiască modalitatea de predare-ascultare care se practică în prezent.

4.3.1. program operațional: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale

Educația culturală, la fel ca toate celelalte tipuri de educație, începe la domiciliu și culminează în școală. Rolul instituțiilor de învățământ se schimbă treptat de-a lungul anilor, dar nu numai datorită modificărilor regulamentelor interne sau a modificărilor aduse în curriculum, ci și a schimbărilor continue a nevoilor noilor generații. Fără a intra în analiza sistemului de educație, menționăm, ca idee relevantă, că în unele sensuri, una dintre cele mai mari provocări ale educației este aceeași cu cea mai mare provocare a culturii, și anume: prin ofertele în cauză, de a ridica curiozitatea noilor consumatori, apoi menținând interesul lor, păstrarea lor în sistem. Evident, o instituție de învățământ dispune de mai puțin spațiu de

mișcare privind reînnoirea, deoarece aceasta primește cu greu un punct de sprijin pentru a se putea conforma noilor nevoi ale lumii, cu toate acestea este clar că colaborarea strânsă și ajutorul reciproc a acestor două sectoare, cultura și educația, este singura modalitate de a satisface nevoile „consumatorilor” într-o calitate corespunzătoare.

În acest sens, este necesar să se creeze un forum permanent pentru reuniunea instituțiilor educaționale și culturale, să se lanseze o reuniune regulată în care reprezentanții să își poată coordona planurile și să poată veni în ajutorul reciproc. Scopul forumului permanent este ca grădinița / școala și instituția culturală să se informeze reciproc, cel puțin în privința celor mai importante evenimente și planuri anuale, în vederea determinării acelor puncte de cooperare, în cadrul cărora pot implementa programe comune. Una dintre cele mai evidente forme ale acestei cooperări este programul ”Școala Altfel”, a cărui elaborare și implementare provoacă adesea greutăți instituțiilor de învățământ, dar care reprezintă totodată o mare oportunitate de a implementa programe de educație culturală mult mai concentrate, chiar și pe lângă vizitele obligatorii la muzeu.

Un alt beneficiu practic al cooperării este identificarea profesorilor activi. Experiența arată, că deschiderea și disponibilitatea la nivel de lideri instituționali sunt adesea fără rezultate, neavând persoana potrivită care să implementeze în mod concret ideile lansate, respectiv, că obiceiurile de consum de cultură a grupurilor școlare depind în mare măsură de existența unui profesor în școală, care ia măsuri în această privință. Prin urmare, este necesar să se identifice profesorii interesați de educația culturală a studenților și împreună cu ei să se dezvolte programe de educație culturală.

Programul cultural de mentorat între studenți este un alt mod de a implementa educația culturală. Scopul acestuia este de a consolida relația dintre elevii din diferite școli, astfel încât, prin intermediul programului, aceștia să se poată bucura de o experiență culturală comună, pe care care apoi o pot discuta și se susține în acceptarea și în înțelegerea acesteia.

Concursurile de inovație destinate elevilor consolidează domeniul industriei creative, scopul acestora fiind de a implica studenții în competiții care să le aducă creativitatea și energiile creative la suprafață. Aceasta se pot susține sub forma unei serii de chestionare sau concursuri de tip Cine Ce Știe, sau chiar sub formă de concursuri inițiate dintr-o combinație a tehnologiei și a artei (de exemplu, concurs de construire robot).

În cadrul elaborării programului de evenimente festive ale orașului, elevii pot de asemenea să primească un rol mai accentua, chiar și divizați pe școli, putând să elaboreze și să creeze chiar și întregul program în vederea ca fiecare eveniment să aibă o componentă care să fie destinată generației lor, pe limba lor. Contribuția artiștilor este deosebit de importantă, deoarece, atât din punct de vedere conceptual, cât și din punct de vedere al executării, poate reprezenta o asemenea valoare adăugată, care altfel nu ar putea fi asigurată de către aceste grupuri.

Dezvoltarea unui sistem oficial de educație a dansului popular ar merita un capitol separat, dar este mai mult legată de problema schimbării sistemului de educație, în principal din cauza problemei de fond instituțional și legal. Cu toate acestea, recomandăm dezvoltarea pe termen lung a unui cadru care va permite instituționalizarea educației dansului popular, poate chiar ajutând municipiul Odorheiu Secuiesc să devină un centru de formare regională, care să poată asigura, atât în Ținutul Secuiesc, sau în Ardeal, următoarea generație a dansatorilor populari profesioniști. O bază a acestui proces este activitatea Atelierului de Dans Popular Odorheiu Secuiesc, cât și rețeaua de relații a acestora cu reprezentanții profesiei, atât din România, cât și din Ungaria.

4.3.2. program operațional: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală

Acest program operațional este strâns legat de principiul dezvoltării audienței, funcționează ca o completare a acestuia, fiind destinat în mod special pentru cei care creează oferte culturale. Prin urmare, în cadrul punerii în aplicare a prezentei strategii trebuie să se aibă în vedere ca aproape toate ofertele culturale implementate în oraș - după posibilități - să includă componente educaționale, care să promoveze aducerea la suprafață a energiilor creatoare, procesele de înțelegere a culturii, cât și să creeze nivelul de nevoi. Această componentă educațională poate fi implementată prin ateliere de lucru, exerciții, concursuri, și includ, de asemenea, întâlnirile cu creatorii, activitățile în aer liber, concerte simfonice, atelierelor de educație muzeală, pedagogia teatrală, întâlnirile dintre scriitor-cititor, vizitele instituționale, participarea la procesele de testare. Apariția atelierelor interactive la diverse evenimente urbane face parte, de asemenea, din componenta educațională.

4.4. domeniu de intervenție: Diversificarea ofertei culturale

Cultura are un impact de formare a comunității, care poate fi demonstrat chiar și din punct de vedere economic, doar în cazul în care dacă atinge fiecare strat în mod egal. În acest sens, orașul nu se descurcă prea bine, acest lucru încercând să se modifice prin Programul Operațional pentru Dezvoltarea Audienței.

Există numeroase condiții pentru ca cultura să joace un rol de formare a comunității, una dintre ele fiind aceea de a face instituțiile și organizațiile, care produc și distribuie un produs, cultural să fie atât de eficiente încât să poată atrage noi consumatori pe de o parte și să servească nevoilor consumatorilor vechi și celor noi, pe de altă parte.

Pe baza ipotezei și a experienței de până acum, se poate spune că instituțiile și organizațiile culturale din Odorheiu Secuiesc nu pot încă satisface în mod suficient această sarcină.

Prin modernizarea ofertei culturale, artiștii din regiunea Odorheiu Secuiesc trebuie să creeze un cadru pentru creație, iar în rândul locuitorilor - consumatori de cultură - din Odorheiu Secuiesc trebuie să se creeze conștiința faptului că oferta

este aproape permanentă. Întâlnirea acestor două poate rezulta buna poziționare a orașului în cadrul Ținutului Secuiesc, al Transilvaniei.

Deși nu avem măsurători și date statistice specifice, pe baza consultărilor și a experienței altor orașe, putem spune că diferența dintre creatori și potențiali consumatori este semnificativă, cât și diferența dintre centru și periferie. Loialitatea consumatorilor obișnuiți este o sarcină mult mai ușoară, care poate fi atinsă mai rapid decât atragerea de noi consumatori, care reprezintă o provocare majoră în definirea oricărei politici de dezvoltare a culturii.

4.4.1. program operațional: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural

Scopul componentei de dezvoltare a capacității este de a identifica, împreună cu părțile interesate, ce înseamnă performanță, care sunt cele mai mari obstacole în ceea ce privește performanța lor și ce instrumente se necesită pentru funcționarea mai eficientă. Primul pas în dezvoltarea capacității este întotdeauna transparența organizațională, astfel în cadrul unui astfel de proces nu se dezvăluie doar posibilele deficiențe ale nivelului de cunoaștere a subiectului corespunzător, ci și cultura internă a organizației. Organizațiile cu o gândire progresivă aplică în mod regulat mijloacele de transparență internă, în vederea căreia deseori organizează formări de dezvoltare organizațională, cursuri de consolidare a coeziunii în echipă, cursuri de managementul conflictului și de formare a liderilor. Această mentalitate lipsește complet din funcționarea instituțiilor de stat, chiar și sfera antreprenorială o utilizează rareori, deși în cadrul acesteia devine din ce în ce mai caracteristică.

Fiecare organizație care dorește să se dezvolte trebuie să-și pună niște întrebări cheie legate de funcționarea sa. Din punct de vedere al resurselor umane se merită a pune accent pe probleme, cum ar fi satisfacția angajaților, nivelul de calificare a angajaților, în special în anumite domenii specifice profesiei, precum și dacă sunt încadrați în funcții corespunzătoare cunoștințelor, calificărilor lor și dacă au posibilitatea de a dezvolta în continuare? În ceea ce privește alte resurse, se merită a se examina dacă există un cadru financiar și infrastructural, ca de exemplu pentru educația continuă, programe de formare, cât și în ce măsură fac parte clarificarea proceselor interne, valorificarea și dezvoltarea din cultura organizațională.

Din punct de vedere al managementului este necesar să se verifice dacă scopul, viziunea, strategia pe termen lung a organismului de luare a deciziilor din cadrul instituției se axează pe satisfacerea acestor obiective. Aceasta include evaluarea, examinarea canalelor de comunicație internă și externă, cât și analiza procesului de divizare a muncii și evaluarea proceselor de decizie.

Prin urmare, se recomandă ca subvențiile pentru formare și dezvoltarea internă, împreună cu obiectivele și indicatorii desemnați să se identifice ca o componentă separată a bugetului instituțiilor culturale subordonate, pe care trebuie să le atingă până la sfârșitul anului bugetar. Printre posibilele teme de dezvoltare am propus

marketingul și comunicarea externă, organizarea audienței, managementul, procesele și structurile organizaționale - comunicarea internă și managementul resurselor umane.

Un subiect separat poate fi atragerea de resurse, cunoașterea sistemelor de licitații și gestionarea proiectelor, deoarece în timpul consultărilor am constatat că activitățile de atragere resurse ale instituțiilor culturale se concentrează pe finanțarea unor proiecte bine-cunoscute, așa că multe oportunități rămân neutilizate.

4.4.2. program operațional: *Cultura contemporană, ca o condiție a modului de gândire inovative*

Bodóczy István, în scrierea sa intitulată *"Kortárs művészet vagy populáris kultúra?" (Arta contemporană sau cultura populară?)* încearcă să atragă atenția asupra măsurii în care distincția dintre cultura înaltă și cea "scăzută" devine din ce în ce mai neclară și nu pentru că consumatorul este din ce în ce mai nepăsător, ci pentru că aceste cuvinte încep să-și piardă din înțelesul inițial, în locul acestora creându-se noi abordări.

Cea mai importantă realizare a artei contemporane este că este capabilă să se conecteze la problemele noastre actuale, este capabilă să formuleze și să ridice problemele cu grijă, cât și să le discute în profunzime.

În vremurile anterioare se putea observa că, deși chiar și diferitele straturi sociale, grupuri etnice și regiuni au putut dezvolta o imagine culturală specifică, cultura straturilor superioare, "cultura înaltă", a avut o influență puternică asupra lor. Rareori era posibilă existența unei interacțiuni: ca de exemplu, cultura populară, considerată mai "inferioară" a inspirat ocazional literatura sau muzica, dar concepția de bază - adică faptul că cultura "superioară" o influențează pe cea inferioară - nu a schimbat-o. Modelul derivă de la cei mai bogați, de la biserică, de la aristocrație și de la clasa superioară, care au fost în măsură să plătească cei mai buni artiști ai epocii, astfel normele estetice ale vremii respective, idealurile de frumusețe s-au născut în cadrul așa-numitei „cultură înaltă”. Școlile încă încearcă să transmită această idee, educația publică fiind gândită să continue în spiritul unei "culturi înalte" imagine.

Dar economia și cultura de azi nu mai sunt straturi înguste, pe care le susțin niște "investitori", mari cumpărători, ci depind de consumul în masă. Este incontestabil faptul că la nivel mondial, în ultimii două sute de ani s-a perceput un nivel uriaș de democratizare, chiar dacă nu în mod egal sau poate nu peste tot (și în prezent există egali și chiar mai egali). Cu cât o societate este mai democratică, cu atât mai democratică devine "distribuirea cunoașterii", iar ca și normele estetice, nici idealul frumuseții nu reprezintă astăzi dictatele unei "culturi înalte".²⁵

²⁵ Bodóczy István: *Kortárs művészet vagy populáris kultúra?* http://www.tanitani.info/kortars_muveszet

Arta contemporană (artele plastice) nu este aceeași cu arta de astăzi, ceea ce înseamnă că nu îi aparțin toate creațiile rezultate astăzi. Conform termenilor experților, se pot enumera doar acele lucrări care reflectă problemele sociale, artistice, filozofice sau personale actuale. Recunoașterea unor astfel de lucrări este îngreunată de faptul că aici nu este vorba de un stil anume, de "modernitate" sau de tehnologie modernă. În cazul artelor contemporane, prioritatea conținutului este clară, însă tehnica este reprezentată doar de mediul de mediere, care singură nu îi dă o tentă modernă creației.

Arta contemporană - ca în general aspirațiile avangardiste - distruge puternic fostul sistem de categorii rigide, cât și conceptul ierarhic anterior al culturii. Mulți oameni cred că acest lucru poate duce la eliminarea atitudinii identității de sine și, uneori, granițele par a se dizolva. Arta contemporană folosește uneori limba formativă a genurilor populare, le tratează ca o sursă de inspirație sau chiar reflectă în mod critic asupra lor. Totuși, aceasta nu înseamnă că arta contemporană va deveni identică cu cultura populară și nu se va transforma în "cultură populară contemporană". Pentru că arta contemporană, în general, este mai mult un diagnostic decât o terapie. Adresarea de întrebări și nerăspunderea neapărată.

În acest sens, dezvoltarea culturală pe termen lung a municipiului Odorheiu Secuiesc este de neconceput fără oferirea a mai mult spațiu pentru manifestările de artă contemporană. Vechea cafenea G, închisă recent, precum și asociația de artă contemporană grUnd, reprezintă înclinarea municipiului Odorheiu Secuiesc spre arta contemporană. Prin urmare, recomandăm, poate printr-un sistem de proiecte, sau prin determinarea anilor tematici, crearea unui cadru care să permită atragerea artiștilor contemporani în Odorheiu Secuiesc, cât și dezvoltarea creatorilor locali. Una dintre instrumentele prin care ar fi posibilă realizarea acestora ar fi ca în elaborarea ofertei culturale să se identifice artiștii contemporani, respectiv, să se creeze o modalitate de sprijin, sau de a îndruma instituțiile existente să facă apel la producții din propriile domenii profesionale, care reprezintă o contribuție pe termen lung a capacității de acceptare a publicului local.

4. Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural Pan de acțiune

Activitate	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Evaluarea obiceiurilor de consum cultural, elaborarea profilului consumatorului de cultură, chestionare, studii, grup de focus.		■						
Crearea grupului profesional de meșteșugari, elaborarea unui regulament consensual pentru participare la târguri cu criterii, regulament de licitație.		■						
Implicarea tinerilor în viața culturală a orașului prin bugetare participativă și prin inițieri tematice : inițierea de programe de voluntariat și de internship, acordarea de spații tinerilor (ex.			■	■	■	■	■	■

Casa de Tineretsa crearea unui centru de tineret, întâlnirea tinerilor muzicieni, competiții literare etc.)								
Creșterea accesului digital la ofertele culturale (site-uri web), inițierea de programe de mentorat printre liceeni.								
Crearea unei platforme de educație și cultură cu instituțiile de cultură și învățământ (ex. O ședință pe lună, evaluarea necesității, ce se poate oferi)								
Organizarea sau sprijinirea cursurilor de formare pentru cei care lucrează în domeniul cultural public: management, comunicare, organizare de evenimente, managementul proiectelor.								
Cursuri profesionale pentru meșteșugari și designer industriali (facilitarea întâlnirii designerului cu cei care înșirează mărgele etc.)								
Integrarea diferitelor domenii ale culturii contemporane în viața culturală a orașului și prin lărgirea portofoliului instituțiilor culturale aleșilor prin relațiile de parteneriate.								

Capitolul V.:Corelarea strategiei culturale cu alte documente strategice

Titlul documentului strategic	Obiectivele și direcțiile principale ale documentelor	Obiectivele incluse în Strategia de Dezvoltare Culturală a Municipiului Odorheiului Secuiesc
<p>Declarația Universală UNESCO privind Diversitatea Culturală</p>	<p>Promovarea, prin educație, conștientizării valorilor pozitive a diversității culturale, și elaborarea, în acest scop, a materialului didactic, și asigurarea formării profesionale a cadrelor didactice.</p> <p>Promovarea „alfabetizării digitale” și dezvoltarea de noi competențe din tehnologia informației și comunicării, care sunt, în același timp, subiecte curriculare și instrumente pedagogice, în scopul creșterii eficienței educației.</p> <p>Elaborarea de strategii pentru protecția și promovarea patrimoniului cultural și natural, acordând o atenție sporită patrimoniului cultural oral și imaterial, precum și combaterea comerțului ilegal cu bunuri și servicii culturale.</p> <p>Respectarea și protejarea cunoștințelor tradiționale, în special cele ale popoarelor indigene; recunoașterea rolului cunoștințelor tradiționale, cu precădere în ceea ce privește protecția mediului și utilizarea resurselor naturale, precum și facilitarea colaborării între știința modernă</p>	<p>3.Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3-1. Domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat</p> <p>3-1.1. Program operativ: Crearea de rețele culturale</p> <p>3-1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale</p> <p>3-2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3-2-1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiului Secuiesc</p> <p>3-2-2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3-1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3-2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiului Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4-1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4-2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4-1 . Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4-1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4-1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și ”fidelizarea”</p>

	<p>și cunoștințele locale.</p> <p>Sprejinierea mobilității internaționale a creatorilor, artiștilor, cercetătorilor, oamenilor de știință și a intelectualității, și dezvoltarea programelor de cercetare și a relațiilor de parteneriat, având grijă să se păstreze și să se dezvolte capacitatea de creație a țărilor aflate în dezvoltare.</p> <p>Asigurarea protecției drepturilor de autor și a drepturilor conexe, în scopul promovării creației artistice contemporane și a remunerării corecte a acesteia, totodată menținând articolul 27 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, de acces liber la cultură.</p> <p>Colaborarea strânsă cu organizațiile societății civile în vederea elaborării politicilor publice care vizează conservarea și promovarea diversității culturale.</p> <p>Recunoaște și încurajează potențiala contribuție a sectorului privat în promovarea diversității culturale și în acest scop sprijină dezvoltarea forumurilor de dialog între sectorul public și privat .</p>	<p>audienței vechi</p> <p>4.2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4.2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4.2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p> <p>4.3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4.3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4.3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4.4. Diversificarea ofertei culturale</p> <p>4.4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4.4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p>
Convenția	Statele, parte a Convenției, convin:	3.Axă prioritară: Cultura, ca forță economică

<p>UNESCO pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial</p>	<p>a) să ia măsurile necesare pentru a asigura protecția patrimoniului imaterial aflat pe teritoriului său; (b) să identifice și să definească diferitele elemente ale patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său, prin participarea comunităților, grupurilor și organizațiilor neguvernamentale relevante; în vederea salvagărdării, dezvoltării și punerii în valoare a patrimoniului cultural imaterial existent pe teritoriul său, fiecare stat parte va face tot posibilul pentru:</p> <p>a) adoptarea unei politici generale pentru punerea în valoare a funcției patrimoniului cultural imaterial în societate și pentru a integra salvagărdarea acestui patrimoniu în programele planificate;</p> <p>b) desemnarea sau înființarea unuia sau mai multor organisme competente pentru salvagărdarea patrimoniului cultural imaterial prezent pe teritoriul său;</p> <p>c) sprijinirea studiilor științifice, tehnice și artistice, precum și a metodologiilor de cercetare în scopul salvagărdării efective a patrimoniului cultural imaterial, în special a patrimoniului cultural imaterial aflat în pericol;</p> <p>d) adoptarea măsurilor adecvate de ordin juridic, tehnic, administrativ și financiar, pentru sprijinirea înființării sau dezvoltării unor instituții care să asigure instruirea în gestionarea patrimoniului cultural imaterial, precum și transmiterea acestui</p>	<p>3-1. Domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat</p> <p>3-1.1. Program operativ: Crearea de rețele culturale</p> <p>3-1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale</p> <p>3-2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3-2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3-2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.1 . Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4.1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4.1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p> <p>4.2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4-2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4-2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p>
---	---	---

	<p>patrimoniul prin intermediul unor forumuri și spații destinate reprezentării și exprimării sale; asigurarea accesului la patrimoniul cultural imaterial, cu respectarea practicilor cutumiare care guvernează accesul la aspectele specifice ale acestui patrimoniu; crearea unor instituții de documentare în domeniul patrimoniului cultural imaterial și facilitarea accesului la acestea.</p> <p>Fiecare stat parte se va strădui ca, prin toate mijloacele adecvate:</p> <p>a) să asigure recunoașterea, respectul și punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial în societate, în special prin: programe educative, de sensibilizare și de difuzare a informațiilor în rândul publicului, mai ales al tinerilor; programe educative și de formare specifice în interiorul comunităților și grupurilor interesate; activități de consolidare a capacităților în domeniul salvagărdării patrimoniului cultural imaterial și în special în ceea ce privește gestiunea și cercetarea științifică; și prin mijloace neformale de transmitere a cunoștințelor;</p> <p>b) să informeze publicul cu privire la pericolele ce amenință acest patrimoniu, precum și cu privire la activitățile realizate în aplicarea prezentei convenții;</p> <p>c) să promoveze educația privind protejarea spațiilor naturale și a locurilor importante pentru memoria colectivă, ca elemente indispensabile exprimării patrimoniului</p>	<p>4-3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4-3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4-3-2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4-4. Diversificarea ofertei culturale</p> <p>4-4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4-4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p>
--	---	---

<p>Pactul Internațional ONU Cu Privire La Drepturile Economice, Sociale Și Culturale</p>	<p>cultural imaterial.</p> <p>Statele părți la prezentul Pact recunosc fiecăruia dreptul:</p> <p>a) de a participa la viața culturală;</p> <p>2. Măsurile pe care statele părți la prezentul Pact le vor lua pentru a asigura deplina exercitare a acestui drept trebuie să cuprindă măsurile necesare pentru a asigura menținerea, dezvoltarea și difuzarea științei și culturii.</p> <p>3. Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte libertatea indispensabilă cercetării științifice și activităților creatoare.</p>	<p>1.Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale</p> <p>1.2. domeniul de intervenție: Transformarea cetății "Székelytámadt" într-un spațiu cultural, crearea de noi spații culturale</p> <p>1.2.1. Program operativ: Creșterea utilizării clădirii cinematografiei</p> <p>1.2.2. Program operativ: Utilizarea spațiilor urbane în scop cultural</p> <p>1.2.3. Program operativ: Crearea spațiilor de creație și de expoziție culturală</p> <p>2.Axă prioritară: Implementarea politicilor armonizate de dezvoltare culturală</p> <p>2.1. Domeniul de intervenție: Dezvoltarea Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii</p> <p>2.1.1. Program Operativ: Crearea și menținerea unei echipe profesioniste</p> <p>2.1.2 Crearea relației dintre locuitorii orașului și administrația locală, prin adresarea actorilor culturali</p> <p>2.1.3. Program Operativ: Funcționarea pe baza unui plan de acțiune și reguli de funcționare concret definite</p> <p>2.3. Domeniul de intervenție: Aplicarea bugetării participative în dezvoltarea culturală</p> <p>2.3.1. Program Operativ: Condițiile implementării bugetului participativ</p> <p>2.3.2. Program operativ: Metodologia practică pentru implementarea unui buget participativ</p>
<p>Strategia Europa 2020</p>	<p>Ocuparea forței de muncă</p> <p>Asigurarea unei rate de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani K+F</p> <p>Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei</p> <p>Educație</p> <p>Reducerea sub 10% a ratei de abandon școlar timpuriu</p> <p>Creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul</p>	<p>3.Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3.1. Domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat</p> <p>3.1.1. Program operativ: Crearea de rețele culturale</p> <p>3.1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale</p> <p>3.2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3.2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3.2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3.3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p>

	<p>populației în vârstă de 30-34 de ani</p> <p>Creștere inteligentă Agendă digitală pentru Europa O Uniune a Inovării</p> <ul style="list-style-type: none"> – scopul inițiativei este să reorienteze politica în materie de cercetare, dezvoltare și inovare către domenii care prezintă provocări majore pentru societate, ca de ex. schimbări climatice, utilizarea eficientă a energiei și a resurselor, sănătatea populației și schimbări demografice; – să consolideze toate verigile din lanțul inovării, de la cercetarea fundamentală la comercializare. <p>Tineretul în mișcare, prin care își propune</p> <ul style="list-style-type: none"> – să-i ajute pe studenți și pe stagiaři să studieze în străinătate; – să-i pregătească mai bine pe tineri pentru piața muncii. <ul style="list-style-type: none"> – să îmbunătățească performanțele universităților europene și să le facă mai atractive pe plan internațional; – să îmbunătățească toate aspectele legate de educație și formare (exceleță academică, egalitate de șanse etc.) <p>Creștere durabilă</p> <p>O Europă eficientă din punct de vedere al resurselor</p> <p>O politică industrială adaptată erei globalizării</p> <ul style="list-style-type: none"> – să sprijine spiritul antreprenorial, pentru ca întreprinderile europene să 	<p>3.3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3.3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3.4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3.4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3.4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4.3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4.3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4.4. Diversificarea ofertei culturale</p> <p>4.4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4.4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p>
--	--	---

	<p>devină mai performante și mai competitive;</p> <ul style="list-style-type: none"> – să acopere toate elementele lanțului valoric, din ce în ce mai globalizat, de la accesul la materii prime la serviciile post-vânzare <p>Creșterea favorabilă incluziunii</p> <p>O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – să ajute cetățenii să dobândească noi competențe, să se adapteze la schimbările de pe piață muncii și să se reorienteze profesional; – într-un sens mai larg, în cadrul agendei, UE dorește să modernizeze piețele muncii, pentru a spori productivitatea muncii și rata de ocupare a forței de muncă, pentru a reduce șomajul și pentru a asigura durabilitatea modelelor sociale europene. <p>Platforma europeană de combatere a sărăciei</p> <ul style="list-style-type: none"> – asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale; – garantarea respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor care suferă de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale și să le asigure acestora un trai demn și un rol activ în societate; – sprijinirea măsurilor care favorizează integrarea în comunitate, formarea și inserția profesională și accesul la protecție socială. 	
<p>Concluziile Consiliului (10)</p>	<p>– integrarea culturii, drept element strategic și transversal, în politicile europene și</p>	<p>3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică 3.1. Domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate</p>

<p>mai 2010), cu privire la contribuția culturii la dezvoltarea locală și regională (2010/C 135/05).</p>	<p>naționale în vederea dezvoltării sociale și economice a regiunilor și orașelor europene;</p> <ul style="list-style-type: none"> – încurajarea investițiilor strategice în cultură și în industriile culturale și creative, în special în IMM-uri, la nivel local și regional, pentru a favoriza dezvoltarea unor societăți creative și dinamice; – încurajarea contribuției culturii la turismul durabil ca factor-cheie pentru atractivitatea locală și regională și pentru dezvoltarea economică, precum și ca element de evidențiere a importanței patrimoniului cultural în Europa; – sensibilizarea factorilor de decizie cu privire la politicile de la nivel local și regional care dezvoltă noi competențe prin cultură și creativitate, adaptate la mediul actual aflat în schimbare rapidă, în vederea dezvoltării de competențe noi, a îmbunătățirii capitalului uman și a consolidării coeziunii sociale; – dezvoltarea inițiativelor culturale transfrontaliere, transnaționale și interregionale, ca mijloc de legătură între diverse popoare și regiuni ale Europei și de consolidare a coeziunii economice, sociale și teritoriale. 	<p>pe parteneriat</p> <p>3-1.1. Program operativ: Crearea de rețele culturale</p> <p>3-1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale</p> <p>3-2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3-2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3-2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p>
<p>Concluziile din 2009 al Consiliului de Cultură și Educație al Parlamentului European</p>	<ul style="list-style-type: none"> – e de părere că educația artistică trebuie să fie prezentă la toate nivelurile învățământului școlar, în scopul promovării democratizării accesului la cultură ; – amintește că educația artistică li culturală joacă un rol important în educația civică, a 	<p>3.Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3-2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3-2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3-2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p>

	<p>cărei scop este promovarea gândirii creative, contribuind la dezvoltarea personală din punct de vedere intelectual, emoțional și fizic;</p> <ul style="list-style-type: none"> - în 2009, în cadrul anului creativității și al cooperării, recunoaște rolul artelor în inovație, recunoaște rolul artelor în inovația socială și economică; - încurajează mobilitatea profesioniștilor în sectorul artistic prin punerea accentului pe recunoașterea calificărilor; - consideră că - deși recunoaște, în același timp, că este o chestiune a statelor membre - este necesară coordonarea politicii de educație artistică la nivelul Uniunii Europene, în special în ceea ce privește: • relația dintre educația artistică, creativitate și inovație, • eficacitatea politicilor referitoare la educația artistică, din punct de vedere al impactului socio-economic, • aplicarea și dezvoltarea metodelor și strategiilor de educație artistică în conformitate cu cerințele societății informaționale, • pe lângă formatorii profesioniști tradiționali, instruirea "inginerilor artistici" ai profesorilor noilor media; <p>-invită Consiliul, Comisia și Statele Membre să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoască importanța promovării educației artistice și a creativității într-un mediu economic bazat pe cunoaștere, în conformitate cu Strategia de la Lisabona; 	<p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3-1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3-2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4-2 Promovarea valorilor culturale rurale</p>
--	---	---

	<p>• recunoaște importanța activității artistice de grup sau amator.</p> <ul style="list-style-type: none"> – insistă ca întâlnirile cu artiștii și vizitarea locațiilor culturale, să fie parte a educației istoriei artei, cu scopul de a trezi curiozitatea și de a declanșa reacții; – subliniază, în această privință, contribuția semnificativă a unor astfel de companii, cum ar fi Europeana, rolul Bibliotecii Digitale Europene. 	
<p>Strategia de Tineret a Uniunii Europene</p>	<p>Creare de oportunități pentru tineret</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Domeniul de acțiune – Educație 2. Domeniul de acțiune – Ocupație 3. Domeniul de acțiune – Creativitate și spirit antreprenorial <ul style="list-style-type: none"> – să promoveze finanțarea pentru start-up-uri și să încurajeze recunoașterea tinerilor antreprenori; – implementarea noilor tehnologii, pentru a facilita recunoașterea tinerilor talente și a capta interesul pentru artă și știință; – promovarea creativității tinerilor și a spiritului antreprenorial prin prestarea activității pentru tineret; – extinderea accesului la instrumente creative, în special la noile tehnologii. <p>Îmbunătățirea accesului la oportunități și a participării depline a tinerilor în societate</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Domeniul de intervenție – Sănătate și sport 5. Domeniul de intervenție – Participare <p>Consolidarea solidarității reciproce între tineri și societate</p>	<p>2 Axă prioritară: Implementarea politicilor armonizate de dezvoltare culturală</p> <p>2.3. Domeniul de intervenție: Aplicarea bugetării participative în dezvoltarea culturală</p> <p>2.3.1. Program Operativ: Condițiile implementării bugetului participativ</p> <p>2.3.2. Program operativ: Metodologia practică pentru implementarea unui buget participativ</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4.3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4.3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4.4. Diversificarea ofertei culturale</p> <p>4.4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4.4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p>

	<p>6. Domeniul de intervenție– Incluziunea socială</p> <ul style="list-style-type: none"> – dezvoltarea conștientizării interculturale și a competențelor pentru toți tinerii <p>7. Domeniul de intervenție– Voluntariatul</p> <p>8. Domeniul de intervenție– Tineretul și lumea</p>	
<p>Strategia Sectorială în Domeniul Culturii pe perioada 2014–2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Accesul la monumentele istorice, și promovarea cunoașterii acestora prin intermediul noilor tehnologii; – Includerea monumentelor istorice în circuitul turistic și dezvoltarea turismului cultural; – Utilizarea monumentelor de patrimoniu pentru alte activități artistice sau evenimente culturale ori non-culturale; – Susținerea și stimularea activității creatoare prin configurarea unui sistem de burse, granturi și rezidențe artistice; – Susținerea educației de specialitate, în sectorul cultural, inclusiv în domeniul antreprenoriatului și a managementului de proiecte; – Protejarea drepturilor de proprietate intelectuală; – Facilitarea accesului sectorului cultural privat non-profit la surse de finanțare, prin completarea cadrului legislativ și formarea angajaților; – Dezvoltarea și stabilizarea sectorului industriilor culturale și creative; – Dezvoltarea și diversificarea participării sectorului cultural la realizarea unei 	<p>1.Axă prioritara: Dezvoltarea infrastructurii culturale</p> <p>1.4. Domeniul de intervenție: Modernizarea infrastructurii existente</p> <p>1.4.1. Program Operativ: Reabilitarea integrală a clădirii Casei de Cultură</p> <p>1.4.2. Program Operativ: Reamenajarea clădirii Cinematografiei</p> <p>1.4.3. Program Operativ: Modernizarea Bibliotecii Județene Odorheiu Secuiesc</p> <p>1.4.4. Program Operativ: Renovarea Muzeului Haáz Rezsó și a zonelor care aparțin acestuia</p> <p>4.Axă prioritara: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.1 . Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4.1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4.1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p> <p>4.2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4.2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4.2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p> <p>4.3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4.3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4.3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p>

	<p>societăți coezive, inclusiv prin susținerea accesului și participării la cultură a grupurilor vulnerabile;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural, implicarea audienței în viața culturală; – Dezvoltarea competențelor creative pentru reducerea ratei de abandon școlar timpuriu; – Mobilizarea potențialului culturii pentru combaterea stereotipurilor și a prejudecăților la adresa anumitor grupuri sociale și culturale care se confruntă cu situații de excludere socială; <ul style="list-style-type: none"> – Dezvoltarea competențelor de management a instituțiilor culturale; – Dezvoltarea infrastructurii culturale prin reabilitarea celei existente și prin construirea de noi facilități; – Creșterea accesului și participării tinerilor la viața culturală; – Promovarea accesului tinerilor la locurile de muncă din domeniul cultural; – Promovarea digitizării și accesibilitatea online a resursele culturale naționale; – Creșterea și diversificarea ofertei și consumului cultural cu accent pe diversitatea culturală și efectele sale asupra dezvoltării economice și incluziunii sociale. 	
<p>Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale; – Creșterea competitivității economice, 	<p>1.Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale</p> <p>1.1. Domeniul de intervenție: Clarificarea situației și funcției Casei de Cultură</p> <p>1.1.1. Program operativ: Analiza arhitecturală a Casei de Cultură</p>

2014-2020	<p>stimularea cercetării și inovării;</p> <p>– Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie;</p> <p>– Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și a silviculturii;</p> <p>– Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative;</p> <p>– Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale.</p>	<p>1.1.2. Program operativ: Clarificarea funcției Casei de Cultură</p> <p>1.1.3. Program operativ: Clarificarea situației instituțiilor din cadrul Casei de Cultură</p> <p>1.2. domeniul de intervenție: Transformarea cetății “Székelytámadt” într-un spațiu cultural, crearea de noi spații culturale</p> <p>1.2.1. Program operativ: Creșterea utilizării clădirii cinematografiei</p> <p>1.2.2. Program operativ: Utilizarea spațiilor urbane în scop cultural</p> <p>1.2.3. Program operativ: Crearea spațiilor de creație și de expoziție culturală</p> <p>3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3.2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3.2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3.2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p>
Strategia de tineret a Județului Harghita	<p>1. Axă prioritară – Participarea civică</p> <p>1.3. domeniul de intervenție: Tematizarea problemelor sociale la nivel local</p> <p>1.5. domeniul de intervenție: Campanii împotriva excluderii sociale</p> <p>2. Axă prioritară – Timp liber de calitate și activ</p> <p>2.1 domeniul de intervenție: Dezvoltarea infrastructurii de sport și de agrement</p> <p>2.4 domeniul de intervenție: Facilitarea activităților de recreere</p> <p>3. Axă prioritară – Cultură și stil de viață</p> <p>3.1 domeniul de intervenție: Cultura ca instrument de dezvoltare a modului de gândire</p> <p>3.2. domeniul de intervenție: Consumul cultural ca experiență socială</p> <p>3.3. domeniul de intervenție: Cultivarea</p>	<p>1. Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale</p> <p>1.2. domeniul de intervenție: Transformarea cetății “Székelytámadt” într-un spațiu cultural, crearea de noi spații culturale</p> <p>1.2.1. Program operativ: Creșterea utilizării clădirii cinematografiei</p> <p>1.2.2. Program operativ: Utilizarea spațiilor urbane în scop cultural</p> <p>1.2.3. Program operativ: Crearea spațiilor de creație și de expoziție culturală</p> <p>1.4. Domeniul de intervenție: Modernizarea infrastructurii existente</p> <p>1.4.1. Program Operativ: Reabilitarea integrală a clădirii Casei de Cultură</p> <p>1.4.2. Program Operativ: Reamenajarea clădirii Cinematografiei</p> <p>1.4.3. Program Operativ: Modernizarea Bibliotecii Județene Odorheiu Secuiesc</p> <p>1.4.4. Program Operativ: Renovarea Muzeului Haáz Rezső și a zonelor care aparțin acestuia</p> <p>3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3.1. Domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat</p> <p>3.1.1. Program operativ: Crearea de rețele culturale</p> <p>3.1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale</p>

	<p>valorilor tradiționale</p> <p>4. Axă prioritară – Programe de educație și formare profesională</p> <p>4.1 domeniul de intervenție: Dezvoltarea culturii și cunoștințelor generale</p> <p>4.1.1 Educația unei noi generații competitive</p> <p>4.1.2 Formarea tineretului activ</p> <p>4.2 domeniul de intervenție: Inițierea programelor de educație nonformală</p> <p>4.3 domeniul de intervenție: Favorizarea integrării tinerilor pe piața muncii</p> <p>4.3.1. Dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor</p> <p>4.3.2. Sprijinirea tinerilor antreprenori și a firmelor start-up</p>	<p>3-2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3-2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3-2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.1 . Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4.1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4.1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p> <p>4.2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4.2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4.2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p> <p>4-3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4-3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4-3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4.4. Diversificarea ofertei culturale</p>
--	---	--

<p>Strategia culturală a orașului Miercurea Ciuc 2014-2020 (proiect)</p>		<p>4-4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4-4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p>
<p>1. Consolidarea rolului culturii în construirea comunității (Comunități);</p> <p>2. Îngrijirea patrimoniului material și imaterial al națiunii (Patrimoni);</p> <p>3. Dezvoltarea condițiilor moderne instituționale pentru creația artistică contemporană (Cultură contemporană);</p> <p>4. Crearea ocaziilor vieții comunitare, în scopul asigurării egalității de șanse (Cultură deschisă);</p> <p>5. Creșterea rolului asumat în consolidarea și prezentarea identității locale (creșterea puterii de atracție, construirea destinațiilor).</p>	<p>3-Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4-Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4-1. Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4-1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4-1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p> <p>4-2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4-2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4-2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p> <p>4-3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4-3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4-3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4-4. Diversificarea ofertei culturale</p>	<p>4-4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4-4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p> <p>3-Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3-3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3-3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3-3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3-4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3-4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3-4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4-Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4-1. Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4-1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4-1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p> <p>4-2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4-2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4-2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p> <p>4-3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4-3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4-3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p> <p>4-4. Diversificarea ofertei culturale</p>

		<p>4.4.1. Program operativ: Creșterea capacității organizaționale a sectorului cultural</p> <p>4.4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiției modului de gândire inovative</p>
<p>Strategia de Conservare a Patrimoniului a Județului Harghita</p>	<p>Lărgirea cunoștințelor în materie, inventariere (cercetări arheologice și de istoria artei)</p> <p>Definitivarea activității de salvare</p> <p>Prevenirea distrugerii, cultura întreținerii</p> <p>Integrarea în politica de dezvoltare și piața de muncă locală</p> <p>Identitate regională, de peisaj cultural, identitate locală, destinație</p> <p>Formarea, susținerea parteneriatelor organizaționale (sinergie)</p> <p>Eficientizarea cadrului juridic</p> <p>Discurs social, mediatizare, învățământ, formare de valori</p> <p>Formarea specialiștilor</p> <p>Creșterea calității vieții, asigurarea accesului la patrimoniu, creșterea participării societății</p>	<p>1.Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale</p> <p>1.3. Domeniul de intervenție: Protejarea Monumentelor Istorice în Odorheiu Secuiesc</p> <p>1.3.1. Program operativ: Evaluarea și lista monumentelor istorice urbane</p> <p>1.3.2. Program Operativ: Elaborarea sistemelor de utilizare a clădirilor istorice de către comunitate</p> <p>3.Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3.2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3.2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3.2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3.4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3.4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3.4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.1 . Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4.1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4.1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p>
<p>Strategia de Dezvoltare Culturală a Județului Harghita</p>	<p>Reforma instituțională structurală și funcțională</p> <p>Validarea paradigmei de economie a cunoașterii</p> <p>Crearea sinergiilor între competențe, instituții și sectoare</p>	<p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.1 . Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4.1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4.1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea"</p>

<p>Strategia de Dezvoltare Durabilă a oraşului Gheorgheni 2007-2013</p>	<p>Sprrijinirea consumului cultural conştient Consolidarea proceselor de construire a destinaţiei, de creştere a atracţiei Lărgirea cantităţii şi a gamei produselor culturale regionale Încurajarea şi gestionarea proceselor inovatoare şi creative Participarea pe piaţa muncii</p>	<p>audienţei vechi 4.2. Domeniul de intervenţie: Îngrijirea valorilor tradiţionale 4.2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradiţiilor 4.2.2. Program operativ: Tradiţii vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane 4.3. Domeniul de intervenţie: Introducerea educaţiei culturale în Odorheiu Secuiesc 4.3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituţiile educaţionale şi culturale (mai mult decât închirierea) 4.3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaţionale la oferta culturală 4.4. Diversificarea ofertei culturale 4.4.1. Program operativ: Creşterea capacităţii organizaţionale a sectorului cultural 4.4.2. Program operativ: Cultura contemporană, ca o consolidare a condiţiei modului de gândire inovative</p>
	<p>1. Comunitate responsabilă 1.1 Impulsionarea vieţii culturale: crearea şi funcţionarea forumului cultural de elită şi dezvoltarea campusului universitar. 1.2 Reabilitarea infrastructurii sociale. 1.3 Extinderea serviciilor de consiliere în scopul creării unui sistem informaţional mai bun şi mai larg. 1.4 Construirea reţelei de biblioteci din oraş şi regiune, devenirea funcţionabilă a acesteia, lărgind funcţia bibliotecilor de dezvoltare comunitară. 1.5. Cultură de recreere: dezvoltarea activităţilor sportive şi a celor de tineret. 2. Peisajul, ca şi resursă 3. Afaceri locale competitive, economie</p>	<p>3. Axă prioritară: Cultura, ca forţă economică 3.1. Domeniul de intervenţie: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat 3.1.1. Program operativ: Crearea de reţele culturale 3.1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale 3.2. Domeniul de intervenţie: Exploatarea interacţiunii dintre economie şi cultură 3.2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc 3.2.2. Program operativ: Crearea condiţiilor de interoperabilitate între antreprenori şi artişti 3.3 Cultura, ca şi o componentă de bază a turismului 3.3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piaţă al ofertei culturale urbane 3.3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p>

	<p>durabilă și diversificată</p> <p>3.1 Dezvoltarea infrastructurii orașului pentru sprijinirea mobilității, în scopul creșterii competitivității orașului Gheorgheni.</p> <p>3.2 Dezvoltarea durabilă a turismului.</p>	<p>3.4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3.4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3.4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p>
<p>Strategia de Dezvoltare Generală a Municipiului Odorheiu Secuiesc 2014-2020 (planificare)</p>	<p>Obiectiv 1. Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia</p> <p>1.1. Axă prioritară: Creșterea investițiilor în domeniile/sectoarele ce valorifica sursele de avantaj competitiv ale municipiului: cultura și industrii creative, IT, industrie prelucrătoare</p> <p>1.2. Axă prioritară: Creșterea competitivității IMM-urilor din domeniile/sectoarele care dețin un avantaj competitiv</p> <p>1.3. Axă prioritară: Dezvoltarea capitalului uman</p> <p>1.4. Consolidarea și creșterea sustenabilității turismului (cultural)</p> <p>Obiectiv 2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, culturale, de sănătate și sociale a municipiului</p> <p>2.1. Axă prioritară: Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare</p> <p>2.2. Axă prioritară: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, culturale și sportive</p> <p>2.3. Axă prioritară: Îmbunătățirea infrastructurii unităților medicale și a celor</p>	<p>3. Axă prioritară: Cultura, ca forță economică</p> <p>3.1. Domeniul de intervenție: Implementarea proiectelor de dezvoltare bazate pe parteneriat</p> <p>3.1.1. Program operativ: Crearea de rețele culturale</p> <p>3.1.2. Program operativ: Participarea activă a actorilor culturali la modelarea scenei culturale</p> <p>3.2. Domeniul de intervenție: Exploatarea interacțiunii dintre economie și cultură</p> <p>3.2.1. Program operativ: Stimularea industriei creative în Odorheiu Secuiesc</p> <p>3.2.2. Program operativ: Crearea condițiilor de interoperabilitate între antreprenori și artiști</p> <p>3.3 Cultura, ca și o componentă de bază a turismului</p> <p>3.3.1. Program operativ: Dezvoltarea rolului pe piață al ofertei culturale urbane</p> <p>3.3.2. Program operativ: Dezvoltarea strategiilor de marketing cultural prin cooperarea cu actorii din domeniul turismului</p> <p>3.4 Accentuarea rolului municipiului Odorheiu Secuiesc în consolidarea identității regionale</p> <p>3.4.1 Creșterea accesului la cultură în rândul locuitorilor din mediul rural</p> <p>3.4.2 Promovarea valorilor culturale rurale</p>

<p>Odorheiu Secuiesc de iubit O concepție de dezvoltare urbană 2017-2020</p>	<p>de protecție socială și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate 2.4. Axă prioritară: Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, agenți economici și instituții Obiectiv 3. Dezvoltarea teritorială coerentă și creșterea capacității administrative Obiectiv 4. Protejarea și conservarea mediului natural</p>	<p>de protecție socială și facilitarea accesului la servicii medicale de calitate 2.4. Axă prioritară: Îmbunătățirea accesului la TIC, a calității și utilizării acestor rețele de către populație, agenți economici și instituții Obiectiv 3. Dezvoltarea teritorială coerentă și creșterea capacității administrative Obiectiv 4. Protejarea și conservarea mediului natural</p>
	<p>Educație: Programe operative: Crearea unei mese rotunde educative Cultură: Programe operative: Transparentă instituțională rapidă Crearea unui Manual Cultural Urban Determinarea festivalului primordiale Lansarea programului Centru Cultural Urban Operarea cinematografului Muzica clasică și dansul popular, ca puncte de reper pentru oraș în domeniul culturii Creșterea utilizării sălilor Casei Tineretului și a vechii cinematografului</p>	<p>1. Axă prioritară: Dezvoltarea infrastructurii culturale 1.1. Domeniul de intervenție: Clarificarea situației și funcției Casei de Cultură 1.1.1. Program operativ: Analiza arhitecturală a Casei de Cultură 1.1.2. Program operativ: Clarificarea funcției Casei de Cultură 1.1.3. Program operativ: Clarificarea situației instituțiilor din cadrul Casei de Cultură 1.2. domeniul de intervenție: Transformarea cetății “Székelytámadt” într-un spațiu cultural, crearea de noi spații culturale 1.2.1. Program operativ: Creșterea utilizării clădirii cinematografului 1.2.2. Program operativ: Utilizarea spațiilor urbane în scop cultural 1.2.3. Program operativ: Crearea spațiilor de creație și de expoziție culturală 1.3. Domeniul de intervenție: Protejarea Monumentelor Istorice în Odorheiu Secuiesc 1.3.1. Program operativ: Evaluarea și lista monumentelor istorice urbane 1.3.2. Program Operativ: Elaborarea sistemelor de utilizare a clădirilor istorice de către comunitate 1.4. Domeniul de intervenție: Modernizarea infrastructurii existente 1.4.1. Program Operativ: Reabilitarea integrală a clădirii Casei de Cultură 1.4.2. Program Operativ: Reamenajarea clădirii Cinematografului 1.4.3. Program Operativ: Modernizarea Bibliotecii Județene Odorheiu Secuiesc 1.4.4. Program Operativ: Renovarea Muzeului Haáz Rezső și a zonelor care</p>

		<p>aparțin acestuia</p> <p>2.Axă prioritară: Implementarea politicilor armonizate de dezvoltare culturală</p> <p>2.1. Domeniul de intervenție: Dezvoltarea Biroului organizare, relații cu publicul și proiecte proprii</p> <p>2.1.1. Program Operativ: Crearea și menținerea unei echipe profesionale</p> <p>2.1.2. Crearea relației dintre locuitorii orașului și administrația locală, prin adresarea actorilor culturali</p> <p>2.1.3. Program Operativ: Funcționarea pe baza unui plan de acțiune și reguli de funcționare concret definite</p> <p>2.2. Domeniul de intervenție: Actualizarea sistemului de licitații culturale</p> <p>2.2.1. Program Operativ: Adaptarea licitațiilor la obiectivele strategice</p> <p>2.2.2. Program Operativ: Elaborarea chestionarului și a sistemului de evaluare a criteriilor bazate pe profesionalism</p> <p>2.1.3. Program Operativ: Pregătirea ofertanților potențiali pentru utilizarea noului sistem</p> <p>2.3. Domeniul de intervenție: Aplicarea bugetării participative în dezvoltarea culturală</p> <p>2.3.1. Program Operativ: Condițiile implementării bugetului participativ</p> <p>2.3.2. Program operativ: Metodologia practică pentru implementarea unui buget participativ</p> <p>2.4. Domeniul de intervenție: Elaborarea planurilor anuale de dezvoltare bazate pe tematică</p> <p>2.4.1. Program operativ: Bazele teoretice ale anilor tematici</p> <p>2.4.2. Program operativ: Obiectivul anilor tematici</p> <p>2.4.3. Program operativ: Aplicarea practică a anilor tematici</p> <p>4.Axă prioritară: Dezvoltarea obiceiurilor de consum cultural</p> <p>4.1. Domeniul de intervenție: Consolidarea rolului culturii în dezvoltarea comunității</p> <p>4.1.1. Program operativ: Evaluarea obiceiurilor de consum cultural și dezvoltarea de noi strategii de atragere a audienței</p> <p>4.1.2. Program operativ: Adresarea unei audiențe noi și "fidelizarea" audienței vechi</p>
--	--	---

		<p>4.2. Domeniul de intervenție: Îngrijirea valorilor tradiționale</p> <p>4.2.1 Implementarea unor programe de înaltă calitate de conservare a tradițiilor</p> <p>4.2.2. Program operativ: Tradiții vii: încorporarea culturii populare în ofertele culturale contemporane</p> <p>4-3. Domeniul de intervenție: Introducerea educației culturale în Odorheiu Secuiesc</p> <p>4-3.1. Program operativ: Crearea de parteneriate între instituțiile educaționale și culturale (mai mult decât închirierea)</p> <p>4-3.2. Program operativ: Atribuirea componentei educaționale la oferta culturală</p>
--	--	---

Odorheiu Secuiesc, 30.08.2018

Președinte de ședință: PÉTER BALÁZS

Avizează pentru legalitate

Secretar

Balázs Kinga

